

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
PAŹDZIERNIK 2011**

Warszawa, 29 listopada 2011 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	13
Ceny.....	16
Rolnictwo.....	23
Przemysł	27
Budownictwo	32
Budownictwo mieszkaniowe	34
Rynek wewnętrzny	36
Transport.....	39
Bilans płatniczy	41
Handel zagraniczny	43
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	50
Nakłady ogółem	57
Pieniądz	61
Budżet państwa.....	64

*

*

*

Produkt krajowy brutto.....	67
-----------------------------	----

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	74
--	----

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	76
--	----

Wstęp

W III kwartale br. Polska należała do grupy krajów o dynamice PKB znacznie przewyższającej przeciętną dla UE. Realny wzrost produktu krajowego brutto był zbliżony do notowanego w I półroczu br. i wyniósł 4,2% w skali roku. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym PKB w III kwartale br. zwiększył się w porównaniu z poprzednim kwartałem o 1,0%.

Wartość dodana brutto ogółem była wyższa niż przed rokiem o 4,0%. Najbardziej, ale wolniej niż w poprzednich okresach, wzrosła wartość dodana brutto w budownictwie (o 11,9%). Utrzymał się wzrost wartości dodanej w przemyśle (o 5,5%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,3%). Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB był nadal popyt krajowy, przy czym dynamika popytu konsumpcyjnego uległa osłabieniu, natomiast umocnił się wzrost popytu inwestycyjnego. Mimo niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych, dodatni (wobec ujemnego w II kwartale br.) był wpływ eksportu netto na wzrost PKB.

Sytuacja finansowa badanych przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów br. kształtowała się korzystniej niż przed rokiem – wyższe były wyniki finansowe, nieco poprawiły się podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe. Wykazano wyższy niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku poziom przychodów ze sprzedaży na eksport. Eksporterzy osiągnęli znacznie lepsze niż przed rokiem wyniki finansowe, a podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w tej grupie podmiotów były korzystniejsze niż dla ogółu przedsiębiorstw oraz niż w okresie trzech kwartałów ub. roku. Nakłady inwestycyjne ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. zwiększyły się o 12,0% w ujęciu rocznym, po głębokim spadku przed rokiem. Nakłady na budynki i budowle wzrosły o 3,5%, natomiast na zakupy – o 18,1%. Bardziej niż przeciętnie zwiększyły się nakłady ogółem w jednostkach z kapitałem zagranicznym. Wyższa niż przed rokiem była liczba inwestycji rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

W październiku br. w części obszarów obserwowano osłabienie relatywnie wysokiej aktywności gospodarczej. Produkcja sprzedana przemysłu nadal rosła w ujęciu rocznym w dość dobrym tempie, chociaż nieco wolniejszym niż w dwóch poprzednich miesiącach. Niższa od wysokiej w poprzednich okresach była dynamika produkcji budowlano-montażowej. Wolniej rosła również sprzedaż detaliczna. Utrzymał się natomiast znaczny wzrost sprzedaży usług w transporcie. Popyt krajowy kształtował się w warunkach podwyższonej inflacji, przy stabilizacji umiarkowanego tempa wzrostu przeciętnych nominalnych wynagrodzeń i świadczeń emerytalno-rentowych.

Na rynku pracy utrzymało się, obserwowane od początku br., spowolnienie tempa wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec października br. utrzymała się na poziomie notowanym w trzech poprzednich miesiącach (11,8%, tj. o 0,3 pkt proc. więcej niż przed rokiem). Wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności za III kwartał br. wskazują na niewielki wzrost liczby pracujących w ujęciu rocznym. Poprawił się nieco

współczynnik aktywności zawodowej i relacja liczby osób niepracujących do pracujących. Stopa bezrobocia według BAEL obniżyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem br., ale była wyższa niż przed rokiem i wyniosła 9,3%.

Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 6,5%, a po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym – o 7,0%. Wzrost miał miejsce we wszystkich sekcjach, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania. Wśród głównych grupowań przemysłowych najbardziej rosła produkcja w zakresie dóbr inwestycyjnych, przy spadku sprzedaży dóbr związanych z energią. Produkcja budowlano-montażowa w październiku br. zwiększyła się o 8,9% w skali roku, a po wyeliminowaniu czynników sezonowych notowano wzrost o 14,9%.

Według listopadowych badań ogólny klimat koniunktury gospodarczej w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie jest oceniany bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem. Wpływają na to słabsze niż w październiku bieżące i przyszłe oceny w zakresie portfela zamówień oraz produkcji. Pogorszyły się negatywne przewidywania dotyczące sytuacji finansowej. Ceny wyrobów przemysłowych mogą rosnąć nieco wolniej, a robót budowlano-montażowych – nieznacznie szybciej niż w październiku. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym jest niekorzystny, nieco gorszy niż przed miesiącem. Kształtuje się on pod wpływem nadal niekorzystnych bieżących i przyszłych ocen dotyczących zdolności do regulowania zobowiązań finansowych. Bieżąca sprzedaż oceniana jest nieco mniej pesymistycznie niż przed miesiącem, a w zakresie przyszłej sprzedaży przedsiębiorstwa nadal wykazują niewielki optymizm. Jednostki handlowe sygnalizują możliwość szybszego niż w poprzednich miesiącach wzrostu cen towarów.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był w październiku br. większy niż przed miesiącem, głównie w wyniku znacznej dynamiki cen towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Utrzymywał się znaczny wzrost cen producentów w przemyśle, a niewielki – w budownictwie.

Na rynku rolnym w październiku br. ceny większości podstawowych produktów rolnych kształtowały się na poziomie znacznie wyższym od ubiegłorocznego. W skali miesiąca wzrosły ceny żywca wieprzowego i wołowego oraz mleka, natomiast ceny zbóż (z wyjątkiem żyta), ziemniaków i drobiu rzeźnego uległy obniżeniu. Opłacalność tuczu trzody chlewnej pozostała na poziomie notowanym przed miesiącem.

Obroty towarowe handlu zagranicznego wzrosły w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku w zbliżonej skali po stronie eksportu i importu. Zwiększyła się wymiana towarowa ze wszystkimi grupami krajów, w tym szczególnie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. W okresie ośmiu miesięcy br. eksport w cenach stałych wzrósł o 7,3%, a import – o 6,4%. Pogorszeniu uległy warunki wymiany – wskaźnik terms of trade był niekorzystny i wyniósł 98,4 wobec 99,1 w okresie styczeń–sierpień ub. roku.

Deficyt budżetu państwa po dziesięciu miesiącach br. wyniósł 22,5 mld zł, co stanowiło 56,1% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2011 r.

Rynek pracy

W październiku br. w sektorze przedsiębiorstw notowano nieco wolniejszy niż w poprzednich miesiącach wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku. Więcej niż przed rokiem i nieco więcej niż przed miesiącem było zarejestrowanych bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego utrzymała się na poziomie obserwowanym w trzech poprzednich miesiącach. Nadal ponad połowę zarejestrowanych stanowili długotrwale bezrobotni.

Wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności za III kwartał br. wskazują na nieznaczny przyrost liczby pracujących, niewielką poprawę współczynnika aktywności zawodowej i relacji niepracujących do pracujących w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Gorszą niż przed rokiem sytuację obserwowano natomiast w zakresie bezrobocia.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w październiku br. ukształtowało się na poziomie 5511,8 tys. osób, tj. o 2,5% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,8% we wrześniu br. i o 2,1% w październiku ub. roku). Zwiększenie zatrudnienia notowano w większości sekcji. W największym stopniu wzrosło zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 10,0%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,5%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2010		2011	
	X			I-X		
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w tys.		
Sektor przedsiębiorstw	5511,8	102,5	102,1	100,4	103,5	5534,1
w tym:						
Przemysł.....	2481,3	101,4	101,4	99,1	102,4	2493,8
górnictwo i wydobywanie	168,8	100,5	93,7	98,7	94,3	167,5
przetwórstwo przemysłowe.....	2052,7	101,7	101,6	98,8	102,9	2064,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę....	151,2	97,0	105,4	99,9	103,3	153,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	108,6	103,8	104,4	104,0	104,6	108,8
Budownictwo.....	475,0	106,7	102,4	100,7	108,0	470,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1108,0	101,9	100,5	99,6	102,4	1115,7
Transport i gospodarka magazynowa	467,8	101,6	100,9	99,9	101,6	470,1
Zakwaterowanie i gastronomia.....	115,5	108,5	104,9	104,7	108,3	116,5
Informacja i komunikacja	165,6	106,2	98,9	100,8	102,8	164,7
Obsługa rynku nieruchomości	95,9	105,7	102,9	103,2	108,2	98,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a ...	160,9	110,0	105,0	103,5	110,1	159,7
Administrowanie i działalność wspierająca.....	309,5	99,3	115,3	113,2	105,0	312,0

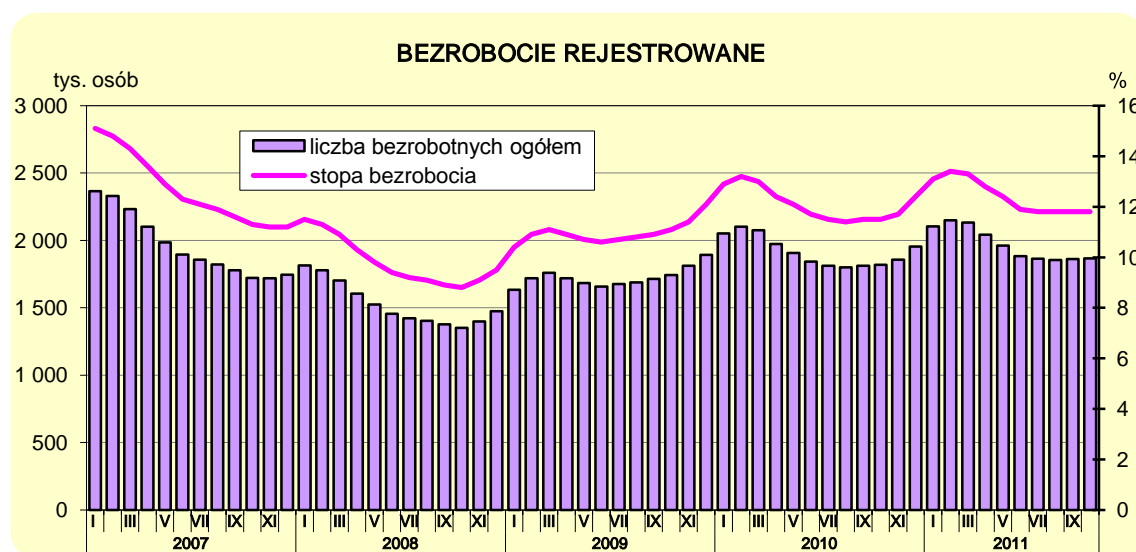
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W porównaniu z październikiem ub. roku w większości działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu obserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, największy – w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 10,3%) oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 10,0%). Zwiększyło się także zatrudnienie m.in. w produkcji wyrobów z metali (o 5,3%), handlu detalicznym (o 4,5%), a także handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 4,0%). Pogłębił się obserwowany od wielu miesięcy spadek przeciętnego zatrudnienia m.in. w produkcji odzieży (2,4%) i handlu hurtowym (1,9%) oraz obserwowany od sierpnia br. spadek w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (2,0%).

W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5534,1 tys. osób i było o 3,5% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,4% w analogicznym okresie ub. roku).

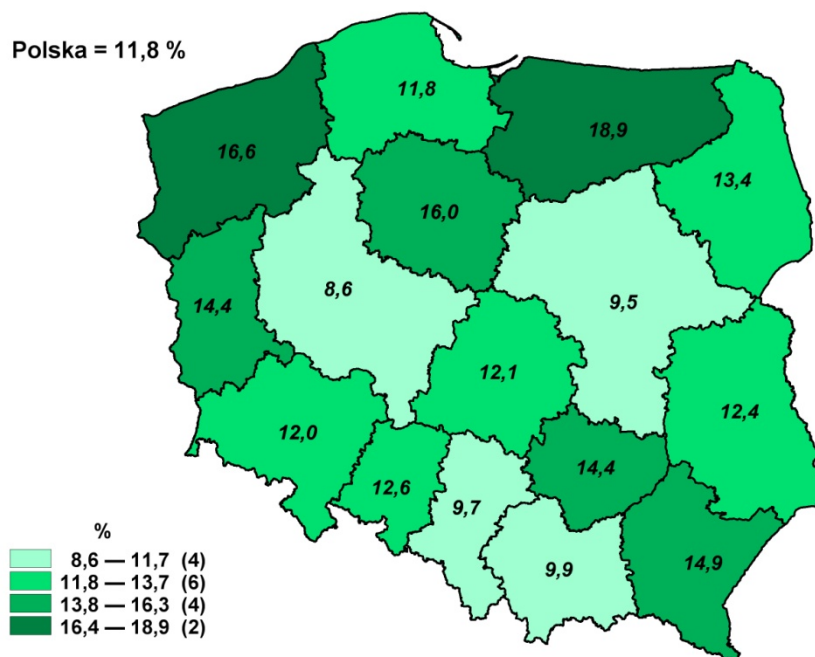
W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1867,6 tys. i zwiększyła się o 0,3% (tj. o 5,9 tys.) w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 2,7% (tj. o 48,9 tys.) – z październikiem ub. roku. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 11,8%, tj. podobnie jak w trzech poprzednich miesiącach, ale była o 0,3 pkt proc. wyższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 8,6% w wielkopolskim do 18,9% w warmińsko-mazurskim. W ujęciu miesięcznym stopa bezrobocia nieznacznie zwiększyła się w ośmiu województwach, najbardziej w województwach zachodnio-pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 0,2 pkt proc.). Spadła natomiast w województwie świętokrzyskim (o 0,1 pkt proc.), a w pozostałych utrzymała się na poziomie sprzed miesiąca. W porównaniu z październikiem ub. roku w większości województw stopa bezrobocia wzrosła, w największym stopniu – w województwie podlaskim (o 1,1 pkt proc.).

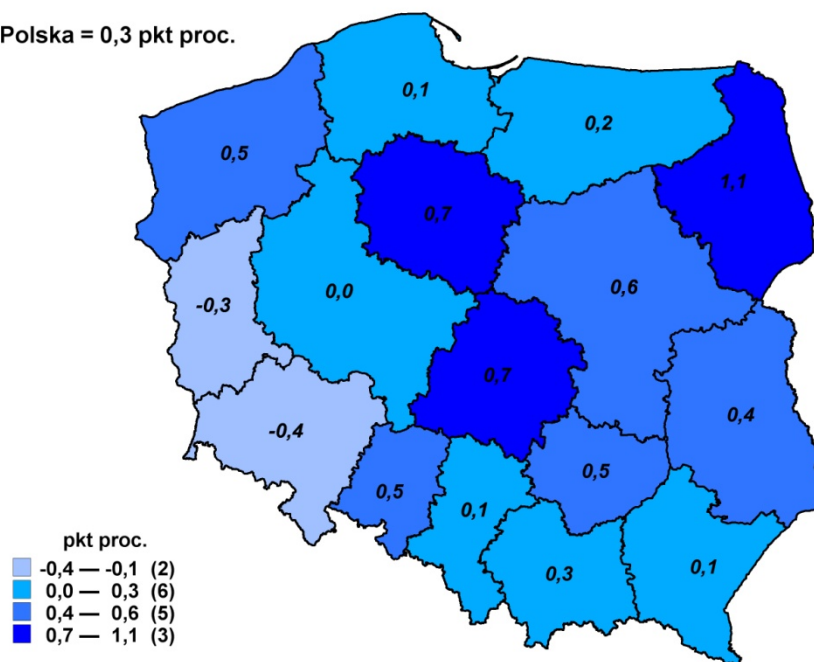
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW Stan w końcu października 2011 r.

Polska = 11,8 %

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW Październik 2011 r. do października 2010 r.

Polska = 0,3 pkt proc.

W końcu października br. w **strukturze bezrobotnych** kobiety stanowiły 54,9% (wobec 53,1% przed rokiem). W stosunku do października ub. roku zwiększył się udział osób bez prawa do zasiłku (o 0,7 pkt proc. do 84,4%) i osób wcześniej pracujących (o 0,5 pkt proc. do 79,2%), w tym odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy wyniósł 3,8% (wobec 4,2% w październiku ub. roku). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem pozostał natomiast udział absolwentów (6,0%).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w największym stopniu wzrósł w skali roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych², których liczba w czwartym miesiącu z kolei przekraczała połowę zarejestrowanych ogółem (w porównaniu z październikiem ub. roku wzrost udziału o 5,0 pkt proc. do 50,7%). Zwiększył się również odsetek osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 3,7 pkt proc. do 30,2%), osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,8 pkt proc. do 22,0%) oraz osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,6 pkt proc. do 8,7%). Obniżył się natomiast udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 0,7 pkt proc. do 21,5%). Odsetek niepełnosprawnych ukształtował się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem i wyniósł 5,3%. Spośród wymienionych kategorii najbardziej wzrosła w ujęciu rocznym liczba bezrobotnych, którzy nie posiadali kwalifikacji zawodowych (o 16,9%).

W październiku br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 225,8 tys. osób, tj. była niższa o 8,3% niż przed miesiącem i o 20,2% – niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem obniżył się w stosunku do października ub. roku (o 2,5 pkt proc. do 77,5%). Mniejszy był również odsetek osób dotychczas niepracujących (o 3,3 pkt proc. i wyniósł 22,5%) oraz osób zamieszkających na wsi (41,0%, tj. spadek o 0,3 pkt proc.). Zwiększył się natomiast udział absolwentów oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (po 0,4 pkt proc. i wyniósł odpowiednio 13,1% i 2,6%).

Z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 219,9 tys. osób, tj. mniej o 8,3% niż przed miesiącem i o 20,6% – niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 98,2 tys. osób (wobec 111,9 tys. przed miesiącem i 107,1 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym (o 5,9 pkt proc. do 44,6%). Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 89,3 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 8,9 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 82,9 tys. i 24,2 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł również odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia

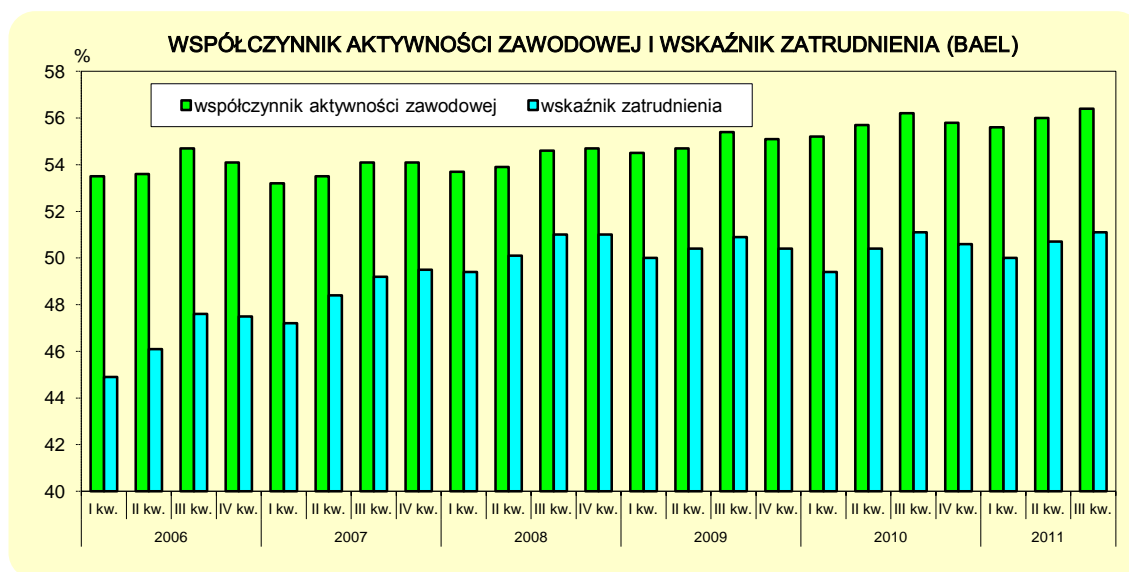
² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

pracy (o 4,8 pkt proc. do 32,0%), osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 1,3 pkt proc. do 5,2%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,3 pkt proc. do 0,9%). Zmniejszył się natomiast znacząco udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 13,4 pkt proc. do 5,5%).

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 54,9 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. mniej o 20,5% niż przed miesiącem i o 38,2% – niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 14,2% ogółu ofert (wobec 16,9% we wrześniu br. i 25,4% w październiku ub. roku). Zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym zgłoszono mniej ofert niż przed miesiącem (odpowiednio o 33,0% i 17,9%) oraz mniej niż przed rokiem (odpowiednio o 65,4% i 29,0%). W końcu października br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 30,8% ogółu ofert (wobec 26,7% przed miesiącem i 24,4% przed rokiem).

W końcu października br. zadeklarowano mniej niż przed miesiącem i przed rokiem zwolnień grupowych – 467 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 30,9 tys. pracowników, w tym 16,4 tys. osób z sektora publicznego (w końcu września br. odpowiednio 465 zakładów, 31,7 tys. pracowników, w tym 17,9 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu października ub. roku – 478 zakładów, 43,4 tys. pracowników, w tym 25,5 tys. z sektora publicznego).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 17963 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 56,4%, tj. wzrósł o 0,2 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku oraz o 0,4 pkt proc. – w stosunku do poprzedniego kwartału.

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Liczba osób **pracujących** w III kwartale br. wyniosła 16284 tys., tj. zwiększyła się o 0,7% w porównaniu z II kwartałem br. i o 0,5% – w ujęciu rocznym (wobec wzrostu o 1,1% przed rokiem). Wzrosła w skali roku liczba pracujących mężczyzn (o 1,4%), zmniejszyła się natomiast liczba pracujących kobiet (o 0,6%). W III kwartale br. utrzymał się wzrost w ujęciu rocznym liczby pracujących w sektorze przemysłowym (wzrost o 1,7% do 4966 tys. osób) i rolniczym (wzrost o 0,4% do 2130 tys. osób). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem ukształtowała się liczba pracujących w sektorze usługowym (9183 tys. osób). Więcej niż przed rokiem było pracujących w sektorze prywatnym (12163 tys. osób, tj. wzrost o 2,0%), natomiast w sektorze publicznym ich liczba zmniejszyła się (do 4120 tys. osób, tj. spadek o 3,5%).

Wskaźnik zatrudnienia w III kwartale br. wyniósł 51,1%, tj. był wyższy o 0,4 pkt proc. niż w II kwartale br. i ukształtował się na poziomie sprzed roku. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) wyniósł on 65,9%, tj. wzrósł o 0,2 pkt proc. wobec notowanego w III kwartale ub. roku. Wskaźnik ten zwiększył się w grupie osób w wieku 45–59/64 lata (o 1,3 pkt proc. do 61,8%) oraz 60/65 lat i więcej (o 0,3 pkt proc. do 6,6%). Obniżył się natomiast w przypadku osób w wieku 15–24 lata (o 1,4 pkt proc. do 26,1%), 35–44 lata (o 0,7 pkt proc. do 82,1%) oraz 25–34 lata (o 0,5 pkt proc. do 76,5%).

Liczba **osób bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 1679 tys. i była o 0,7% mniejsza niż w poprzednim kwartale, ale o 3,2% większa niż przed rokiem (wobec znaczącego wzrostu w analogicznym okresie ub. roku – o 15,9%). Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego według BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne wyniósł 64,8%, tj. zmniejszył się w ujęciu kwartalnym (o 1,1 pkt proc.), ale zwiększył się w skali roku (o 1,1 pkt proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL wyniosła w III kwartale br. 9,3%, tj. była niższa niż w poprzednim kwartale (o 0,2 pkt proc.), ale wyższa niż przed rokiem (o 0,2 pkt proc.). Wskaźnik ten był wyższy w mieście (9,5%) niż na wsi (9,1%), przy czym w mieście utrzymał się na poziomie sprzed roku, a na wsi zwiększył się (o 0,6 pkt proc.). Stopa bezrobocia kobiet (10,6%) nadal była wyższa niż stopa bezrobocia mężczyzn (8,3%).

W III kwartale br. najwyższą stopę bezrobocia według BAEL notowano w województwach: podkarpackim (12,8%), świętokrzyskim (11,9%), kujawsko-pomorskim (11,5%) i zachodniopomorskim (11,2%), natomiast najniższą – w województwach: pomorskim (7,8%) i mazowieckim (o 8,0%). W dziesięciu województwach stopa bezrobocia wzrosła w skali roku, w największym stopniu w podkarpackim (o 2,2 pkt proc.).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasto	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	bezrobotni				
	w tys.	w % ogółem			
2010I kw.	1839	63,0	37,0	54,1	45,9
II kw.	1682	63,4	36,6	53,0	47,0
III kw.	1627	64,3	35,7	51,7	48,3
IV kw.	1649	62,9	37,1	52,0	48,0
2011I kw.	1771	61,4	38,6	54,1	45,9
II kw.	1690	62,7	37,3	51,8	48,2
III kw. ^a	1679	62,4	37,6	48,6	51,4
	stopa bezrobocia w %				
2010I kw.	10,6	10,7	10,4	10,5	10,7
II kw.	9,5	9,7	9,1	9,2	9,8
III kw.	9,1	9,5	8,5	8,6	9,7
IV kw.	9,3	9,4	9,1	8,8	9,9
2011I kw.	10,0	9,9	10,2	9,9	10,2
II kw.	9,5	9,6	9,2	8,9	10,1
III kw. ^a	9,3	9,5	9,1	8,3	10,6

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, w III kwartale br. stopa bezrobocia zwiększyła się wśród osób w wieku 15–24 lata (o 2,0 pkt proc. do 25,4%) i w wieku 25–34 lata (o 0,5 pkt proc. do 9,9%). Na poziomie sprzed roku ukształtowała się natomiast stopa bezrobocia wśród osób w wieku 45 lat i więcej (i wyniosła 6,8%) oraz osób w wieku 35–44 lata (6,3%). Wśród osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata) stopa bezrobocia wyniosła 9,5%, tj. była o 0,2 pkt proc. wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności kształtowała się następująco:

Okres badania	Poziom wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
	w %				
2010I kw.	5,3	9,7	13,5	12,7	19,8
II kw.	4,8	8,5	13,7	11,2	17,2
III kw.	5,2	8,7	13,0	10,1	15,6
IV kw.	4,7	9,1	13,1	10,5	17,2
2011I kw.	5,0	9,0	14,2	11,9	20,2
II kw.	5,2	8,2	13,1	11,0	18,7
III kw. ^a	5,5	8,5	13,4	10,4	16,7

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

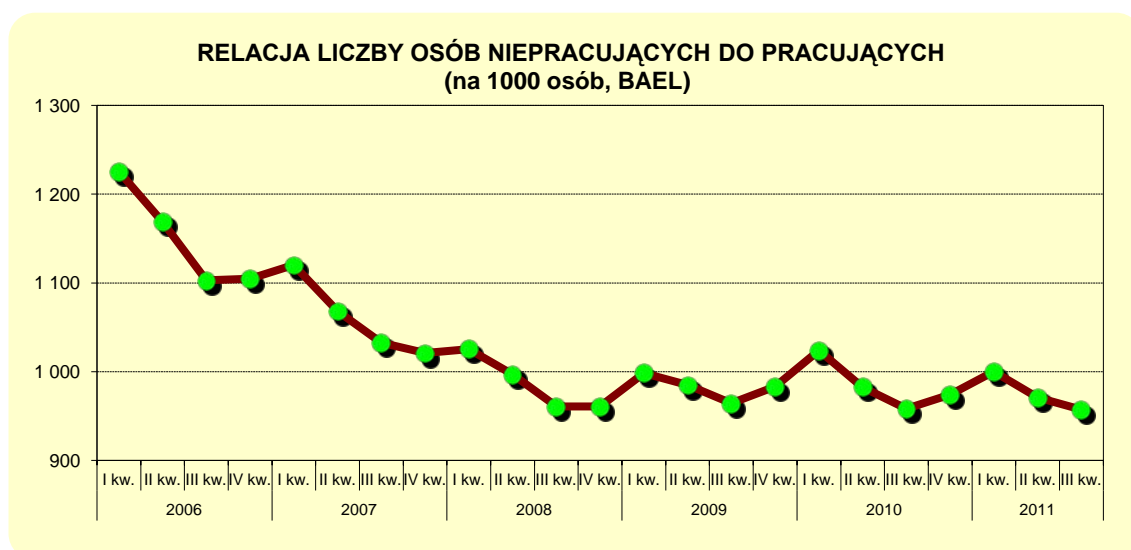
Stopa bezrobocia w III kwartale br. wzrosła w skali roku wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 1,1 pkt proc. do 16,7%), średnim ogólnokształcącym (o 0,4 pkt proc. do 13,4%), a także zasadniczym zawodowym oraz wyższym (po 0,3 pkt proc. do odpowiednio 10,4% i 5,5%).

Spadek odnotowano w grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 0,2 pkt proc. do 8,5%).

Wśród bezrobotnych w III kwartale br. dominujący udział miały osoby, które straciły pracę, a ich odsetek zwiększył się w skali roku (o 0,4 pkt proc. do 44,5%). Wzrósł również udział osób zamierzających podjąć pracę po raz pierwszy (o 1,0 pkt proc. do 20,9%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które zrezygnowały z pracy (o 1,2 pkt proc. do 5,7%) oraz osób zamierzających powrócić do pracy po przerwie (o 0,2 pkt proc. do 28,9%).

Udział **osób długotrwale bezrobotnych** (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w bezrobotnych ogółem zwiększył się w skali roku o 4,7 pkt proc. i wyniósł 31,6%. Przeciętny czas poszukiwania pracy wydłużył się z 9,8 miesięcy przed rokiem do 10,8 miesięcy w III kwartale br.

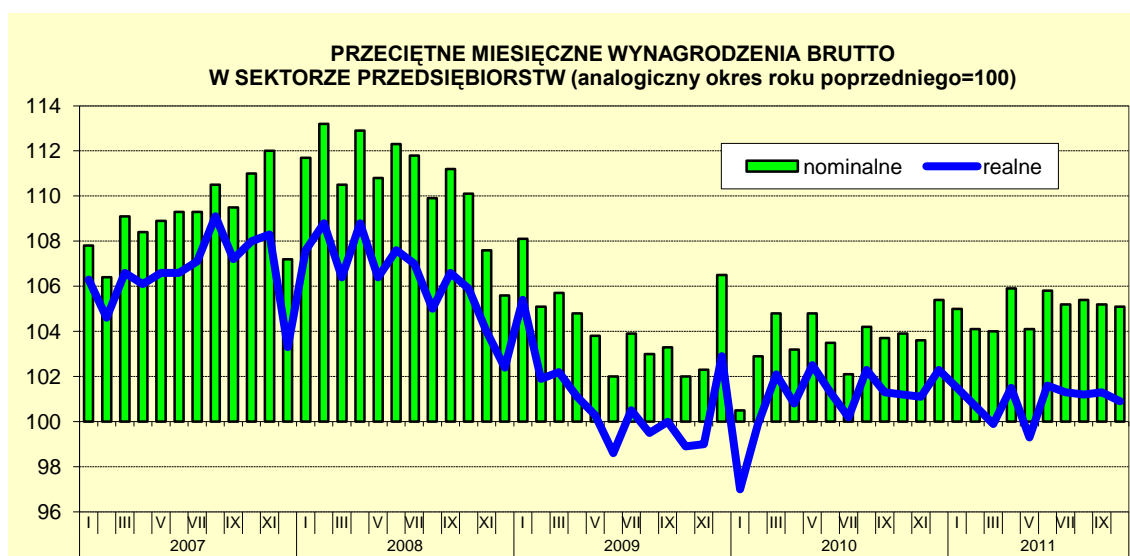
Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** zmniejszyła się wobec notowanej przed rokiem o 1,2% do 6536 tys. osób. Podobnie jak w III kwartale ub. roku, główną przyczyną bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym była nauka i uzupełnianie kwalifikacji (25,6% wobec 25,5% przed rokiem). Obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu były przyczyną bierności 23,6% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec odpowiednio 22,0%). Nieco niższy niż w analogicznym okresie ub. roku był odsetek biernych zawodowo z powodu chorób i niesprawności (22,8% wobec 23,3%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 16,6% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 18,7% przed rokiem). Zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast 6,3% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 5,5% przed rokiem).

Relacja osób niepracujących do pracujących poprawiła się zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i w skali roku – w III kwartale br. na 1000 pracujących przypadało 957 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (w poprzednim kwartale – 971, a przed rokiem – 958).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W październiku br. wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w stosunku do analogicznego okresu ub. roku nie odbiegał istotnie od notowanego w poprzednich trzech miesiącach. Obserwowano również stabilizację tempa wzrostu przeciętnych nominalnych świadczeń emerytalno-rentowych. Przy znacznej dynamice cen konsumpcyjnych siła nabywcza płac była niewiele wyższa niż przed rokiem. W systemie świadczeń pracowniczych utrzymał się nieznaczny wzrost realnych emerytur i rent, a w systemie rolników indywidualnych – spadek.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴ w październiku br. wyniosło 3617,16 zł i było wyższe niż przed rokiem o 5,1% (we wrześniu br. notowano wzrost o 5,2%, a w październiku ub. roku – o 3,9%). Przeciętne płace wzrosły we wszystkich sekcjach o znaczącym udziale w zatrudnieniu, najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,6%), budownictwie (o 7,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 6,7%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 5,8%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu wyższe niż przed rokiem były wynagrodzenia m.in. w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 11,0%), magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 9,3%), produkcji wyrobów z metali (o 8,0%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 7,3%), produkcji maszyn i urządzeń (o 6,6%) oraz w robotach budowlanych specjalistycznych (o 6,1%).

W okresie styczeń–październik br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3554,57 zł i było o 5,1% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 2,9% przed rokiem). Wynagrodzenia wzrosły we wszystkich sekcjach o znaczącym udziale w zatrudnieniu – najwyższa

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

dynamika płac notowana była w górnictwie i wydobywaniu (wzrost o 10,2%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,4%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,1%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 5,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2010		2011	
	X			I-X		
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	3617,16	105,1	103,9	102,9	105,1	3554,57
w tym:						
Przemysł	3594,17	105,3	105,2	104,9	105,7	3610,02
górnictwo i wydobywanie	5411,68	105,2	106,2	101,4	110,2	5872,90
przetwórstwo przemysłowe.....	3334,59	105,8	104,9	105,1	105,6	3298,48
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	5138,41	104,7	108,9	106,8	106,1	5409,06
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3525,77	104,0	105,2	105,2	104,2	3503,40
Budownictwo.....	3814,30	107,3	101,3	101,2	105,2	3656,32
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3254,45	104,3	102,5	101,7	104,7	3236,96
Transport i gospodarka magazynowa	3955,29	105,3	101,5	100,8	104,1	3400,30
Zakwaterowanie i gastronomia.....	2468,19	103,7	102,7	102,8	103,8	2456,82
Informacja i komunikacja	6360,21	102,9	107,9	103,4	105,1	6469,64
Obsługa rynku nieruchomości.....	3733,27	106,7	104,1	103,9	105,3	3673,16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5287,08	101,4	101,2	97,0	100,6	5279,21
Administrowanie i działalność wspierająca	2324,56	107,6	105,5	104,9	107,4	2299,12

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–październik br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 8,8% (przed rokiem wzrost o 3,3%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** w okresie styczeń–październik br. ukształtowało się na poziomie 4240,57 zł (tj. o 6,7% wyższym niż przed rokiem). W październiku br. przeciętna płaca wyniosła 4513,89 zł i wzrosła o 5,2% w skali roku. W **sektorze prywatnym**, w okresie dziesięciu miesięcy br., przeciętne wynagrodzenie wyniosło 3441,95 zł i zwiększyło się o 5,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a jego relacja w stosunku do płacy brutto w sektorze publicznym zmniejszyła się z 82,4% do 81,2%. W październiku br. przeciętne wynagrodzenie brutto było o 5,6% wyższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 3470,26 zł.

W październiku br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 0,9% (wobec wzrostu we wrześniu br. o 1,3% i w październiku ub. roku o 1,2%). W okresie dziesięciu miesięcy br. płaca realna była wyższa niż przed rokiem o 1,1% (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 0,4%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	X 2011				I-X 2011	
	w tys.	X 2010=100	w zł	X 2010=100	w zł	I-X 2010=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7733,4	98,7	1745,97	104,8	1723,68	105,2
emerytury.....	5207,4	99,2	1860,25	104,7	1841,41	105,2
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	1195,4	95,4	1372,58	105,0	1360,47	104,9
renty rodzinne.....	1330,6	100,1	1634,14	104,4	1593,60	104,6
Emerytury i renty rolników indywidualnych.....	1312,4	96,6	1004,93	103,0	986,27	103,3

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w październiku br. była o 4,8% większa niż przed rokiem i wyniosła 1745,97 zł. W okresie styczeń–październik br. ukształtowała się ona na poziomie 1723,68 zł (wzrost o 5,2% w skali roku). Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta w systemie pracowniczym nieznacznie zwiększyła się w ujęciu rocznym (o 0,2%), natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. wzrosła odpowiednio o 0,5%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w październiku br. ukształtowała się na poziomie 1004,93 zł i wzrosła o 3,0% w ujęciu rocznym. W okresie styczeń–październik br. wyniosła 986,27 zł, tj. więcej o 3,3% niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. była niższa niż odpowiednio przed rokiem o 1,5%, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – o 1,3%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–październik br. 2051,5 mln zł, tj. była niższa o 8,6% niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. wypłacono bezrobotnym 185,3 mln zł, tj. mniej o 1,9% niż przed rokiem i przed miesiącem.

W październiku br. wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** wyniosła 135,1 mln zł (wzrost o 1,5% w skali roku), przy nieznacznym zmniejszeniu się w skali miesiąca (o 0,1%). W okresie styczeń–październik br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1335,9 mln zł, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem.

W październiku br. zrealizowano 4,9 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** (wobec 3,0 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 10,9 mln zł i była prawie o 4,2 mln zł wyższa niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 94,6 mln zł, podczas gdy przed rokiem – 57,9 mln zł. Średnia liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła w tym okresie 4,1 tys. (wobec 2,5 tys. odpowiednio przed rokiem).

Ceny

W październiku br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wyższy od notowanego przed miesiącem, co spowodowane było m.in. przyspieszeniem tempa wzrostu cen towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Utrzymała się znaczna dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym. Ceny produkcji budowlano-montażowej rosły w skali roku w tempie zbliżonym do notowanego we wrześniu br.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w październiku br. były nieznacznie wyższe **niż przed miesiącem** (o 0,1%). Wzrost cen obserwowano w przetwórstwie przemysłowym (o 0,4%), w tym wyższe niż przed miesiącem były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,2%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,8%), artykułów spożywczych (o 0,6%), chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 0,4%), a także mebli (o 0,2%). Niższe były natomiast ceny m.in. wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, maszyn i urządzeń oraz urządzeń elektrycznych (po 0,1%), wyrobów z metali (o 0,2%), napojów (o 0,3%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,7%) oraz metali (o 1,9%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ceny produkcji kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Spadek cen obserwowano natomiast w sekcji dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,3%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 3,5%).

W ujęciu rocznym ceny produkcji sprzedanej przemysłu były w październiku br. wyższe o 8,5% (wobec wzrostu o 8,4% we wrześniu br. oraz o 3,9% w październiku ub. roku). Wzrost cen obserwowano we wszystkich sekcjach, w tym największy w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 10,4% wobec 14,3% przed miesiącem). Wzrosły również ceny w przetwórstwie przemysłowym (o 9,2% wobec 8,7% przed miesiącem), w tym wyższe niż przed rokiem były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 39,2%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 13,9%), artykułów spożywczych (o 9,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,7%), metali (o 9,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 6,8%), maszyn i urządzeń (o 5,0%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,6%), wyrobów z metali (o 4,3%), mebli (o 3,0%), napojów oraz urządzeń elektrycznych (po 2,0%). Spadły natomiast ceny produkcji m.in. komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,1%). Wyższe niż przed rokiem były ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 4,8% wobec 4,9% we wrześniu br.) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,8% wobec 4,0% przed miesiącem), w tym wzrosły ceny w wytwarzaniu paliw

gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym (o 5,3%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 3,3%) oraz wytwarzaniu, przesyłaniu, dystrybucji i handlu energią elektryczną (o 2,5%).

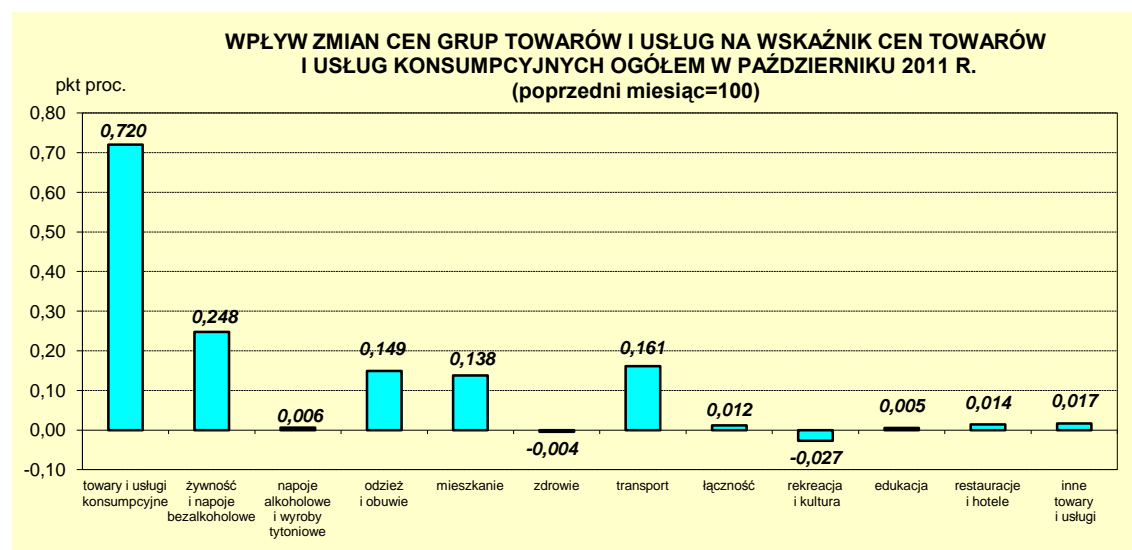
Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w październiku br. były wyższe niż przed rokiem o 1,6%, natomiast w ujęciu miesięcznym pozostały na poziomie zbliżonym do obserwowanego we wrześniu br.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2010	Grudzień roku poprzedniego=100					
X.....	104,5	114,9	103,7	105,1	105,1	99,9
2011						
X.....	106,8	102,7	107,6	102,7	104,0	101,7
2010	Miesiąc poprzedni=100					
X.....	100,0	99,8	99,9	101,1	99,7	100,0
XI.....	100,4	101,7	100,3	100,0	100,2	100,0
XII.....	101,2	105,8	101,1	100,1	100,6	100,1
2011						
I.....	100,4	100,0	100,3	100,7	102,4	100,1
II.....	101,2	102,1	101,3	100,2	100,3	100,1
III.....	101,6	99,9	102,0	100,1	99,7	100,2
IV.....	100,7	104,2	100,6	100,0	100,3	100,2
V.....	99,7	98,3	99,7	100,0	100,3	100,2
VI.....	100,3	100,8	100,3	100,1	100,7	100,3
VII.....	100,4	101,2	100,3	101,0	100,4	100,2
VIII.....	100,6	99,1	100,7	100,5	100,2	100,3
IX.....	101,7	100,8	101,9	100,1	100,0	100,1
X.....	100,1	96,5	100,4	100,0	99,7	100,0
2010	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
X.....	103,9	117,3	102,7	105,1	105,5	100,1
XI.....	104,7	119,2	103,5	105,1	105,8	100,0
XII.....	106,2	123,6	105,1	105,2	105,9	100,0
I-X.....	101,5	117,1	100,1	102,9	106,2	99,9
2011						
I.....	106,2	120,2	105,3	105,0	106,8	100,3
II.....	107,5	124,0	107,0	103,7	106,9	100,4
III.....	109,5	122,4	109,5	103,7	106,2	100,6
IV.....	108,8	122,7	108,6	103,7	104,7	100,6
V.....	106,3	119,6	105,9	103,5	104,6	100,7
VI.....	105,6	119,5	105,2	102,4	105,6	100,8
VII.....	105,9	119,0	105,4	103,3	106,4	101,1
VIII.....	106,8	116,2	106,6	103,8	106,3	101,4
IX.....	108,4	114,3	108,7	104,0	104,9	101,6
X.....	108,5	110,4	109,2	102,8	104,8	101,6
I-X.....	107,4	118,7	107,1	103,6	105,7	100,9

W październiku br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były o 0,7% wyższe niż przed miesiącem. Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie transportu, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,25 pkt proc. i 0,16 pkt proc. Niższe ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury wpłynęły na obniżenie tego wskaźnika 0,03 pkt proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w październiku br. **w ujęciu miesięcznym** wzrosły o 1,0%, przy czym żywność była droższa o 1,1%, a napoje bezalkoholowe – o 0,5%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili za warzywa (o 3,5%), ryby (o 1,4%) oraz mięso (przeciętnie o 1,4%, w tym mięso wołowe – o 2,2%, mięso wieprzowe – o 1,9%, drób oraz wędliny – po 1,2%). Wyższe niż we wrześniu br. były również ceny m.in. cukru, olejów i pozostałych tłuszczów, makaronu, owoców, pieczywa oraz artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (po 0,6%). Droższe były jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne – o 1,1%, mleko – o 0,6%, sery – o 0,5%, przy spadku

cen jaj – o 0,3%. Ceny ryżu kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Nieznacznie niższe były natomiast ceny m.in. mąki (o 0,1%).

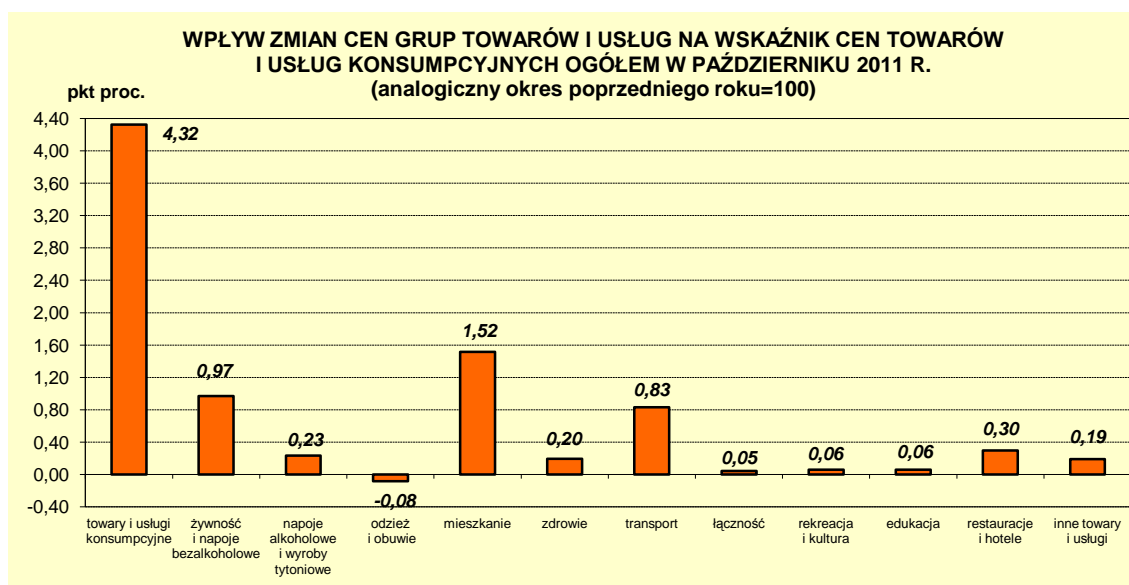
Odnotowano wzrost cen obuwia i odzieży – odpowiednio o 4,7% oraz o 2,4%.

W październiku br. ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem wzrosły o 0,5%. Opłaty za usługi kanalizacyjne, zaopatrywanie w wodę oraz wywóz nieczystości (śmieci) kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Więcej niż we wrześniu br. należało zapłacić za nośniki energii (wzrost o 0,9%), w tym opał (o 1,9%), gaz (o 1,4%) i energię ciepłą (o 0,6%), przy kształtujących się na zbliżonym poziomie do notowanego przed miesiącem cenach energii elektrycznej.

Opłaty związane ze zdrowiem były niższe niż we wrześniu br. o 0,1%. Znacznie obniżyły się ceny usług sanatoryjnych (o 17,5%). Wyższe były natomiast ceny usług lekarskich (o 0,3%), stomatologicznych (o 0,2%) oraz szpitalnych (o 0,1%). Więcej niż we wrześniu br. konsumenci płacili również za artykuły farmaceutyczne (o 0,3%).

Ceny w zakresie transportu były wyższe o 1,7%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili za paliwa do prywatnych środków transportu (o 3,4%), w tym gaz ciekły – o 10,3%, olej napędowy – o 2,7% oraz benzyny silnikowe – o 2,5%. Podrożały też opłaty za usługi transportowe (o 1,0%). Ceny samochodów osobowych były natomiast niższe o 1,5%.

W październiku br. ceny związane z rekreacją i kulturą były niższe o 0,4%. Znacznemu obniżeniu uległy ceny usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 2,3%). Więcej należało natomiast zapłacić za gazety i czasopisma (o 4,3%), książki (o 0,3%), a także bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 0,1%). Ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w październiku br. wyniósł 4,3% (wobec 3,9% przed miesiącem). Największy wpływ na poziom tego wskaźnika miały wzrosty cen towarów i usług w zakresie mieszkania, żywności i napojów bezalkoholowych oraz transportu, które podwyższyły wskaźnik cen konsumpcyjnych

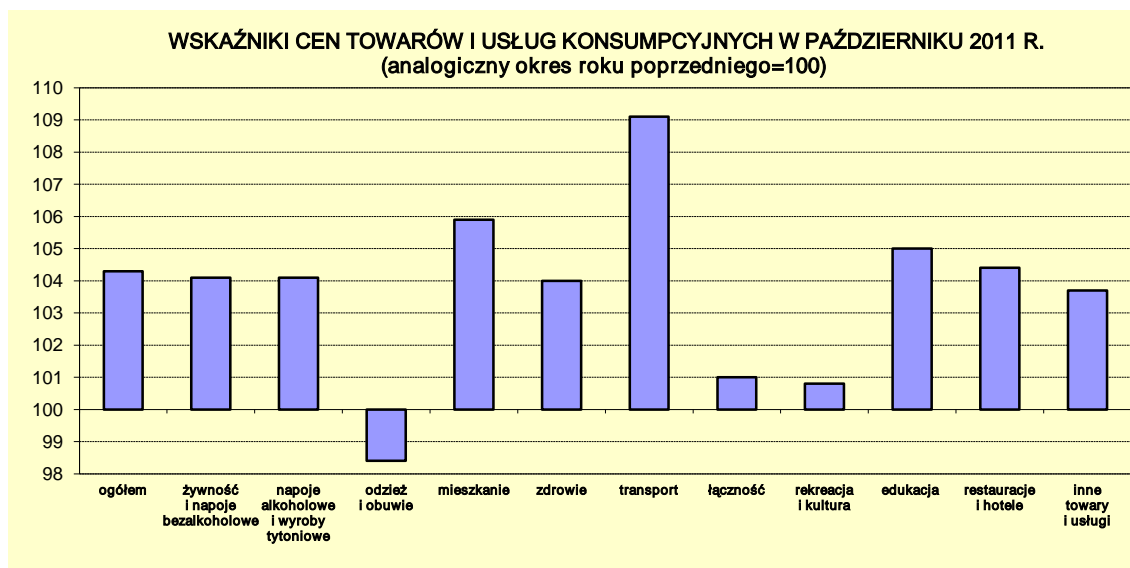
ogółem odpowiednio o 1,52 pkt proc., o 0,97 pkt proc. i o 0,83 pkt proc. Spadek cen odzieży i obuwia wpłynął na obniżenie tego wskaźnika o 0,08 pkt proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoho- lowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restaura- cje i hotele
2010	Grudzień roku poprzedniego=100										
X.....	102,6	103,7	103,1	97,6	103,3	102,7	104,4	99,8	100,8	102,3	102,5
2011											
X.....	103,5	102,6	103,2	98,6	105,5	103,9	106,4	101,1	100,9	104,8	104,0
2010	Miesiąc poprzedni=100										
X.....	100,5	101,0	100,2	101,7	100,5	100,1	100,3	99,9	99,4	100,6	100,2
XI.....	100,1	100,2	100,6	100,0	100,2	100,1	99,8	100,0	99,8	100,1	100,3
XII.....	100,4	100,0	100,3	99,8	100,2	100,1	102,6	100,0	100,2	100,1	100,1
2011											
I.....	101,2	101,8	100,7	96,8	102,2	101,0	101,4	99,5	100,6	100,3	100,8
II.....	100,2	100,7	100,3	97,7	100,3	100,3	99,6	100,0	100,0	100,1	100,5
III.....	100,9	102,1	100,2	103,1	100,3	100,4	101,6	100,0	99,8	100,1	100,5
IV.....	100,5	100,8	100,0	101,2	100,2	100,4	101,7	100,1	100,1	100,1	100,5
V.....	100,6	101,3	100,5	101,9	100,3	100,8	100,3	98,8	100,1	100,1	100,4
VI.....	99,6	98,2	100,6	99,6	100,2	100,3	99,7	98,3	100,3	99,9	100,4
VII.....	99,7	98,3	100,4	97,7	100,6	100,3	100,0	99,5	100,8	100,3	100,3
VIII.....	100,0	98,6	100,2	97,2	100,4	100,2	100,9	104,8	100,0	100,0	100,1
IX.....	100,1	99,8	100,1	100,6	100,3	100,2	99,4	100,0	99,6	103,5	100,3
X.....	100,7	101,0	100,1	103,1	100,5	99,9	101,7	100,3	99,6	100,4	100,2
2010	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
X.....	102,8	104,8	103,3	97,0	103,5	103,0	104,9	98,4	99,0	102,4	102,9
XI.....	102,7	104,3	103,8	97,0	103,6	102,9	103,7	98,8	98,9	102,4	102,9
XII.....	103,1	103,9	104,1	97,4	103,7	102,8	106,9	99,7	100,8	102,5	102,9
I-X.....	102,5	102,4	105,6	96,0	103,2	103,0	106,3	98,6	99,7	102,7	103,3
2011											
I.....	103,6	104,6	104,5	96,5	105,2	103,4	107,5	98,5	99,5	102,6	103,5
II.....	103,6	105,0	104,2	95,8	104,7	103,5	106,5	98,9	100,3	102,7	103,7
III.....	104,3	106,8	103,1	98,2	104,9	103,6	107,3	99,2	100,6	102,7	104,0
IV.....	104,5	107,2	102,8	98,9	105,0	103,7	107,6	99,2	100,8	102,7	104,3
V.....	105,0	108,8	103,0	100,9	105,2	104,1	106,8	98,1	100,8	102,7	104,5
VI.....	104,2	106,4	103,6	100,9	105,1	104,2	106,4	96,4	100,2	102,5	104,5
VII.....	104,1	105,3	104,0	99,9	105,6	104,3	106,1	96,0	100,5	102,7	104,5
VIII.....	104,3	104,5	104,1	99,1	105,8	104,3	107,9	100,6	100,4	102,7	104,5
IX.....	103,9	103,3	104,2	97,1	105,9	104,2	107,6	100,6	100,5	105,1	104,4
X.....	104,3	104,1	104,1	98,4	105,9	104,0	109,1	101,0	100,8	105,0	104,4
I-X.....	104,2	105,6	103,7	98,6	105,3	103,9	107,3	98,8	100,4	103,1	104,2

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w ujęciu rocznym w październiku br. wyniósł 4,1% (wobec 3,3% przed miesiącem), przy czym żywność była droższa o 3,9%, a napoje bezalkoholowe – o 5,2%. Znacznie więcej płacono za cukier (o 30,3%) oraz mąkę (o 17,7%). Podrożały również oleje i pozostałe tłuszcze (o 8,4%) oraz mięso (przeciętnie o 8,2%, w tym drób – o 18,5%, mięso wołowe – o 14,3%, mięso wieprzowe – o 7,6% oraz wędliny – o 4,9%). Więcej płacono także za ryby (o 7,4%),

pieczywo (o 7,3%), makarony (o 4,3%) oraz artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 4,1%, w tym mleko – o 5,7%, jogurty, śmietanę, napoje i desery mleczne – o 4,2%, sery – o 3,8% oraz jaja – o 1,3%). Znacznie mniej konsumenci płacili natomiast za warzywa (o 17,2%) oraz owoce (o 3,6%).

Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe były droższe niż przed rokiem o 4,1%, w tym znacznie więcej płacono za wyroby tytoniowe (o 10,0%).

Niższe były ceny odzieży i obuwia (odpowiednio o 1,9% i 0,9%).

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe w ujęciu rocznym o 5,9%. Usługi kanalizacyjne podrożały o 10,3%, zaopatrywanie w wodę – o 7,2%, a wywóz nieczystości (śmieci) – o 6,0%. Ceny nośników energii wzrosły o 7,7%. Znacznie podrożał opał (o 9,7%), gaz (o 9,1%), energia elektryczna (o 6,8%) oraz energia cieplna (o 5,1%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe niż w październiku ub. roku o 2,7%.

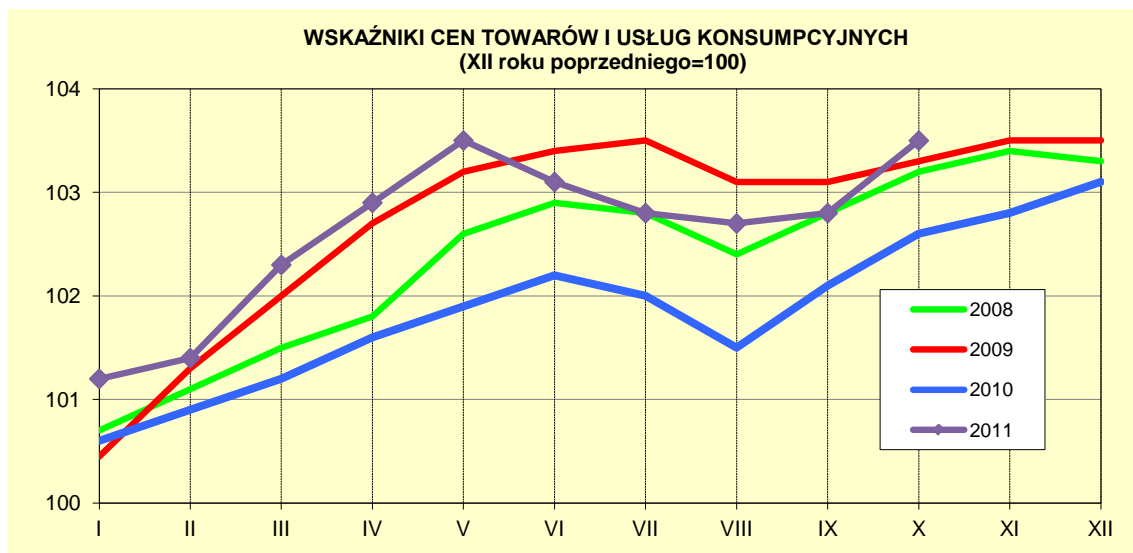
Artykuły i usługi związane ze zdrowiem podrożały w skali roku o 4,0%. Podniesiono ceny usług stomatologicznych (o 5,6%), lekarskich (o 4,8%), sanatoryjnych (o 4,3%) oraz usług szpitalnych (o 3,7%). Wzrosły również ceny artykułów farmaceutycznych (o 3,8%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu były w październiku br. o 9,1% wyższe niż przed rokiem, głównie w wyniku znacznego wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu – o 16,1% (w tym gazu ciekłego – o 22,1%, oleju napędowego – o 18,7% oraz benzyny silnikowej – o 14,3%). Podrożały również usługi transportowe (o 9,0%). Obniżyły się natomiast ceny samochodów osobowych (o 3,8%). Ceny towarów i usług w zakresie łączności wzrosły o 1,0%.

Opłaty związane z rekreacją i kulturą w październiku br. były o 0,8% wyższe niż przed rokiem. Wzrosły ceny gazet i czasopism (o 5,2%), książek (o 4,2%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 3,4%). Droższe były również usługi w zakresie turystyki

zorganizowanej (o 2,9%). Znacznie mniej natomiast płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 8,3%).

Wyższe niż przed rokiem były ceny w zakresie restauracji i hoteli (o 4,4%). Spośród innych towarów i usług podrożały m.in. ubezpieczenia (o 8,2%) oraz usługi w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 4,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2010 r. – październik 2011 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 3,9% (wobec 3,8% w okresie październik 2010 r. – wrzesień 2011 r.). Ceny konsumpcyjne według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)⁵ wzrosły w tym okresie o 3,6%.

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2011 r. – struktura spożycia z 2009 r. w cenach grudnia 2010 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Rolnictwo

W październiku br. średnia temperatura powietrza wyniosła ok. 8,6 °C i była wyższa o 0,3 °C od średniej z wielolecia, natomiast średnia suma opadów wyniosła ok. 32 mm i była niższa od średniej wieloletniej o ok. 29%.

Na rynku rolnym w październiku br. odnotowano sezonowy spadek przeciętnych cen zbóż (z wyjątkiem żyta), ziemniaków i drobiu rzeźnego. Wzrosły natomiast ceny żywca wieprzowego i wołowego. Ceny większości podstawowych produktów rolnych były znacznie wyższe niż przed rokiem.

Warunki agrometeorologiczne w październiku br. sprzyjały wykonywaniu wszelkich prac polowych (zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych), natomiast niekorzystnie wpłynęły na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby.

Do końca drugiej dekady października br. zakończono, rozpoczęte we wrześniu, siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. Niedobór wilgoci w glebie miał niekorzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna, wschody i rozwój roślin ozimych. W październiku br. zakończono wykopki ziemniaków oraz zbiór buraków cukrowych i kukurydzy uprawianej na ziarno i na zielonkę. W ciągu miesiąca trwał również sprzęt poplonów ścierniskowych. Z powodu niedostatecznego uwilgotnienia gleby utrudnione było wykonywanie orki przedzimowej. Do końca miesiąca na obszarze prawie całego kraju trwał okres pastwiskowy.

Skup zbóż ^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII-X 2011		X 2011		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	IX 2011=100
Ziarno zbóż ^b	3468,8	106,4	528,4	83,7	50,3
w tym:					
pszenica	2510,7	112,2	379,3	82,0	46,2
żyto	269,4	91,5	71,8	128,5	87,7

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup **zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, w okresie lipiec–październik br. był wyższy od ubiegłorocznych o 6,4%. Dostawy pszenicy znacznie przekroczyły poziom z ub. roku (o 12,2%), natomiast żyta – były mniejsze (o 8,5%). Przy systematycznym spadku dostaw ziarna występującym zwykle po żniwach, w październiku br. skupiono o 49,7% mniej zbóż niż przed miesiącem. Obniżeniu uległ również skup zbóż w skali roku (o 16,3%).

Skup podstawowych produktów zwierzęcych ^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2011		X 2011		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	IX 2011=100
Żywiec rzeźny ^{bc}	2365,4	x	202,4	x	103,6
w tym:					
wołowy (z cielęcym).....	196,5	x	13,1	x	95,0
wieprzowy.....	1162,5	108,1	92,1	96,9	106,1
drobiowy.....	999,9	103,3	96,9	102,1	102,6
Mleko ^d	7544,3	102,4	751,6	104,7	98,6

a W okresie lipiec–październik br. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. *b* Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. *c* Od 2011 r. zmiana wskaźnika do przeliczeń była w wadze żywej na mięso w wadze poubojowej ciepłej (łącznie z tłuszczami). *d* W milionach litrów.

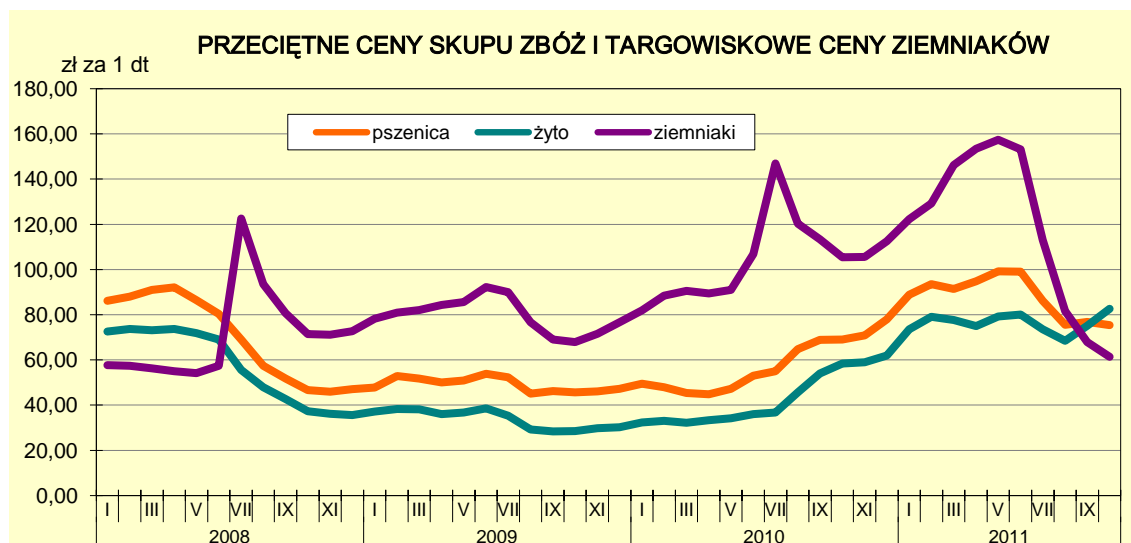
W okresie styczeń–październik br., przy wzroście krajowej podaży żywca wieprzowego (o 8,1%) i żywca drobiowego (o 3,3%), skup żywca rzeźnego ogółem (w wadze poubojowej ciepłej) wynosił 2365,4 tys. ton. W październiku br. odnotowano sezonowy wzrost krajowych dostaw żywca wieprzowego (o 6,1%) i drobiowego (o 2,6%), przy jednoczesnym spadku podaży żywca wołowego (o 5,0%). Łączny skup żywca rzeźnego był o 3,6% większy niż przed miesiącem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	X 2011			I-X 2011		X 2011			I-X 2011	
	zł	X 2010= =100	IX 2011= =100	zł	I-X 2010= =100	zł	X 2010= =100	IX 2011= =100	zł	I-X 2010= =100
Pszenvica ^a za 1 dt.....	75,35	109,1	98,2	83,86	146,3	88,30	112,3	97,7	97,14	157,3
Żyto ^a za 1 dt.....	82,62	141,3	110,1	75,43	192,4	79,19	129,1	100,6	78,80	172,4
Ziemniaki ^b za 1 dt.....	23,85	99,3	94,6	38,81	101,7	61,43	58,3	90,4	118,60	114,7
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
bydło (bez cieląt) ^c	6,00	132,1	100,7	5,46	120,4	5,85	128,6	102,8	5,44	113,3
trzoda chlewna.....	5,08	131,4	101,4	4,38	112,5	4,94	128,6	100,2	4,51	118,7
drób.....	4,35	123,2	96,8	4,05	116,7
Prosię na chów za 1 szt.....	133,28	124,0	102,5	116,37	86,0
Mleko za 1 hl.....	123,08	110,1	101,5	119,75	115,5	x	x	x	x	x

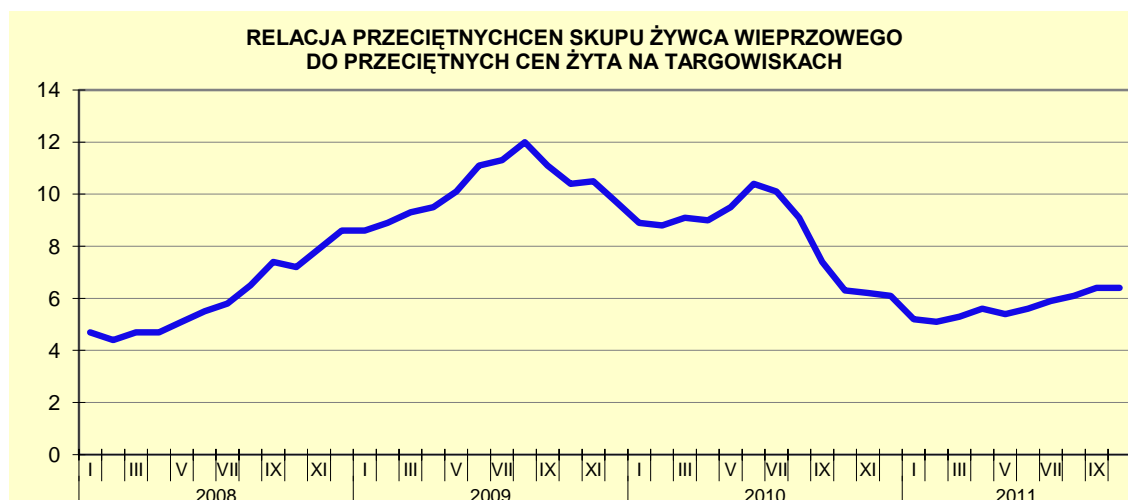
a W skupie bez ziarna siewnego. *b* Na targowiskach – jadalne. *c* Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W październiku br., pomimo zmniejszonej w stosunku do poprzedniego miesiąca podaży, **cenę pszenicy** w skupie (75,35 zł/dt) i na targowiskach (88,30 zł/dt) były niższe niż przed miesiącem (odpowiednio o 1,8% i o 2,3%), ale wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 9,1% i o 12,3%). Przeciętne **cenę żyta** na obu rynkach ponownie wzrosły i kształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż we wrześniu br. oraz w analogicznym okresie ub. roku.

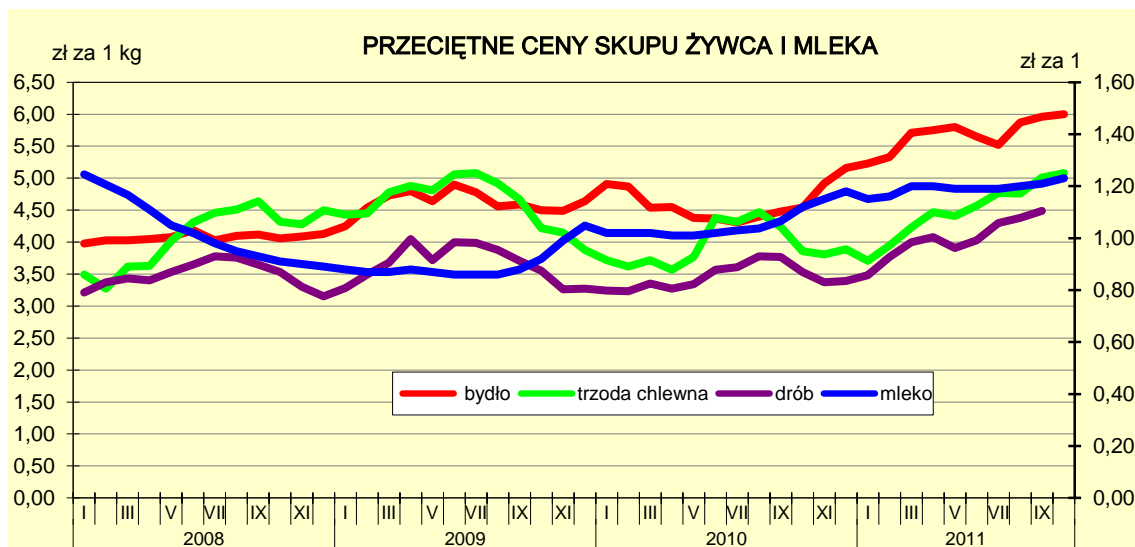

W październiku br., przy zwiększonej krajowej podaży ziemniaków z tegorocznych zbiorów (wzrost o 30,4%), na obu rynkach utrzymał się spadek ich cen. Średnia **cena ziemniaków** obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca – w skupie o 5,4%, a na targowiskach o 9,6% i była nadal niższa niż przed rokiem (odpowiednio o 0,7% i o 41,7%).

W październiku br. średnie **ceny żywca wieprzowego** w skupie (5,08 zł/kg) i na targowiskach (4,94 zł/kg) były nieco wyższe niż przed miesiącem (odpowiednio o 1,4% i o 0,2%) i znacznie wyższe niż przed rokiem (stosownie o 31,4% i o 28,6%). Zmiany cen na rynkach żywca wieprzowego i zbóż nie wpłynęły na poprawę opłacalności tuczu trzody chlewnej. W październiku br. relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach kształtowała się na poziomie sprzed miesiąca – 6,4 (wobec 6,3 przed rokiem). Przy utrzymującej się od marca br. wzrostowej tendencji cen prosiąt do dalszego chowu, w październiku br. za 1 prosię na targowiskach płacono ok. 133 zł, tj. o 24,0% więcej niż przed rokiem.

W październiku br. zahamowany został wzrost cen **żywca drobiowego** utrzymujący się od końca ub. roku. Za 1 kg drobiu rzeźnego płacono w skupie 4,35 zł/kg, tj. o 3,2% mniej niż przed miesiącem, ale o 23,2% więcej niż przed rokiem.

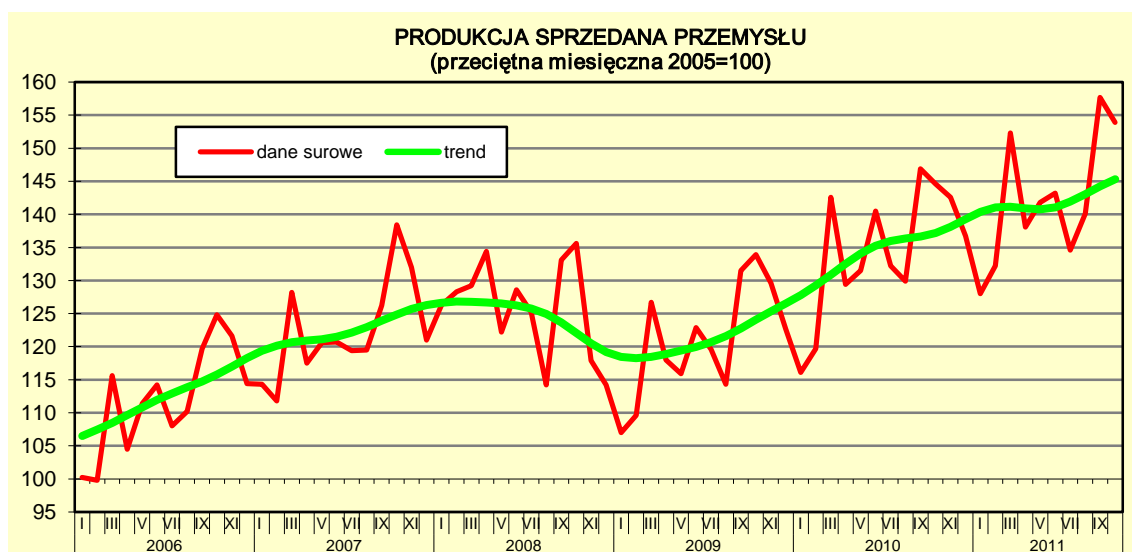

W październiku br. na obu rynkach utrzymała się, notowana od sierpnia br., tendencja wzrostowa cen żywca wołowego. Średnie **ceny skupu żywca wołowego** (6,00 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,41 zł/kg) były wyższe niż przed miesiącem (wzrost po 0,7%) i przed rokiem (odpowiednio o 32,1% i o 31,6%). W obrocie targowiskowym ceny żywca wołowego (5,85 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (6,29 zł/kg) zwiększyły się w skali miesiąca (wzrost po 2,8%) i w skali roku (odpowiednio o 28,6% i o 27,8%).

Od początku br. skupiono łącznie 7544,3 mln ton **mleka**, tj. o 2,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br., przy sezonowym spadku podaży surowca (o 1,4%), za 1 hl mleka płacono ok. 123 zł, tj. więcej niż przed miesiącem i przed rokiem (odpowiednio o 1,5% i o 10,1%).

Przemysł

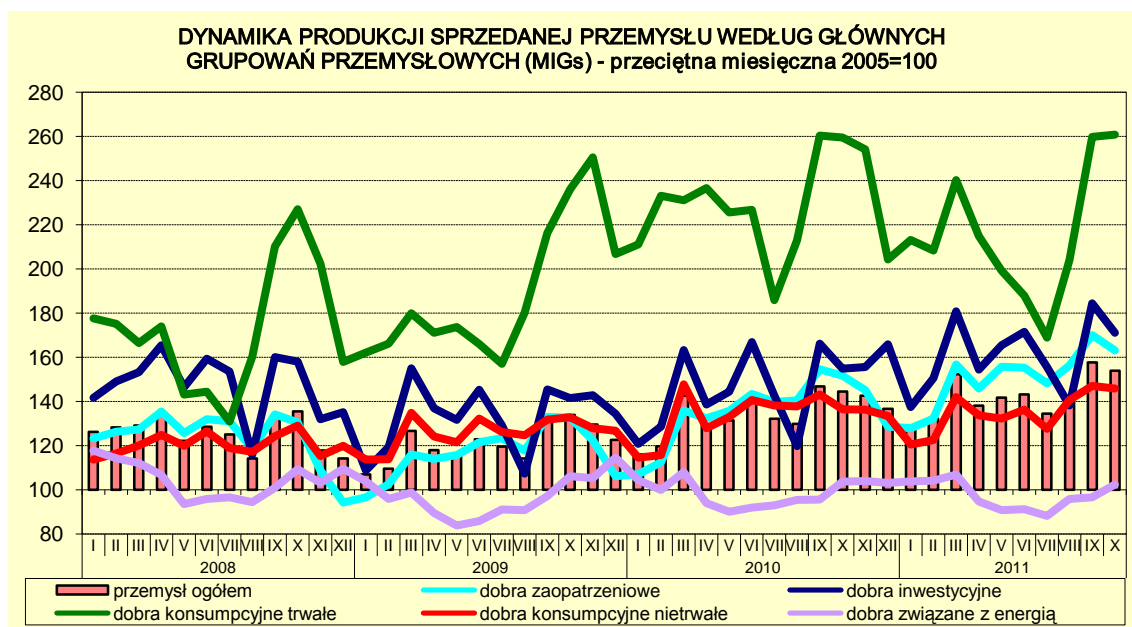
W październiku br. produkcja sprzedana przemysłu była o 6,5% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 8,0%), natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem zmniejszyła się o 2,4%. Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja wzrosła w skali roku o 7,0%, a w odniesieniu do września br. notowano jej niewielki spadek (o 0,2%). W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa przemysłowe odnotowały lepsze wyniki finansowe w porównaniu z obserwowanymi w analogicznym okresie ub. roku.

W październiku br. wzrost produkcji w ujęciu rocznym obserwowano w przetwórstwie przemysłowym (o 7,1%), w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 6,8%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,7%. Utrzymał się spadek produkcji sprzedanej przemysłu w górnictwie i wydobywaniu – o 3,7%.

W okresie styczeń–październik br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 7,6% wyższym niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 9,6%). Wzrost obserwowano we wszystkich sekcjach przemysłu, największy w przetwórstwie przemysłowym – o 8,2%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji produkcja zwiększyła się o 7,5%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,8%, a w górnictwie i wydobywaniu – o 2,2%.

Wśród **głównych grupowań przemysłowych**⁶ w okresie styczeń–październik br. w skali roku notowano wzrost produkcji sprzedanej w zakresie dóbr zaopatrzeniowych – o 11,8%, inwestycyjnych – o 11,5% oraz konsumpcyjnych nietrwałych – o 4,3%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż dóbr konsumpcyjnych trwałych (o 2,6%) oraz związanych z energią (o 0,1%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w okresie dziesięciu miesięcy br. o 5,1% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 2,4% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 5,7%.

W październiku br. wzrost produkcji sprzedanej w ujęciu rocznym notowano w 25 (spośród 34) działach przemysłu, w tym m.in. w produkcji:

- metali – o 19,2% (m.in. surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 23,0%),
- mebli – o 17,8%,
- wyrobów z metali – o 14,6% (m.in. metalowych elementów konstrukcyjnych – o 18,6%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 12,3%,
- papieru i wyrobów z papieru – o 9,6%,
- chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 9,2% (m.in. pozostałych wyrobów chemicznych – o 34,6%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 9,0% (m.in. wyrobów z gumy – o 11,2%).

⁶ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym Rozporządzenie (WE) nr 586/2001 w sprawie wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2011		2010	
	X	I-X	X	I-X	I-X	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł.....	108,0	109,6	106,5	107,6	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie.....	100,8	102,6	96,3	102,2	5,5	5,2
przetwórstwo przemysłowe.....	109,3	110,9	107,1	108,2	83,8	83,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	96,9	100,1	102,7	102,8	8,5	9,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	102,9	105,7	106,8	107,5	2,2	2,2
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego.....	87,2	98,3	89,8	95,3	2,7	2,8
produkcja artykułów spożywczych.....	104,3	105,7	108,1	105,3	15,3	15,4
produkcja napojów.....	88,5	92,1	106,1	102,2	1,8	2,0
produkcja odzieży.....	98,7	99,8	112,3	109,4	0,6	0,7
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny.....	107,6	109,7	99,9	102,6	2,3	2,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	106,8	119,2	109,6	107,5	2,6	2,5
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej.....	102,4	105,6	96,6	98,1	7,8	6,9
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	113,5	111,9	109,2	111,5	4,8	4,4
produkcja wyrobów farmaceutycznych.....	107,7	107,5	79,6	87,9	1,0	1,2
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	115,1	114,7	109,0	113,3	5,6	5,3
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	127,3	116,4	104,4	114,9	4,2	4,1
produkcja metali.....	110,8	111,7	119,2	121,7	4,3	3,6
produkcja wyrobów z metali.....	117,1	111,6	114,6	119,3	5,9	5,6
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	118,8	151,7	93,7	89,2	3,0	4,1
produkcja urządzeń elektrycznych.....	114,8	114,1	99,0	110,4	3,7	3,9
produkcja maszyn i urządzeń.....	103,4	95,9	102,2	97,3	3,0	3,5
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	107,9	117,4	112,3	114,3	9,9	9,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	101,3	84,6	145,2	132,0	1,2	1,0
produkcja mebli.....	94,9	94,3	117,8	119,8	2,6	2,5

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ok. 16% produkcji sprzedanej przemysłu) była o 8,1% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 4,3%). Zwiększenie sprzedaży obserwowano w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 17,3%, produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 10,9%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 9,2%, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 8,2%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 7,8%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 5,5%, przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 1,7%. Spadek

wystąpił w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 2,3% oraz w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 1,1%.

W październiku br. utrzymał się spadek produkcji sprzedanej przemysłu m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 20,4% oraz wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 10,2%. Po wzroście notowanym w poprzednim miesiącu obniżyła się w ujęciu rocznym m.in. sprzedaż w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 6,3%, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 3,4% oraz urządzeń elektrycznych – o 1,0%.

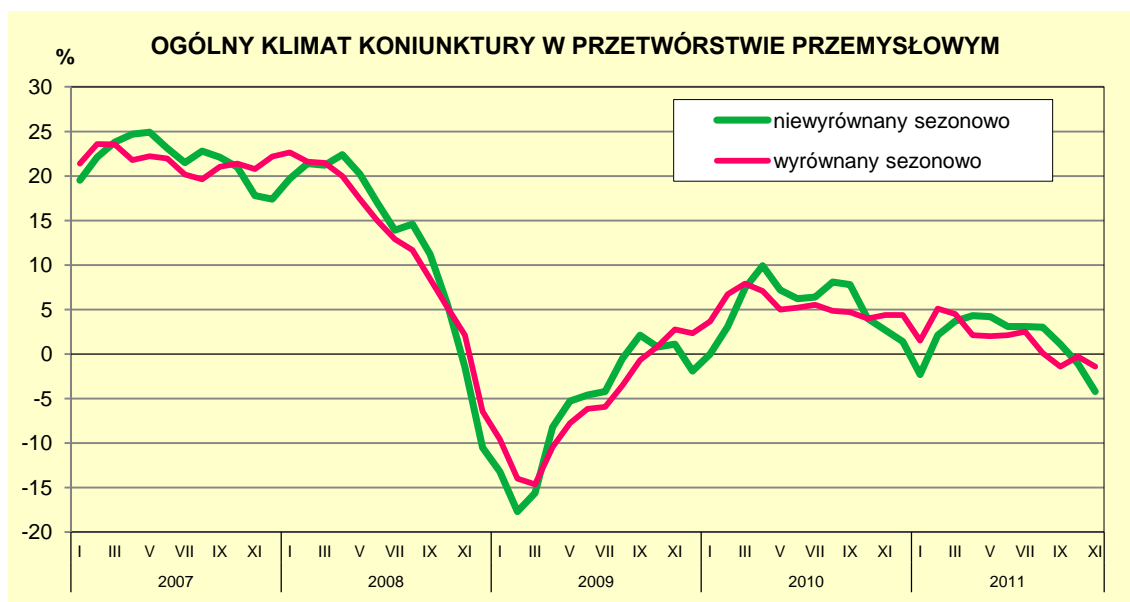
Z obserwowanych w październiku br. 237 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 122 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. węgla brunatnego, gazu ziemnego, siarki, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, mleka, serów podpuszczkowych dojrzewających, cukru, wódki czystej, piwa, papierosów, tarczyc iglastej i liściastej, płyt pilśniowych, olejów napędowych, nawozów azotowych i fosforowych, cementu, stali surowej, rur stalowych, miedzi rafinowanej, odbiorników telewizyjnych, zmywarek do naczyń, odkurzaczy, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, wagonów kolejowych towarowych oraz energii elektrycznej. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 114 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, produktów uboju bydła i cieląt, margaryny oraz produktów do smarowania, serów niedojrzewających i twarogu, win owocowych, obuwia, koksu, benzyny silnikowej, olejów opałowych, opon, komputerów, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, chłodziarek i zamrażarek, pralek automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, ciągników rolniczych, samochodów osobowych oraz rowerów.

W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa przemysłowe⁷ odnotowały poprawę **wyników finansowych** w porównaniu z uzyskanymi w analogicznym okresie ub. roku. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększył się o 24,1% do 63036,9 mln zł., a wzrost notowano we wszystkich sekcjach (z wyjątkiem dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji), w tym największy w górnictwie i wydobywaniu – o 82,3%. Wynik finansowy brutto dla przemysłu ogółem zwiększył się o 22,5% (do 65801,9 mln zł), netto – o 22,4% (do 55439,9 mln zł). W przetwórstwie przemysłowym wynik finansowy netto był o 5,0% wyższy niż przed rokiem, przy czym znacząco wzrósł m.in. w produkcji: metali, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, wyrobów z metali, chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji oraz produkcji skór i wyrobów skórzanych. W produkcji pozostałego sprzętu transportowego wynik finansowy netto był dodatni, wobec ujemnego obserwowanego w okresie styczeń–wrzesień ub. roku. Niższy niż przed rokiem wynik finansowy netto

⁷ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

notowano natomiast m.in. w produkcji: napojów, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, wyrobów tytoniowych, wyrobów farmaceutycznych, mebli oraz artykułów spożywczych. Wskaźnik poziomu kosztów dla przemysłu ogółem poprawił się (z 93,0% przed rokiem do 92,6%), przy czym w przetwórstwie przemysłowym obserwowano jego pogorszenie (z 94,4% do 94,9%). Korzystniejsze niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku były wskaźniki rentowności obrotu brutto (7,4% wobec 7,0%) i netto (6,3% wobec 5,9%). Wzrósł udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 74,0% do 76,4%). Nieco niższe niż przed rokiem były wysokie wskaźniki płynności finansowej I stopnia (37,0% wobec 37,5% przed rokiem) oraz II stopnia (107,2% wobec 109,7%).

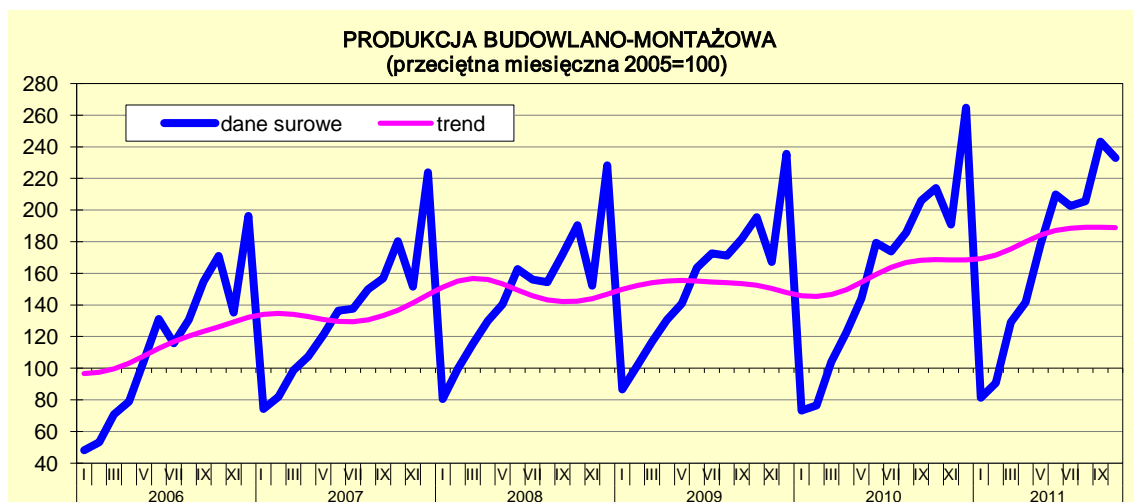
W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie ujemnym, niższym od notowanego w październiku. Niekorzystnie oceniana jest bieżąca sytuacja gospodarcza oraz portfel zamówień. Wzrost produkcji jest wolniejszy niż w dwóch poprzednich miesiącach. Utrzymują się trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem są przewidywania jednostek odnośnie ogólnej sytuacji gospodarczej, portfela zamówień, produkcji sprzedanej oraz zobowiązań finansowych. Planowane jest dalsze ograniczanie zatrudnienia. Ceny wyrobów przemysłowych mogą rosnąć nieznacznie wolniej niż przewidywano przed miesiącem.

Stan zapasów wyrobów gotowych jest zbliżony do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za odpowiedni, przy czym wzrost nadmiernych zapasów w ujęciu rocznym zgłaszają producenci m.in. chemikaliów i wyrobów chemicznych, papieru i wyrobów z papieru oraz mebli. Spadek nadmiernych zapasów sygnalizują natomiast producenci m.in. wyrobów farmaceutycznych oraz wyrobów tekstylnych.

Budownictwo

W październiku br. notowano niższy niż w poprzednich miesiącach wzrost produkcji budowlano-montażowej. Szybciej rosła sprzedaż robót o charakterze remontowym niż inwestycyjnym.

Produkcja budowlano-montażowa⁸ zrealizowana w październiku br. na terenie kraju była o 8,9% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu w październiku ub. roku o 9,4%). Sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym zwiększyła się o 5,9%, a o charakterze remontowym – o 14,6%. Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja była o 14,9% wyższa niż w październiku ub. roku.

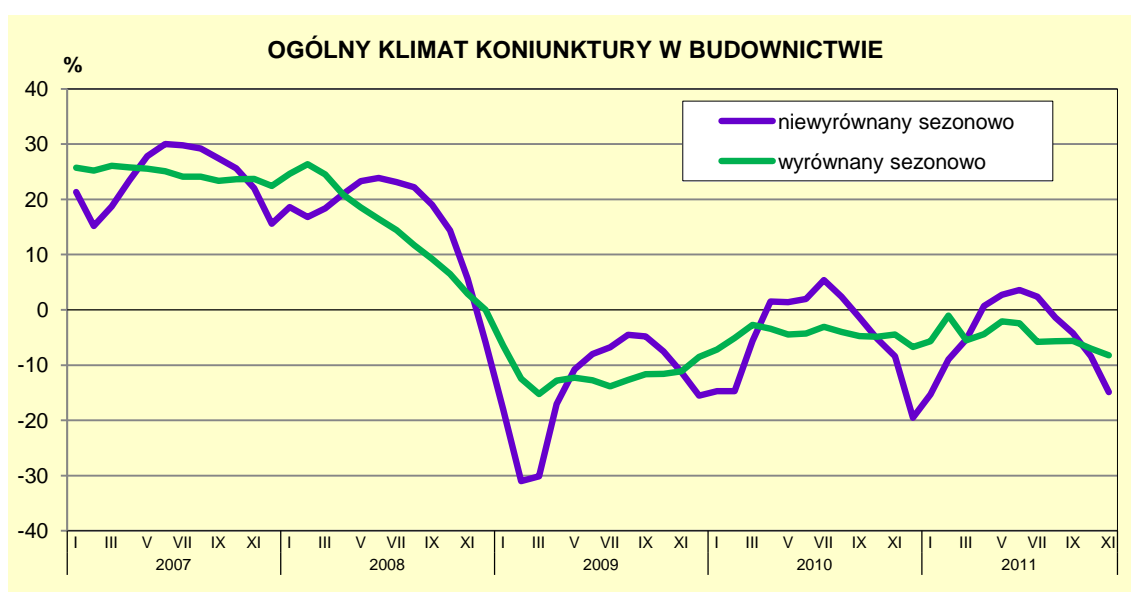
W okresie styczeń–październik br. produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie o 17,2% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost odnotowano we wszystkich działach budownictwa. Sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym zwiększyła się o 13,5%, natomiast remontowym – o 24,7%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2011		2010	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Ogółem.....	109,4	100,2	108,9	117,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym	107,5	97,3	105,9	113,5	64,9	67,0
remontowym.....	113,4	106,7	114,6	124,7	35,1	33,0
Z ogółem działy:						
budowa budynków	104,2	99,7	89,8	102,6	39,0	44,7
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	107,6	98,5	124,9	129,4	37,3	33,6
roboty budowlane specjalistyczne.....	126,8	104,5	118,0	128,1	23,7	21,7

⁸ W cenach stałych, w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie trzech kwartałów br. **sytuacja finansowa przedsiębiorstw**⁹ w budownictwie kształtowała się gorzej niż w analogicznym okresie ub. roku. Znacznie niższy był wynik finansowy brutto (spadek o 35,3% do 2178,4 mln zł) i netto (spadek o 37,0% do 1732,9 mln zł). Wyraźnie słabszy niż przed rokiem był wskaźnik rentowności ze sprzedaży (2,9% wobec 4,9%). Pogorszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 4,8% do 2,8%) i netto (z 3,9% do 2,2%) oraz wskaźnik poziomu kosztów (z 95,2% do 97,2%). Obniżyły się wskaźniki płynności I (z 38,4% do 30,1%) oraz II stopnia (z 112,3% do 101,3%). Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (do 64,1% z 65,6% w okresie trzech kwartałów ub. roku).

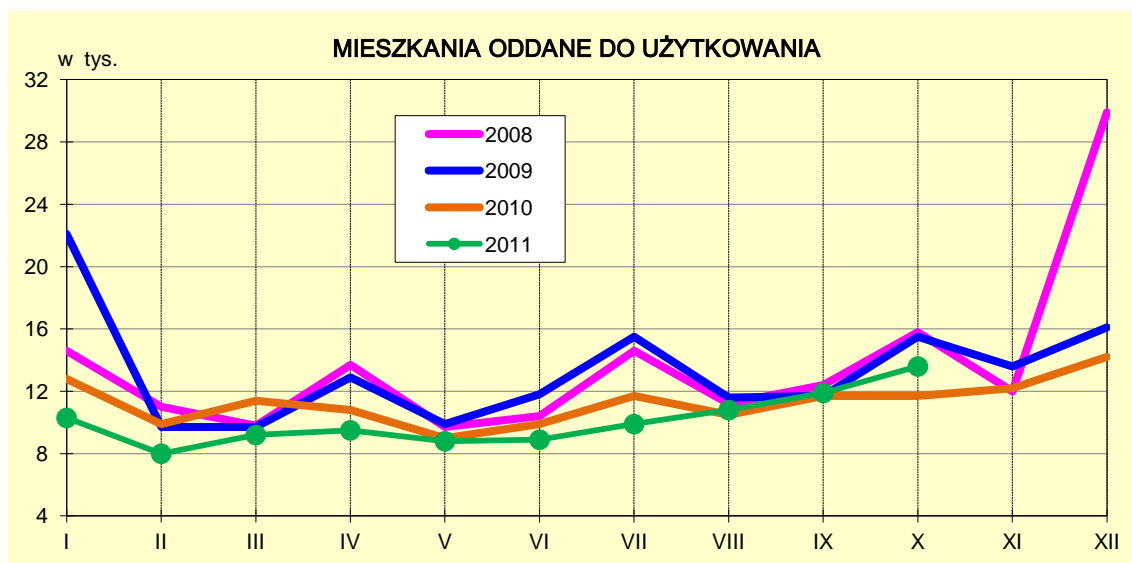

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie ujemnym, niższym niż w poprzednim miesiącu. Bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem są oceny bieżącego i prognozowanego portfela zamówień krajowych. Pogłębiły się także negatywne oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej oraz produkcji budowlano-montażowej. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy przewidują spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych. Planowane jest większe ograniczenie zatrudnienia. W listopadzie br., podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej i kosztami materiałów.

⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Budownictwo mieszkaniowe

W październiku br. oddano do użytkowania znacznie więcej mieszkań niż przed rokiem. Większa była także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, mniejsza natomiast – mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia. W okresie styczeń–październik br. utrzymał się znaczny spadek w skali roku liczby mieszkań oddanych do użytkowania.

Według wstępnych danych¹⁰, w październiku br. **oddano do użytkowania** 13,6 tys. mieszkań, tj. o 15,9% więcej niż przed rokiem (w październiku ub. roku spadek o 24,3%). Wzrost odnotowano w budownictwie indywidualnym (o 3,8% do 6,5 tys. mieszkań), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 42,4% do 6,4 tys.) oraz społecznym czynszowym (o 124,6% do 128 mieszkań). Spadek w skali roku wystąpił natomiast w budownictwie komunalnym (o 36,1% do 294 mieszkań), spółdzielczym (o 31,6% do 260) oraz w zakładowym (z 55 do 3 mieszkań).

W okresie styczeń–październik br. oddano do użytkowania 100,9 tys. mieszkań, tj. o 7,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek odnotowano we wszystkich formach budownictwa, z wyjątkiem indywidualnego.

¹⁰ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania od początku roku kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	I-X 2010			I-X 2011		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	109414	100,0	83,9	100882	100,0	92,2
indywidualne	56683	51,8	99,3	57551	57,1	101,5
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	43131	39,4	70,2	37346	37,0	86,6
spółdzielcze	4276	3,9	73,2	2417	2,4	56,5
społeczne czynszowe	2511	2,3	94,0	1683	1,7	67,0
komunalne	2568	2,4	92,9	1744	1,7	67,9
zakładowe	245	0,2	43,4	141	0,1	57,6

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 109,5 m² i była o 3,3 m² większa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej powierzchni wybudowanego mieszkania odnotowano w budownictwie komunalnym. Mieszkania przekazane do użytkowania w ramach pozostałych form budownictwa były mniejsze niż przed rokiem.

W październiku br. odnotowano spadek w ujęciu rocznym liczby mieszkań, na które **wydano pozwolenia** (o 2,7% do 14,9 tys.). Zwiększyła się natomiast liczba **mieszkań rozpoczętych** (o 9,9% do 13,4 tys., wobec spadku o 15,1% w październiku ub. roku).

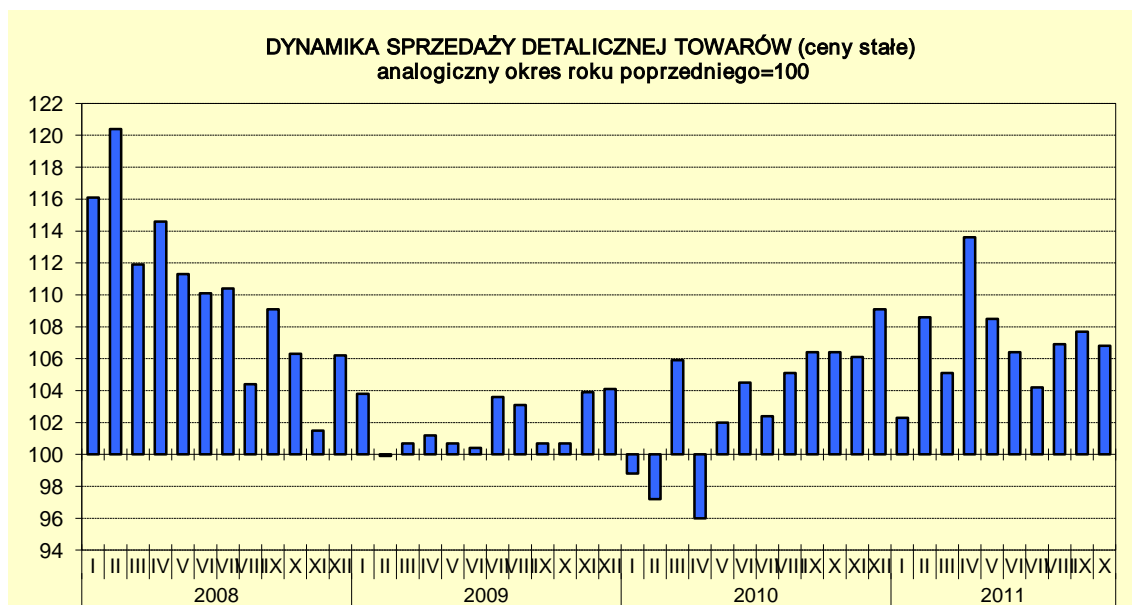
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto w bieżącym roku kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-X 2011					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2010=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2010=100
Ogółem	156194	100,0	105,8	141697	100,0	101,3
indywidualne	83782	53,6	98,0	82592	58,3	103,7
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	67312	43,1	121,0	52681	37,2	99,3
spółdzielcze	2738	1,7	87,5	1913	1,3	52,2
społeczne czynszowe.....	246	0,2	43,1	2714	1,9	144,5
komunalne	2006	1,3	76,9	1412	1,0	90,3
zakładowe	110	0,1	100,9	385	0,3	493,6

Utrzymał się obserwowany od kwietnia ub. roku wzrost w ujęciu rocznym liczby mieszkań **w budowie** – do 733,4 tys. mieszkań w końcu października br. (o 4,6% więcej niż przed rokiem).

Rynek wewnętrzny

W październiku br. utrzymało się relatywnie wysokie tempo wzrostu **sprzedaży detalicznej**¹¹ w ujęciu rocznym. Sprzedaż była o 6,8% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,7% we wrześniu br. oraz o 6,4% w październiku ub. roku).

Wzrost sprzedaży obserwowano m.in. w podmiotach prowadzących pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 24,5%) oraz w przedsiębiorstwach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 5,5%). Po raz pierwszy od stycznia br. odnotowano spadek w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 1,0%). Obniżyła się również sprzedaż w podmiotach zajmujących się głównie handlem żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 0,8%).

W okresie styczeń–październik br. sprzedaż detaliczna była o 7,9% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 1,9%).

¹¹ W cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2011	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m ^a	106,4	101,9	106,8	107,9
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części.....	117,5	103,2	99,0	106,5
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	107,9	104,3	105,5	108,1
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	98,3	97,5	99,2	98,3
pozostała sprzedaż detaliczna				
w niewyspecjalizowanych sklepach	116,0	113,1	124,5	128,4
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	114,8	113,7	110,2	114,8
włókno, odzież, obuwie.....	116,0	116,0	116,5	113,9
meble, rtv, agd	127,0	122,6	108,6	105,8
prasa, książki, pozostała sprzedaż				
w wyspecjalizowanych sklepach.....	80,3	82,6	108,8	103,4
pozostałe.....	104,8	93,8	111,7	115,3

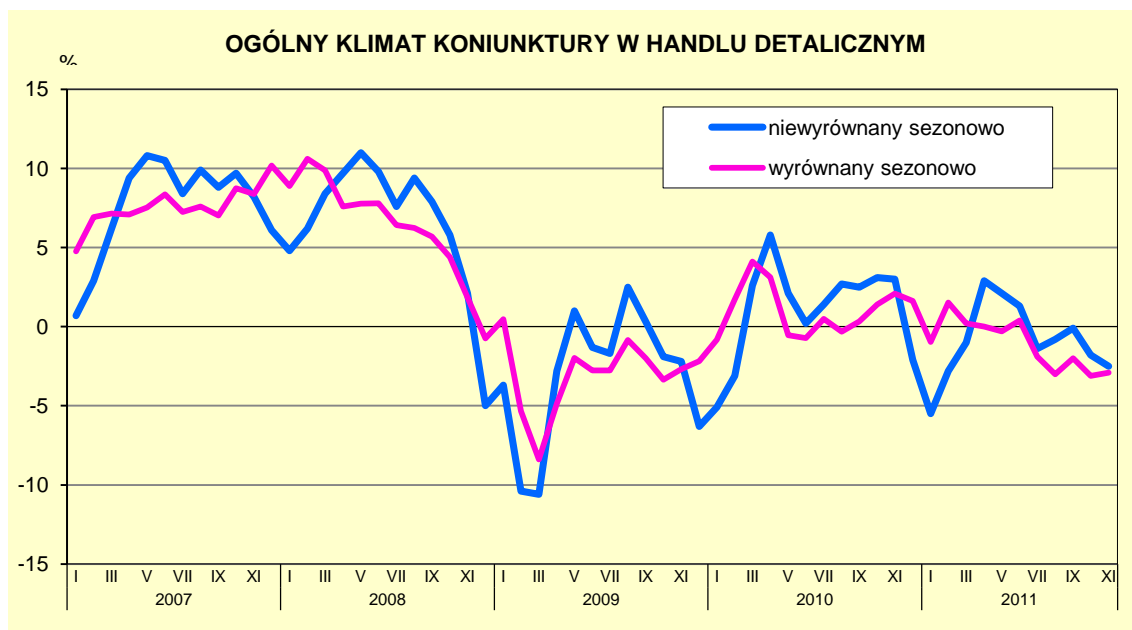
^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹² w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 12,5%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – większa o 11,6%.

W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa¹³ w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowały osłabienie **wyników finansowych** w skali roku. Niższy niż przed rokiem był wynik finansowy brutto (spadek o 1,5% do 9836,0 mln zł) oraz netto (o 2,3% do 7894,1 mln zł). Obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży (z 2,4% do 2,1%) oraz wskaźnik obrotu brutto i netto (o 0,2 pkt proc. odpowiednio do 2,1% oraz 1,7%). Zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów (o 0,2 pkt proc. do 97,9%). Niższy był wskaźnik płynności finansowej I stopnia (wyniósł 19,3% wobec 19,5% przed rokiem), przy wzroście wskaźnika II stopnia – z 76,1% do 78,6%. Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 74,9% do 71,2%).

¹² W cenach bieżących, w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym jest oceniany niekorzystnie, nieco gorzej niż przed miesiącem. Pesymistyczne są nastroje firm mikro, małych i średnich, przy pozytywnych ocenach przedsiębiorstw dużych. Negatywnie oceniają koniunkturę jednostki z branży „żywność” oraz „pojazdy samochodowe”, pozytywnie natomiast podmioty sprzedające „artykuły gospodarstwa domowego ogółem” oraz „włókno, odzież, obuwie”. Utrzymują się negatywne oceny bieżące i prognozy dotyczące zdolności do regulowania zobowiązań finansowych. Poziom zapasów towarów jest nadal uważany za nadmierny, zbliżony do notowanego w poprzednich miesiącach. Pozytywne są wskazania dotyczące przyszłej sprzedaży oraz popytu na towary. Firmy nadal planują ograniczenie zatrudnienia. Przedsiębiorstwa sygnalizują szybszy niż przed miesiącem wzrost bieżących i przyszłych cen.

Transport

W październiku br. utrzymało się wysokie tempo wzrostu **sprzedaży usług**¹⁴ w transporcie. W jednostkach transportu ogółem¹⁵ sprzedaż była o 9,8% wyższa niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. wzrost wyniósł 10,7% w skali roku.

W październiku br. wzrost sprzedaży usług w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku notowano w transporcie samochodowym (o 17,5%), magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 2,9%) oraz w transporcie kolejowym (o 1,0%). Spadek utrzymał się natomiast w transporcie rurociągowym – o 6,0%.

Przewozy ładunków ogółem w październiku br. wyniosły 42,1 mln ton, tj. o 3,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym i rurociągowym, natomiast spadek w kolejowym, wodnym śródlądowym i morskim. Średniodobowe przewozy ładunków transportem ogółem były mniejsze niż przed rokiem o 0,5%. W okresie styczeń–październik br. przewieziono 390,5 mln ton ładunków (wzrost o 9,3% w ujęciu rocznym).

W październiku br. **transportem kolejowym** przewieziono 21,1 mln ton ładunków, tj. o 7,0% mniej niż przed rokiem, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 207,1 mln ton ładunków (wzrost o 6,8%). W październiku br. średniodobowe przewozy ładunków były niższe o 3,9% (wobec wzrostu o 1,9% przed rokiem).

Transportem samochodowym zarobkowym w październiku br. przewieziono 14,6 mln ton ładunków, tj. o 23,8% więcej niż przed rokiem, natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. – 129,3 mln ton (wzrost o 22,5% w ujęciu rocznym). Średniodobowe przewozy ładunków uległy obniżeniu o 1,2%, a potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 6,7%.

Transportem rurociągowym przetłoczono w październiku br. 5,5 mln ton ropy i produktów naftowych (o 8,9% więcej niż przed rokiem), a od początku roku – 45,4 mln ton (o 3,0% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** w październiku br. wyniosły 0,6 mln ton (o 24,6% mniej niż w październiku ub. roku). W okresie dziesięciu miesięcy br. transportem morskim przewieziono 5,6 mln ton ładunków (spadek w skali roku o 16,2%).

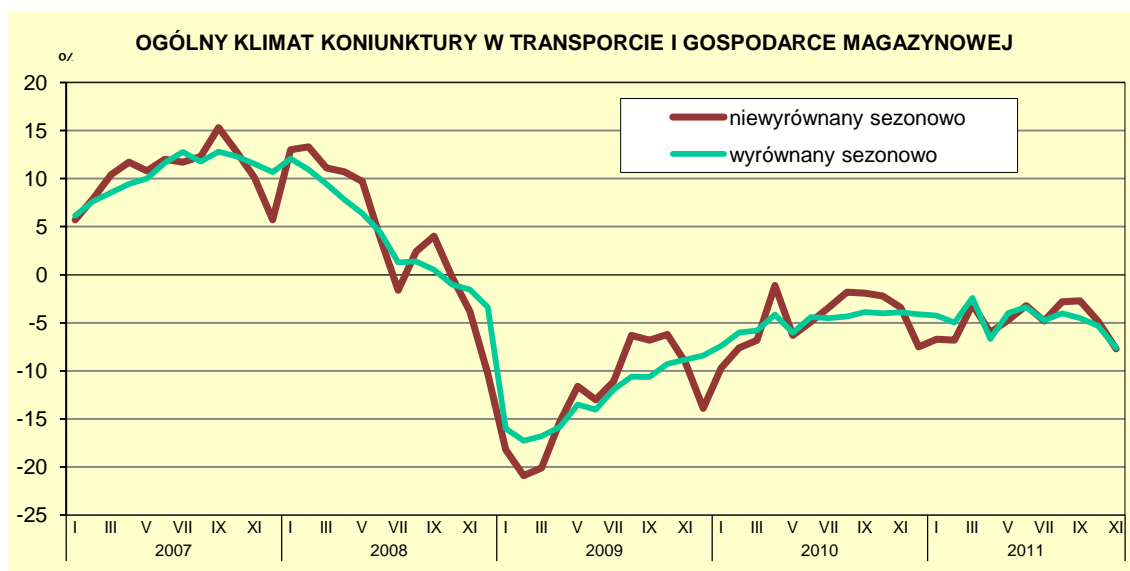
W portach morskich w październiku br. przeładowano 5,5 mln ton ładunków, tj. o 0,2% mniej niż przed rokiem. Niższe były przeładunki w grupie ładunków masowych suchych o 5,5% (głównie z powodu znaczącego spadku przeładunku węgla i koksu – o 31,1%) oraz masowych ciekłych o 5,2%. Wzrosły natomiast przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych (o 27,8%), kontenerów (o 17,4%) i ładunków tocznych (o 0,7%).

¹⁴ W cenach stałych, obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁵ W jednostkach transportu o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spadek przeładunków w październiku br. obserwowano w portach: Gdynia (o 15,1% do 1,1 mln ton) oraz Police (o 0,8% do 0,2 mln ton). Wzrost w skali roku odnotowano w porcie Świnoujście (o 12,7% do 1,1 mln ton), Szczecin (o 3,6% do 0,7 mln ton) oraz Gdańsk (o 0,7% do 2,3 mln ton). Od początku roku w portach morskich przeładowano 48,5 mln ton ładunków, tj. o 2,2% mniej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. **sytuacja finansowa przedsiębiorstw**¹⁶ w transporcie i gospodarce magazynowej kształtowała się korzystniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Znacznie wyższe były wyniki finansowe brutto (wzrost o 36,2%) oraz netto (o 41,4%). Poprawiły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (4,5% wobec 3,7%) i netto (3,6% wobec 2,9%). Korzystniejszy był wskaźnik poziomu kosztów (95,5% wobec 96,3%). Obniżyły się wysokie wskaźniki płynności finansowej (I stopnia z 57,6% do 55,7% oraz II stopnia ze 127,7% do 120,6%). Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wzrósł z 60,6% do 64,2%.

W listopadzie br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest ujemny, gorszy od notowanego w październiku br. Pesymistyczne są zarówno bieżące, jak i przyszłe oceny popytu i sprzedaży (wobec pozytywnych przed miesiącem). Negatywnie, podobnie jak przed miesiącem, postrzegana jest obecna sytuacja finansowa. Oczekiwania w tym zakresie są gorsze niż w październiku br. Sygnalizowany jest wzrost bieżących i przyszłych cen usług transportowych. Przedsiębiorstwa przewidują spadek liczby zatrudnionych pracowników, nieco większy niż zapowiadano w październiku.

¹⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁷ było we wrześniu br. ujemne i wyniosło minus 1901 mln EUR, tj. pogorszyło się o 334 mln EUR w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Na ujemne saldo rachunku bieżącego znaczny wpływ miały ujemne **salda dochodów** oraz **obrotów towarowych**. We wrześniu br. saldo obrotów towarowych poprawiło się i ukształtowało na poziomie minus 454 mln EUR (wobec minus 529 mln EUR przed rokiem), przy czym eksport wzrósł o 4,6%, a import – o 3,7%. Wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku było **saldo usług**, które wyniosło 193 mln EUR (wobec 129 mln EUR we wrześniu ub. roku), a na jego wartość wpłynęły dodatnie salda: usług transportowych (221 mln EUR) i pozostałych usług (1 mln EUR) oraz ujemne saldo podróży zagranicznych (29 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 2092 mln EUR (spadek o 6,3%), a rozchody z tytułu importu usług – 1899 mln EUR (spadek o 9,7%). Ujemne **saldo dochodów** pogłębiło się w porównaniu z wrześniem ub. roku o 415 mln EUR, tj. o 37,4%. Było to w większości rezultatem wzrostu rozchodów do 2041 mln EUR, o czym w znacznym stopniu zadecydowało ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 1667 mln EUR), wynikające głównie z dochodów uzyskanych przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych (z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach) w wysokości 1185 mln EUR. Saldo **transferów bieżących** we wrześniu br. było ujemne i wyniosło minus 116 mln EUR (wobec minus 58 mln EUR przed rokiem), przy czym wartość przychodów wyniosła 231 mln EUR (spadek o 17,2%), a rozchodów – 347 mln EUR (wzrost o 3,0%).

Rachunek kapitałowy bilansu płatniczego zamknął się dodatnim saldem w wysokości 302 mln EUR (wobec 294 mln EUR w analogicznym okresie ub. roku).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego we wrześniu br. wyniosło 567 mln EUR (wobec 3890 mln EUR przed rokiem). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** było dodatnie i ukształtowało się na poziomie 1983 mln EUR, w tym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wyniosła 2170 mln EUR. Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą wyniosły minus 476 mln EUR. Na wielkość **salda rachunku finansowego** wpływały również inwestycje portfelowe: aktywa w wysokości 113 mln EUR, a pasywa 474 mln EUR oraz pozostałe inwestycje: aktywa wyniosły minus 889 mln EUR, a pasywa minus 661 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie minus 164 mln EUR.

Wartość **aktywów rezerwowych** we wrześniu br. wzrosła o 18 mln EUR. Stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec września br. wyniósł 74095 mln EUR.

¹⁷ Opracowano na podstawie materiałów NBP.

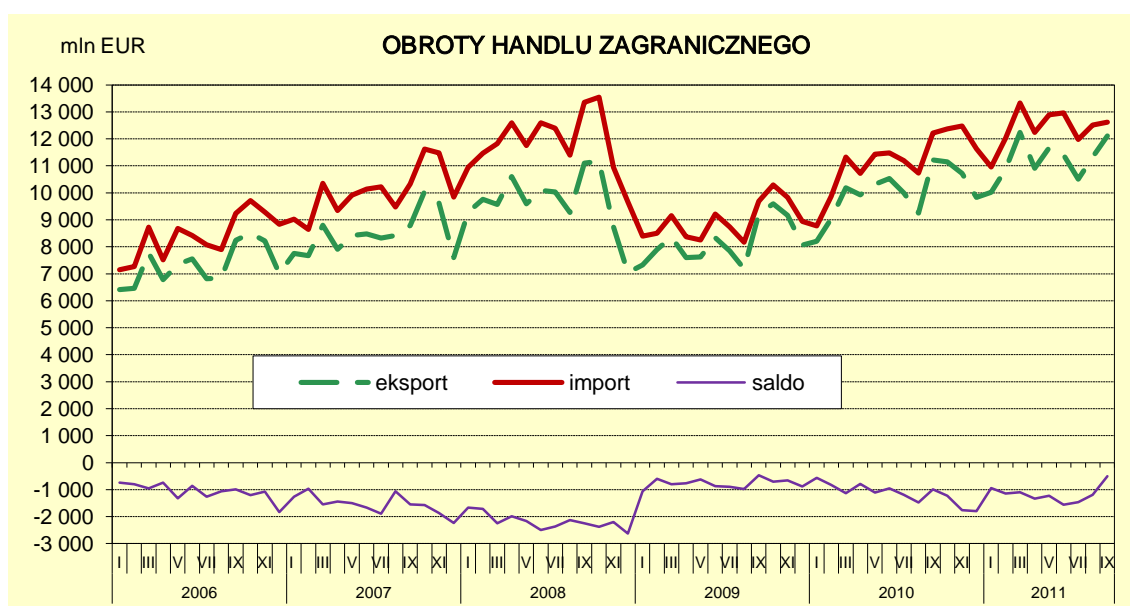
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2010	IX 2011	X 2010 – IX 2011 ^a
	w mln EUR		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-1567	-1901	-18813
Saldo obrotów towarowych	-529	-454	-11102
Eksport	11640	12170	136183
Import	12169	12624	147285
Saldo usług	129	193	3888
Przychody	2233	2092	26355
Rozchody	2104	1899	22467
Saldo dochodów	-1109	-1524	-15257
Przychody	545	517	5863
Rozchody	1654	2041	21120
Saldo transferów bieżących	-58	-116	3658
Przychody	279	231	8660
Rozchody	337	347	5002
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	294	302	7408
Przychody	312	324	7961
Rozchody	18	22	553
C. RACHUNEK FINANSOWY	3890	567	18470
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	-975	-476	-5632
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	942	2170	9282
Inwestycje portfelowe – aktywa	-97	113	-251
Udziałowe papiery wartościowe	-163	229	102
Dłużne papiery wartościowe	66	-116	-353
Inwestycje portfelowe – pasywa	1114	474	12770
Udziałowe papiery wartościowe	-168	554	4667
Dłużne papiery wartościowe	1282	-80	8103
Pozostałe inwestycje – aktywa	809	-889	-3836
NBP	0	0	0
Sektor rządowy	-1	125	80
Monetarne Instytucje Finansowe	1183	-573	-2843
Pozostałe sektory	-373	-441	-1073
Pozostałe inwestycje – pasywa	2291	-661	6822
NBP	433	-298	-1424
Sektor rządowy	-21	44	2630
Monetarne Instytucje Finansowe	1043	-635	2378
Pozostałe sektory	836	228	3238
Pochodne instrumenty finansowe	-194	-164	685
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-999	51	-6011
Razem A-D	1618	-981	1054
E. OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE	-1618	981	-1054

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie trzech kwartałów br. obroty handlu zagranicznego wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku w zbliżonej skali po stronie eksportu i importu. W okresie styczeń-wrzesień br. zwiększyła się wymiana towarowa ze wszystkimi grupami krajów – najbardziej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (głównie w wyniku wzrostu wartości importu ropy naftowej z Rosji). Na skutek pogarszania się ujemnego salda wymiany z krajami Europy Środkowo-Wschodniej pogłębiało się w skali roku ujemne saldo obrotów ogółem (mimo poprawy dodatniego salda obrotów z krajami rozwiniętymi, w tym z krajami UE).

Eksport liczony w złotych **w cenach bieżących** był większy niż przed rokiem o 13,2% i wyniósł 402,6 mld zł, natomiast import wzrósł o 13,3% do 444,1 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 41,5 mld zł (przed rokiem minus 36,2 mld zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 13,9% do 101,0 mld EUR, a po stronie importu o 14,1% do 111,5 mld EUR. Ujemne saldo wyniosło 10,5 mld EUR (w okresie trzech kwartałów ub. roku minus 9,0 mld EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 141,6 mld USD i był wyższy o 21,1%, a import – 156,2 mld USD, tj. o 21,3% więcej niż przed rokiem. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 14,6 mld USD (w okresie trzech kwartałów ub. roku minus 11,9 mld USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń-sierpień br. był wyższy niż w tym samym okresie ub. roku o 7,3%, a import o 6,4%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 4,7%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 17,5%, a z krajami rozwijającymi się – o 14,0%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE wzrósł o 8,2%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 9,2%, a z krajów rozwijających się o 4,5%.

Dynamika cen (liczonych w złotych) towarów eksportowanych i importowanych ogółem w okresie styczeń–sierpień br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. **Wskaźnik terms of trade** ogółem uległ pogorszeniu i wyniósł 98,4 wobec 99,1 w okresie styczeń–sierpień ub. roku.

W obrotach towarowych z krajami UE, w wyniku szybszego wzrostu cen towarów eksportowanych (o 6,1%) niż importowanych (o 5,3%), wskaźnik terms of trade wyniósł 100,8 wobec 102,6 w analogicznym okresie ub. roku.

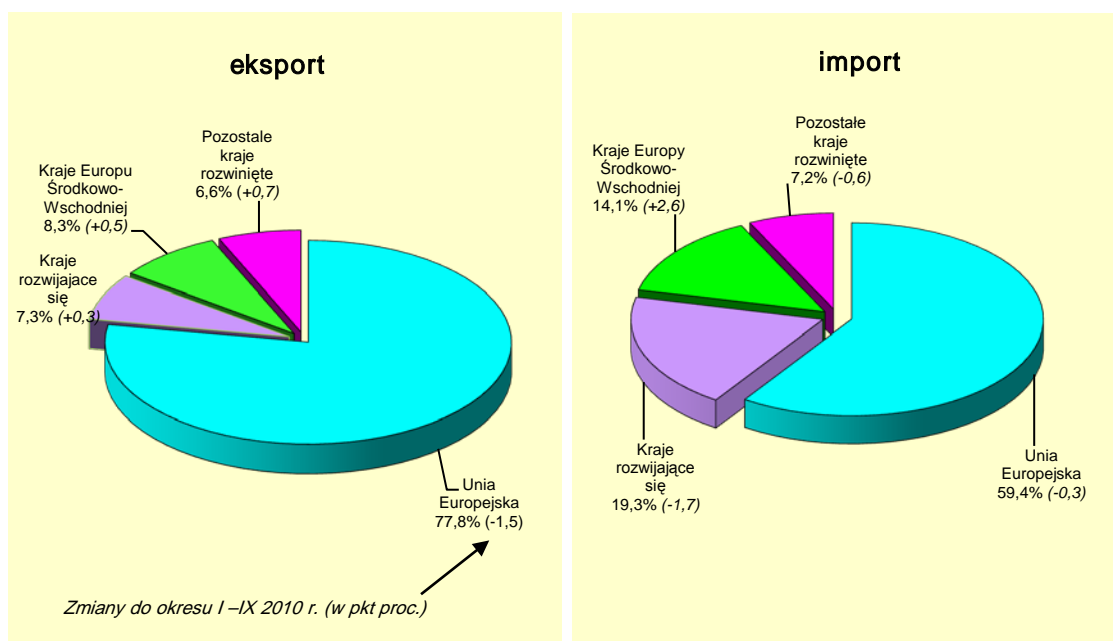
W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie 84,3 wobec 80,9 w okresie styczeń–sierpień ub. roku, co spowodowane było znacznym wzrostem cen towarów importowanych – o 23,9% (w tym zwłaszcza paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, głównie sprowadzanych z Rosji – o 31,4%), przy mniejszym wzroście cen towarów eksportowanych – o 4,4%.

W obrotach z krajami rozwijającymi się w okresie styczeń–sierpień br. wskaźnik terms of trade wyniósł 101,7 wobec 106,3 w analogicznym okresie ub. roku. Nieco szybciej rosły w tym okresie ceny towarów eksportowanych (o 2,0%) niż importowanych (o 0,3%).

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2011						I–IX 2010	I–IX 2011
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–IX 2010=100			struktura w %	
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	402616,1	101049,7	141558,4	113,2	113,9	121,1	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	339788,0	85290,1	119517,8	112,1	112,8	119,7	85,2	84,4
w tym Unia Europejska	313331,7	78651,7	110240,0	111,1	111,8	118,6	79,3	77,8
w tym strefa euro	217861,4	54708,3	76355,9	109,3	110,0	116,2	56,0	54,1
Kraje rozwijające się	29487,0	7395,2	10338,9	118,0	119,0	127,0	7,0	7,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.	33341,1	8364,4	11701,7	120,9	121,9	130,6	7,8	8,3
IMPORT	444095,6	111512,1	156224,4	113,3	114,1	121,3	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	295908,1	74316,6	104186,3	111,9	112,7	119,7	67,5	66,6
w tym Unia Europejska	263626,7	66211,8	92844,8	112,6	113,4	120,5	59,7	59,4
w tym strefa euro	205034,9	51494,4	72214,4	111,9	112,7	119,8	46,7	46,2
Kraje rozwijające się	85666,1	21502,2	30046,4	104,3	105,1	111,7	21,0	19,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.	62521,4	15693,3	21991,7	138,1	139,1	147,7	11,5	14,1
SALDO	-41479,5	-10462,4	-14666,0	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	43879,9	10973,5	15331,5	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	49705,0	12439,9	17395,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	12826,5	3213,9	4141,5	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-56179,1	-14107,0	-19707,5	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-29180,3	-7328,9	-10290,0	x	x	x	x	x

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–wrzesień 2011 r.

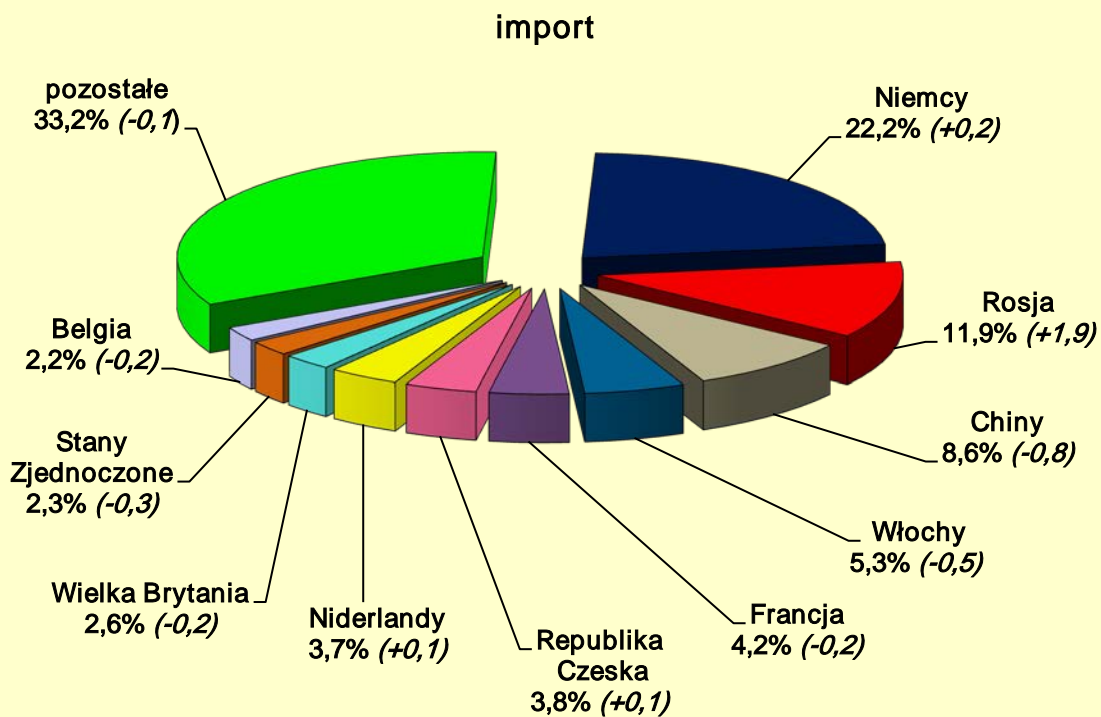
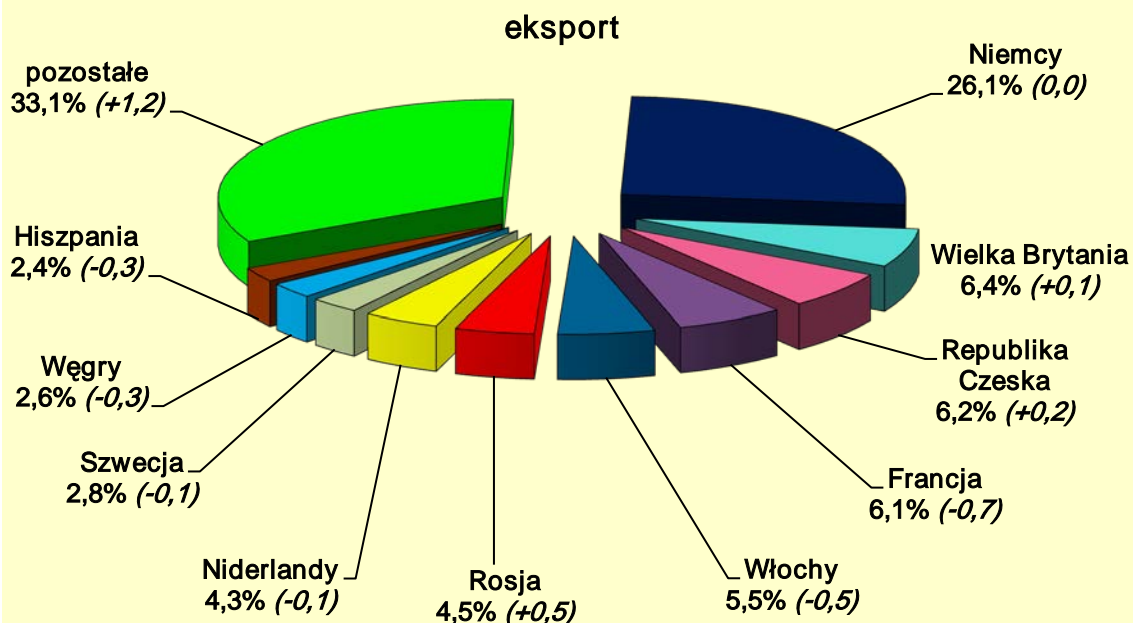

W strukturze geograficznej, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, obniżył się w obrotach towarowych ogółem udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), przy wzroście znaczenia krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Udział krajów rozwijających się zwiększył się po stronie eksportu, a po stronie importu zmniejszył się.

W obrotach z krajami **Unii Europejskiej** eksport wzrósł o 11,1% do 313,3 mld zł, a import – o 12,6% do 263,6 mld zł, co wpłynęło na wzrost dodatniego salda z 47,9 mld zł w okresie trzech kwartałów ub. roku do 49,7 mld zł w br. Obroty liczone w euro wyniosły w eksporcie 78,6 mld EUR, tj. o 11,8% więcej niż przed rokiem, a w imporcie 66,2 mld EUR – wzrost o 13,4%. Dodatnie saldo wyniosło 12,4 mld EUR (w ub. roku 11,9 mld EUR). Eksport w dolarach USA był wyższy o 18,6%, a import – o 20,5%, a dodatnie saldo wyniosło 17,4 mld USD wobec 15,9 mld USD w ub. roku. Eksport do krajów Unii Europejskiej stanowił 77,8% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 59,4% wartości importu ogółem wobec odpowiednio 79,3% i 59,7% w okresie trzech kwartałów ub. roku.

Wartość eksportu do **Niemiec** wzrosła o 13,3% do poziomu 105,2 mld zł, a import zwiększył się o 14,3% do 98,5 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 6,7 mld zł (w okresie styczeń–wrzesień ub. roku 6,6 mld zł). Obroty z Niemcami wyrażone w euro wzrosły o 14,0% w eksporcie i o 15,0% w imporcie, a dodatnie saldo wyniosło, podobnie jak przed rokiem, 1,7 mld EUR. Udział Niemiec w eksporcie ogółem pozostał na ubiegłorocznym poziomie (26,1%), a w imporcie ogółem zwiększył się z 22,0% do 22,2%.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–wrzesień 2011 r.

Zmiany do okresu I–IX 2010 r. (w pkt proc.)

W wymianie (wg grup towarowych SITC) z Niemcami odnotowano m.in. wzrost obrotów spalinowymi silnikami tłokowymi i ich częściami oraz częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych. Zwiększył się również eksport koksu i półkoksu oraz mebli i ich części. Obniżył się natomiast eksport – m.in. odbiorników telewizyjnych, samochodów osobowych i elektrycznego sprzętu przekąźnikowego oraz import m.in. pojazdów mechanicznych osobowych.

Wśród naszych partnerów handlowych, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały w eksporcie – W. Brytania (6,4%), Republika Czeska (6,2%), Francja (6,1%), Włochy (5,5%), Rosja (4,5%), Niderlandy (4,3%), Szwecja (2,8%), Węgry (2,6%) oraz Hiszpania (2,4%), a w imporcie – Rosja (11,9%), Chiny (8,6%), Włochy (5,3%), Francja (4,2%), Republika Czeska (3,8%), Niderlandy (3,7%), W. Brytania (2,6%), Stany Zjednoczone (2,3%) i Belgia (2,2%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, zwiększyły się w eksporcie o 20,9% do poziomu 33,3 mld zł, a w imporcie – o 38,1% do 62,5 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 29,2 mld zł wobec ujemnego salda 17,7 mld zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 8,4 mld EUR, a w imporcie 15,7 mld EUR i były wyższe odpowiednio o 21,9% i o 39,1%, natomiast ujemne saldo wyniosło 7,3 mld EUR wobec minus 4,4 mld EUR w ub. roku. Eksport i import w dolarach USA były wyższe odpowiednio o 30,6% i o 47,7%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 10,3 mld USD wobec minus 5,9 mld USD przed rokiem. Udział eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem wzrósł z 7,8% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 8,3%, a odpowiednio importu – z 11,5% do 14,1%.

W rankingu naszych partnerów handlowych **Rosja** przesunęła się w eksporcie z siódmego miejsca przed rokiem na szóste, a w imporcie pozostała na drugim. Eksport do Rosji zwiększył się, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, o 26,8% i wyniósł 18,2 mld zł, natomiast import wzrósł o 35,2% – do poziomu 53,0 mld zł. Ujemne saldo obrotów wyniosło 34,8 mld zł wobec minus 24,9 mld zł w okresie trzech kwartałów ub. roku. Obroty z Rosją wyrażone w euro zwiększyły się o 27,9% w eksporcie i o 36,1% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 8,7 mld EUR (przed rokiem minus 6,2 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA po stronie eksportu wzrosła o 37,1%, a po stronie importu – o 44,4%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 12,3 mld USD (przed rokiem minus 8,3 mld USD). Udział Rosji zwiększył się w eksporcie ogółem z 4,0% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 4,5%, a w imporcie – z 10,0% do 11,9%.

W obrotach z Rosją (wg grup SITC) wyższa niż przed rokiem była m.in. wartość eksportu statków, łodzi i konstrukcji pływających oraz części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, a niższa – m.in. preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych oraz leków. Na wzrost importu wpłynęło m.in. zwiększenie wartości dostaw ropy naftowej, a także węgla oraz propanu i butanu skroplonego.

W obrotach ogółem **wg nomenklatury SITC** odnotowano wzrost we wszystkich sekcjach towarowych, szczególnie znaczący – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. Obserwowano również wysoką dynamikę importu olejów, tłuszczu i wosków zwierzęcych i roślinnych. W strukturze towarowej obrotów znacznie obniżył się udział maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, natomiast zwiększył się: w eksporcie – towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, a w imporcie – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011		I-IX 2010	I-IX 2011
	w mln zł	I-IX 2010=100	struktura w %	
EKSPORT	402616,1	113,2	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	36098,9	112,5	9,0	9,0
Napoje i tytoń	5060,0	105,4	1,4	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	9512,8	114,5	2,3	2,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	20103,2	138,8	4,1	5,0
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	737,9	108,7	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	35925,9	118,5	8,5	8,9
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	86791,4	120,8	20,2	21,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	157345,8	106,3	41,6	39,1
Różne wyroby przemysłowe	50639,2	112,6	12,6	12,6
IMPORT	444095,6	113,3	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	28537,4	113,2	6,4	6,4
Napoje i tytoń	2652,9	110,0	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	15116,3	125,6	3,1	3,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	56495,5	136,8	10,5	12,7
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1904,8	160,8	0,3	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	64775,6	112,8	14,7	14,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	82169,6	116,7	18,0	18,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	139154,8	104,1	34,1	31,3
Różne wyroby przemysłowe	42859,8	106,2	10,3	9,7

W obrotach **produktami rolno-spożywczymi** obserwowano wzrost w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku po stronie eksportu o 10,9% – do 43491,4 mln zł (10911,9 mln EUR), a importu o 15,2% – do 36336,2 mln zł (9122,8 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 7155,2 mln zł (1789,1 mln EUR) wobec dodatniego salda 7685,6 mln zł (1916,3 mln EUR) w okresie trzech kwartałów ub. roku. Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 10,8%, a w imporcie ogółem – 8,2% (przed rokiem odpowiednio 11,0% i 8,0%).

W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku zwiększyła się wartość obrotów towarami rolno – spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów, w tym eksport do krajów rozwijających się – o 42,3%, do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 12,5% i do krajów rozwiniętych – o 8,4% (w tym do krajów UE o 8,5%) oraz import z krajów rozwiniętych – o 14,1% (w tym z krajów UE o 16,7%) i z krajów rozwijających się – o 12,9%.

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2010= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2010= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze	43491,4	10911,9	110,9	100,0	36336,2	9122,8	115,2	100,0
Przetwory spożywcze	20286,9	5090,1	111,0	46,6	14579,3	3660,4	111,7	40,1
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	14739,0	3698,5	115,1	33,9	9293,3	2332,0	109,5	25,6
Produkty pochodzenia roślinnego	7428,1	1863,4	102,6	17,1	10302,1	2588,4	119,6	28,4
Oleje i tłuszcze.....	1037,4	259,9	116,4	2,4	2161,5	542,0	156,1	5,9

Eksport **zbóż** obniżył się w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku o ponad połowę i wyniósł 631,7 tys. ton o wartości 563,4 mln zł (140,0 mln EUR). W okresie styczeń-wrzesień br. na rynki zagraniczne skierowano m.in. 376,0 tys. ton pszenicy i mieszanki żyta z pszenicą, 60,0 tys. ton żyta, 58,3 tys. ton jęczmienia, 56,8 tys. ton pszenżyta oraz 56,2 tys. ton kukurydzy. Głównym odbiorcą naszych zbóż były Niemcy. Import zbóż wyniósł 1274,6 tys. ton (o 35,4% więcej niż przed rokiem) o wartości 1321,2 mln zł (332,5 mln EUR). Sprowadzano przede wszystkim pszenicę i mieszankę żyta z pszenicą (595,8 tys. ton), kukurydzę (368,6 tys. ton), jęczmień (184,5 tys. ton) oraz ryż (88,5 tys. ton). Dostawy pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Niemiec, Węgier i Słowacji.

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z analogicznym okresem trzech kwartałów ub. roku, obniżył się udział importu dóbr inwestycyjnych z 15,4% do 14,6% oraz towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne z 20,9% do 19,5%, wzrósł natomiast udział importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie z 63,7% do 65,9%. Odnotowano wzrost importu we wszystkich grupach towarowych, w tym: przeznaczonych na zużycie pośrednie o 17,1%, dóbr inwestycyjnych o 7,5% oraz towarów konsumpcyjnych o 5,9%.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

W okresie styczeń–wrzesień br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw¹⁸ były korzystniejsze od uzyskanych rok wcześniej. Nieznacznie szybciej rosły przychody z całokształtu działalności niż koszty ich uzyskania, co spowodowało obniżenie się wskaźnika poziomu kosztów. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były nieznacznie lepsze niż przed rokiem. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw oraz udział uzyskanych przez nie przychodów w przychodach z całokształtu działalności ogółu badanych przedsiębiorstw. Eksporterzy osiągnęli znacznie korzystniejsze niż przeciętnie i lepsze niż przed rokiem wyniki finansowe.

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 12,2% wyższe od osiągniętych w analogicznym okresie ub. roku, natomiast **koszty ich uzyskania** zwiększyły się o 12,1%, co znalazło odzwierciedlenie w nieznacznej poprawie **wskaźnika poziomu kosztów** z 94,5% do 94,4%. Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów notowano (w ujęciu wartościowym) m.in. w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, górnictwie i wydobywaniu, budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej, usługach administrowania i działalności wspierającej, obsłudze rynku nieruchomości; informacji i komunikacji.

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem w mln zł b–udział sektora prywatnego w %	I–IX 2010	I–IX 2011
Przychody z całokształtu działalności a	1472871,0	1652839,5
b	85,8	87,5
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a	1426180,9	1597444,5
b	86,1	87,9
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... a	1391377,5	1560099,4
b	86,1	88,0
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów...a	1350759,1	1510254,5
b	86,2	88,2
Wynik na działalności gospodarczej..... a	81493,6	92740,1
b	79,9	79,1
Wynik finansowy brutto..... a	81117,1	92767,2
b	79,8	79,1
Wynik finansowy netto..... a	67534,4	77391,7
b	79,6	79,3
Zysk netto..... a	79425,9	90492,5
b	81,1	81,1
Strata netto..... a	11891,5	13100,7
b	90,0	91,5

¹⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 15,6% wyższy niż przed rokiem i wyniósł 87190,0 mln zł. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 3202,8 mln zł do 6333,7 mln zł) oraz na działalności nadzwyczajnej (z minus 376,5 mln zł do 27,1 mln zł). Zanotowano znacznie gorszy niż przed rokiem wynik na operacjach finansowych (minus 783,6 mln zł wobec 2940,8 mln zł), co było następstwem znacznie szybszego wzrostu kosztów na operacjach finansowych niż przychodów – głównie w obszarze rozliczeń z tytułu różnic kursowych.

W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** ukształtował się na poziomie 92740,1 mln zł i był o 13,8% wyższy niż przed rokiem. Największą jego poprawę odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 120,0% do 12689,0 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 36,4% do 2934,5 mln zł) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 25,5% do 16949,2 mln zł). Wyższy niż przed rokiem wynik na działalności gospodarczej uzyskano również w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 4,9%, tj. 34937,5 mln zł). Pogorszenie wyniku na działalności gospodarczej zaobserwowano m.in. w budownictwie (o 34,1% do 2218,7 mln zł), w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 29,0% do 1470,9 mln zł); handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5% do 9827,7 mln zł); dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,0% do 1181,6 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 0,6% do 7216,4 mln zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 92767,2 mln zł (zysk brutto – 105973,3 mln zł, strata brutto – 13206,1 mln zł) i był wyższy o 11650,1 mln zł (tj. o 14,4%) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 13,2%, do 15375,5 mln zł.

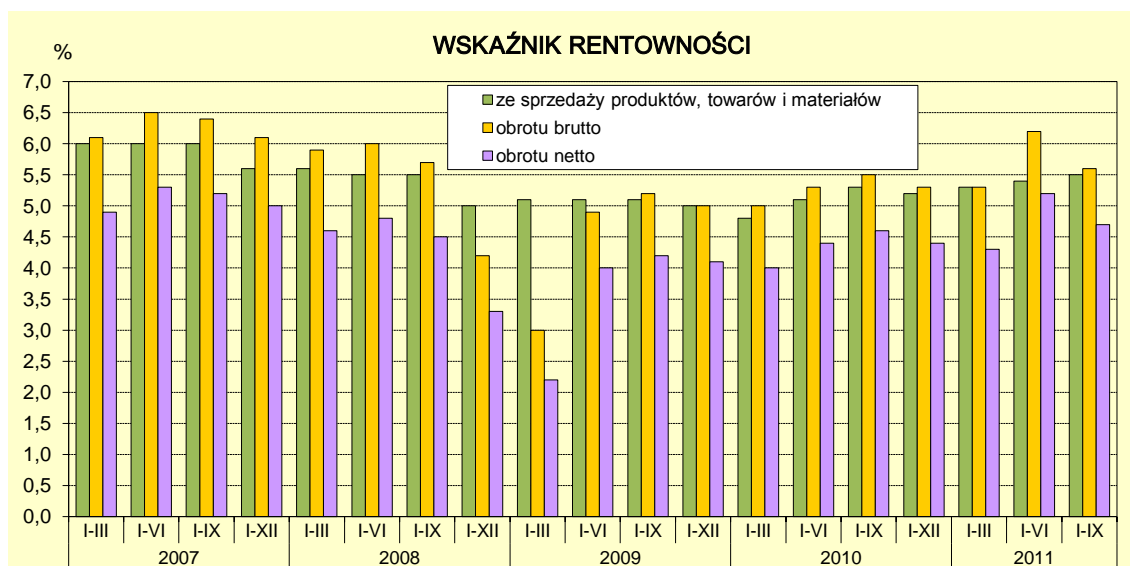
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 77391,7 mln zł (zysk netto – 90492,5 mln zł, strata netto – 13100,7 mln zł) i był wyższy o 9857,3 mln zł (tj. o 14,6%) w porównaniu z osiągniętym w okresie styczeń–wrzesień ub. roku. Poprawę wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 126,5% do 10320,4 mln zł), obsłudze rynku nieruchomości (o 93,2% do 979,6 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 41,4% do 2354,8 mln zł), usługach administrowania i działalności wspierającej (o 29,4% do 1004,4 mln zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 25,6% do 14668,6 mln zł) oraz zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych (o 14,5% do 480,9 mln zł). Wyższy niż przed rokiem wynik finansowy netto uzyskano również w przetwórstwie przemysłowym (o 5,0%, tj. 29502,5 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 2,7%, tj. 6155,6 mln zł). Wynik finansowy netto pogorszył się m.in. w budownictwie (o 37,0% do 1732,9 mln zł); działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 31,1% do 1192,7 mln zł) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,3% do 7894,1 mln zł).

Zysk netto wykazało 72,8% badanych przedsiębiorstw (wobec 72,6% przed rokiem), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 84,9% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 84,2% w ub. roku). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto osiągnęło 76,0% przedsiębiorstw (przed rokiem 73,1%), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 87,6% (wobec odpowiednio 85,9%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem b–sektor publiczny c–sektor prywatny	I-IX 2010	I-IX 2011
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów.....a	94,5	94,4
b	92,2	90,6
c	94,9	94,9
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.....a	5,3	5,5
b	5,8	7,7
c	5,2	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto.....a	5,5	5,6
b	7,8	9,4
c	5,1	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto.....a	4,6	4,7
b	6,6	7,8
c	4,3	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia.....a	37,7	36,7
b	74,5	72,8
c	32,3	32,2

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 5,3% do 5,5%, wskaźnik rentowności obrotu brutto – z 5,5% do 5,6%, a rentowności obrotu netto – z 4,6% do 4,7%. W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku zwiększył się w ogólnej liczbie badanych podmiotów udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy lub większy od 0,0) z 73,0% do 73,2% oraz ich udział w przychodach z całokształtu działalności (z 84,3% do 84,9%). Poprawę rentowności obrotu netto odnotowano m.in. w górnictwie i wydobywaniu; wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę; obsłudze rynku nieruchomości; transporcie i gospodarce magazynowej; usługach administrowania i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych. Największe pogorszenie rentowności obrotu netto odnotowano w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, budownictwie; działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz edukacji.

Obniżyły się wskaźniki płynności finansowej: **I stopnia** z 37,7% do 36,7% oraz **II stopnia** ze 105,7% do 104,5%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 43,0% badanych przedsiębiorstw (wobec 43,9% rok wcześniej), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 12,3% badanych przedsiębiorstw (wobec 12,1% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku).

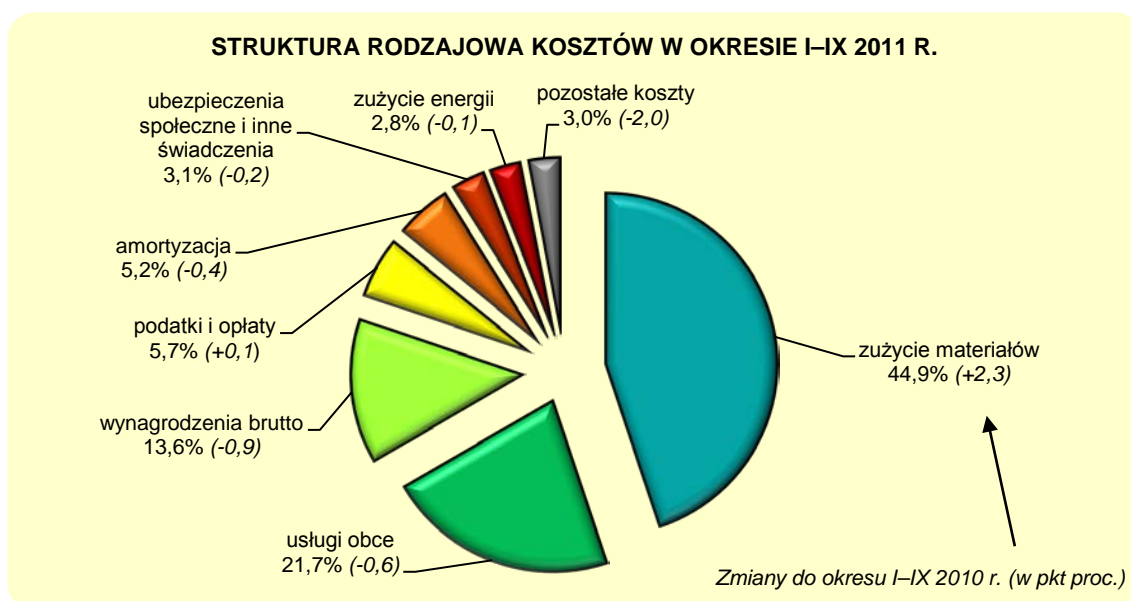
Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej (94,4% wobec 93,1%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, zakwaterowaniu i gastronomii oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2010				I-IX 2011			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem.....	897,4	100,0	100,0	100,0	1015,7	100,0	100,0	100,0
amortyzacja.....	50,4	5,6	8,2	5,1	53,0	5,2	7,7	4,8
zużycie materiałów i energii.....	408,6	45,5	34,4	47,5	484,6	47,7	39,8	49,1
w tym energia.....	26,3	2,9	4,1	2,7	28,4	2,8	3,5	2,7
usługi obce.....	200,0	22,3	21,6	22,4	220,2	21,7	19,6	22,0
podatki i opłaty.....	50,5	5,6	8,7	5,1	57,8	5,7	7,9	5,3
wynagrodzenia brutto.....	129,8	14,5	19,2	13,6	138,7	13,6	17,5	13,0
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia.....	29,6	3,3	5,2	3,0	31,3	3,1	4,6	2,8
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych.....	21,2	2,4	3,3	2,2	22,5	2,2	2,9	2,1
pozostałe koszty.....	28,6	3,2	2,7	3,3	30,2	3,0	2,9	3,0

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. były o 13,2% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów zużycia materiałów oraz kosztów podatków i opłat, przy zmniejszeniu udziałów pozostałych kosztów.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem 46,6% jednostek wykazało w okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż na eksport** (wobec 47,0% rok wcześniej). Poziom sprzedaży eksportowej był o 18,8% wyższy niż przed rokiem, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zwiększył się z 20,4% do 21,6%. W okresie styczeń–wrzesień br. 70,4% sprzedaży eksportowej przypadało na przedsiębiorstwa, w których sprzedaż na eksport stanowi więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – wobec 69,8% rok wcześniej.

W grupie podmiotów eksportujących zwiększył się udział jednostek wykazujących zysk netto (do 77,2% wobec 74,6% przed rokiem, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 77,5% wobec 74,0%).

Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów ukształtowały się na korzystniejszym niż rok wcześniej poziomie i były lepsze niż dla badanych przedsiębiorstw ogółem. Wartość wskaźnika płynności finansowej I stopnia była niższa niż odnotowanego przez ogół przedsiębiorstw.

Spośród badanych przedsiębiorstw 91,2%, tj. 15666 jednostki, prowadziły działalność gospodarczą zarówno w okresie styczeń–wrzesień 2010 r., jak i w 2011 r. (wobec 90,2% odpowiednio przed rokiem). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły podobnie jak przed rokiem 97,0% w przychodach netto ze sprzedaży ogółu podmiotów. Udział tej grupy przedsiębiorstw w wyniku finansowym netto ogółu podmiotów objętych badaniem wyniósł 98,0% (wobec 98,8% rok wcześniej). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były lepsze od uzyskanych w okresie styczeń–wrzesień ub. roku i ukształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie niż dla ogółu badanych podmiotów (oprócz wskaźnika płynności finansowej II stopnia oraz relacji zobowiązań do należności z tytułu dostaw i usług).

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw na koniec września br. wyniosła 726614,0 mln zł i była o 12,5% większa niż przed rokiem, w tym wzrosła wartość zapasów (o 16,8%), należności krótkoterminowych (o 11,0%), inwestycji krótkoterminowych (o 8,7%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 31,4%). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych nieco zwiększył się udział zapasów (z 26,1% do 27,1%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,8% do 3,3%), a obniżył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 25,3% do 24,5%) oraz należności krótkoterminowych (z 45,8% do 45,1%). W strukturze zapasów ogółem obniżył się udział produktów gotowych (z 15,8% do 15,3%), półproduktów i produktów w toku (z 15,3% do 15,2%) oraz towarów (z 35,4% do 35,2%), a zwiększył się udział materiałów (z 31,3% do 32,7%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, a ich udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 66,6% wobec 67,2% przed rokiem.

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykle spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz rotacji należności krótkoterminowych nie uległy zmianie kształtując się odpowiednio na poziomie 43 i 46 dni, natomiast cykl rotacji zapasów wydłużył się nieznacznie (do 33 dni).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 708626,3 mln zł i były o 12,6% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 31,7% zobowiązań ogółem (wobec 31,0% przed rokiem).

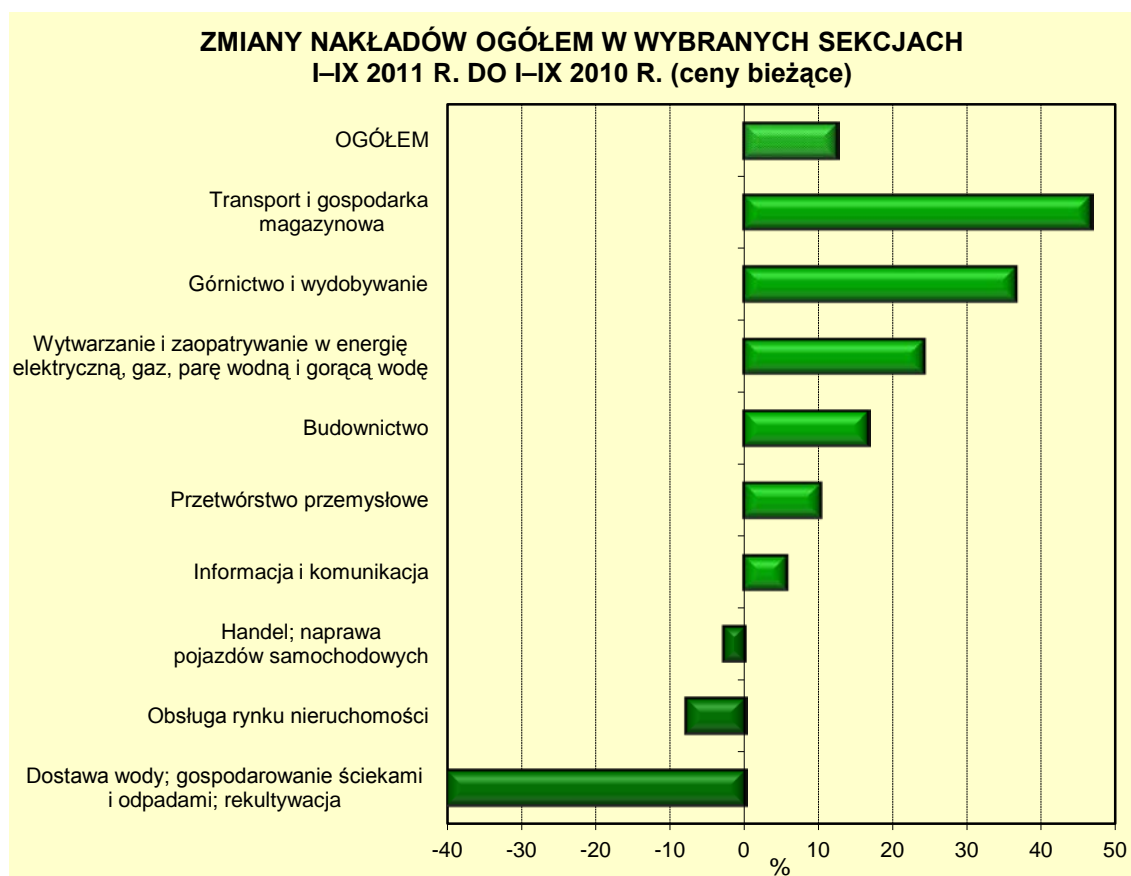
Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw ukształtowała się na poziomie 483949,3 mln zł i była o 11,5% wyższa niż w końcu września ub. roku, w tym z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – zwiększyła się o 51,1%, wynagrodzeń – o 8,4%, zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 12,2%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 13,0%, zobowiązań z tytułu zaliczek otrzymanych na dostawy – o 4,5%, pozostałych zobowiązań krótkoterminowych – o 9,6% oraz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 8,4%. Rozliczenia międzyokresowe wzrosły o 7,6%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosły 224677,0 mln zł i były o 15,3% wyższe niż przed rokiem. Odnotowano wzrost zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 13,7%, zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 6,9% oraz pozostałych zobowiązań długoterminowych – o 23,7%.

Nakłady inwestycyjne

W okresie trzech kwartałów br. nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw ukształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem, kiedy obserwowano ich znaczący spadek. Większy niż przeciętnie wzrost nakładów odnotowano w przedsiębiorstwach z kapitałem zagranicznym. Wyższa niż przed rokiem była zarówno liczba inwestycji rozpoczętych, jak i wartość kosztorysowa nowych inwestycji.

W okresie styczeń–wrzesień br. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw¹⁹ wyniosły 62,3 mld zł i były (w cenach stałych) o 12,0% wyższe niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku notowano spadek o 11,3%, a w I półroczu br. wzrost o 9,0%). Nakłady na budynki i budowlę zwiększyły się o 3,5%, natomiast na zakupy²⁰ – o 18,1%. Wzrósł udział zakupów w nakładach ogółem (do 60,7% wobec 57,9% przed rokiem).

¹⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

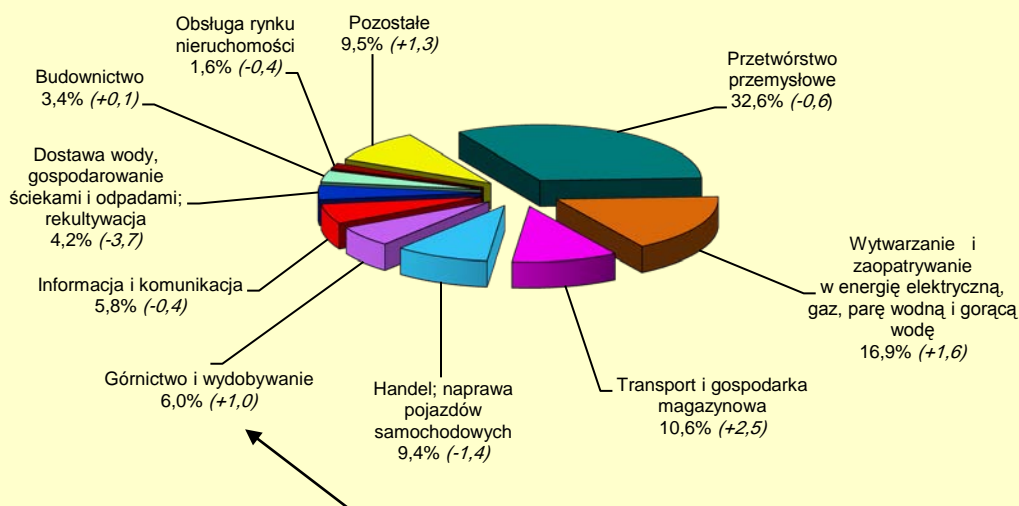
²⁰ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Wzrost nakładów (w cenach bieżących) wystąpił w większości sekcji, największy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 46,7% wobec spadku przed rokiem o 1,7%), górnictwie i wydobywaniu (o 36,6% wobec spadku o 22,9% w analogicznym okresie poprzedniego roku) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 24,3% wobec wzrostu o 9,1% przed rokiem). Wyższe niż przed rokiem były również nakłady w przetwórstwie przemysłowym (o 10,4% wobec spadku o 25,9%). Obniżyły się natomiast nakłady w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 39,9% wobec wzrostu przed rokiem o 11,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 7,7% wobec spadku o 8,5%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,8% wobec spadku o 21,1%).

Zwiększyły się nakłady ogółem w większości działów przetwórstwa przemysłowego o największym udziale w nakładach inwestycyjnych, najbardziej – w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 69,0% wobec spadku przed rokiem o 17,5%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 39,7% wobec spadku o 35,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 38,5% wobec spadku o 13,6%), metali (o 37,2% wobec spadku o 57,3%), wyrobów z metali (o 29,2% wobec spadku o 16,6%). Największy spadek nakładów wystąpił w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 58,0% wobec spadku odpowiednio o 52,1%).

W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji zwiększył się m.in. udział nakładów poniesionych przez jednostki transportu i gospodarki magazynowej (z 8,1% w analogicznym okresie ub. roku do 10,6%), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 15,3% do 16,9%) oraz górnictwa i wydobywania (z 5,0% do 6,0%). Zmniejszył się m.in. udział nakładów poniesionych przez jednostki prowadzące działalność w zakresie dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacja (z 7,9% do 4,2%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (z 10,8% do 9,4%). Nieco obniżył się również udział nakładów podmiotów przetwórstwa przemysłowego (z 33,2% do 32,6%).

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W OKRESIE I–IX 2011 R.

Zmiany do okresu I–IX 2010 r. (w pkt proc.)

Wzrost nakładów odnotowano we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw: w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 1000 osób – o 13,0%, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób – o 12,7%, a w jednostkach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – o 10,8%.

Struktura inwestowania według wybranych sekcji i klas wielkości przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50-249 osób		250-1000 osób		powyżej 1000 osób	
	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem
	w % ogółem w danej sekcji					
O g ół e m.....	79,5	23,7	17,2	28,8	3,3	47,5
Górnictwo i wydobywanie.....	71,5	4,5	19,0	8,0	9,5	87,5
Przetwórstwo przemysłowe.....	75,7	26,5	20,9	36,6	3,4	36,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	73,8	6,4	17,6	17,7	8,6	75,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	88,5	50,8	10,6	28,8	0,9	20,4
Budownictwo	87,4	63,5	11,1	22,9	1,5	13,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	86,3	34,3	11,5	22,9	2,2	42,8
Transport i gospodarka magazynowa.....	75,0	12,6	20,3	20,5	4,7	66,9
Zakwaterowanie i gastronomia....	83,5	37,6	14,0	13,1	2,5	49,3
Informacja i komunikacja	75,5	10,4	16,8	23,0	7,7	66,6
Obsługa rynku nieruchomości	90,3	80,5	9,2	14,7	0,5	4,8

Wyższa była dynamika nakładów w podmiotach sektora prywatnego niż publicznego (wzrosty odpowiednio o 15,9% oraz 4,9%). Jednostki sektora prywatnego zrealizowały 70,0% nakładów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 67,8% przed rokiem), przy czym zakupy stanowiły 68,8% nakładów tych jednostek (wobec odpowiednio 68,6%). Przedsiębiorstwa działające w sektorze publicznym poniosły 30,0% nakładów ogółem (wobec 32,2% przed rokiem), a zakupy stanowiły 41,7% nakładów tych podmiotów (wobec odpowiednio 35,4%).

Z nakładów ogółem **jednostek sektora prywatnego** 44,0% przypadało na podmioty przetwórstwa przemysłowego, a 13,4% – na działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych. Najwyższy udział sektora prywatnego w nakładach ogółem odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (99,8%), informacji i komunikacji (98,2%), budownictwie (96,7%), zakwaterowaniu i gastronomii (95,8%), przetwórstwie przemysłowym (94,6%).

Z nakładów ogółem **jednostek sektora publicznego** podmioty wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zrealizowały 36,7% nakładów, transportu i gospodarki magazynowej – 27,2%, górnictwa i wydobywania – 12,5%, dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji – 12,3%.

Najwyższy udział sektora publicznego w nakładach ogółem odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (86,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (77,3%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (65,2%) oraz górnictwie i wydobywaniu (62,1%).

W okresie styczeń–wrzesień br. **rozpoczęto** 118,6 tys. **inwestycji**, tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,6% w analogicznym okresie ub. roku). Około 60% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 38,2 mld zł i była o 2,9% wyższa niż przed rokiem (w ub. roku wzrost o 44,2%). Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 45,4% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 29,0% przed rokiem). Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 95,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 55,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 53,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 40,7%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 22,2%). W dużym stopniu zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 42,2% po wzroście o 134,8% przed rokiem), w budownictwie (o 43,9% wobec wzrostu o 37,2%) oraz informacji i komunikacji (o 29,6% po wzroście odpowiednio o 29,3%).

Podmioty z kapitałem zagranicznym²¹ poniosły 35,2% ogólnej wartości nakładów zrealizowanych przez przedsiębiorstwa (wobec 33,7% w analogicznym okresie ub. roku). Nakłady tej grupy podmiotów (w cenach stałych) były o 17,7% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 13,5%). Jednostki przetwórstwa przemysłowego zrealizowały 45,4% nakładów ogółem tej grupy podmiotów (wzrost nakładów o 27,3% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku), handlu; napraw pojazdów samochodowych – 13,7% (spadek nakładów o 2,0%), natomiast informacji i komunikacji – 13,1% (wzrost nakładów o 7,6%). W przetwórstwie przemysłowym jednostki zajmujące się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep zrealizowały 22,9% nakładów przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym w tej sekcji (wzrost nakładów o 69,9% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku), artykułów spożywczych – 10,1% (spadek nakładów o 2,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 9,1% (wzrost nakładów o 50,7%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 7,6% (wzrost nakładów o 33,3%), papieru i wyrobów z papieru – 6,5% (spadek nakładów o 4,9%).

²¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD (z wyjątkiem instytucji kredytowych i ubezpieczeniowych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Pieniądz

W końcu października br. **подаж pieniądza M3²²** wyniosła 834779,8 mln zł i była o 6,5% wyższa niż w końcu ub. roku i o 0,6% większa niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2011			
	X	XII	IX	X	zmiana w stosunku do	
					IX 2011	XII 2010
w mln zł						
Podaż pieniądza (M3)	756551,7	783648,5	829472,9	834779,8	5306,9	51131,3
pieniądz gotówkowy w obiegu	92024,9	92707,0	99332,8	99428,9	96,1	6721,9
depozyty i inne zobowiązania	656162,2	681950,9	714932,4	718057,3	3125,0	36106,4
pozostałe składniki M3	8364,6	8990,6	15207,7	17293,6	2085,9	8303,0
Aktywa zagraniczne netto	104314,6	90328,2	122458,4	120573,5	-1884,9	30245,3
Aktywa krajowe netto	652237,1	693320,3	707014,5	714206,3	7191,8	20886,0
należności.....	747471,8	769989,6	856708,1	858383,1	1675,0	88393,5
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego.....	102840,7	124381,0	97816,3	98301,6	485,3	-26079,4
saldo pozostałych pozycji netto	-198075,3	-201050,3	-247509,9	-242478,4	5031,5	-41428,1

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu października br. wyniosły 99428,9 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem ub. roku o 7,3%, a w stosunku do września br. o 0,1%.

Depozyty i inne zobowiązania, tj. główna pozycja w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu października br. wyniosły 718057,3 mln zł i były wyższe od notowanych na koniec ub. roku o 5,3%. Wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji samorządowych – o 14,7%, gospodarstw domowych – o 8,3%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 5,3% oraz niemonetarnych instytucji finansowych – o 4,6%. Depozyty i inne zobowiązania wobec przedsiębiorstw pozostały na zbliżonym poziomie w stosunku do notowanego w końcu ub. roku. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych o 74,2%.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 0,4%, w tym wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji samorządowych – o 6,5%, gospodarstw domowych – o 0,9%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,8% oraz przedsiębiorstw – o 0,4%. Zmniejszył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 46,3% oraz niemonetarnych instytucji finansowych – o 4,1%.

²² Opracowano na podstawie danych NBP.

Pozostałe składniki M3 na koniec października br. wyniosły 17293,6 mln zł. Wartość tej pozycji wzrosła w stosunku do końca ub. roku o 92,4%, zaś w porównaniu ze stanem na koniec września br. – o 13,7%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu października br. wyniosły 120573,5 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca ub. roku wzrosła o 33,5%, zaś w porównaniu z końcem września br. zmniejszyła się o 1,5%.

Aktywa krajowe netto na koniec października br. wyniosły 714206,3 mln zł i zwiększyły się w stosunku do końca ub. roku o 3,0%, zaś w porównaniu ze stanem na koniec września br. o 1,0%.

Należności, stanowiące największy udział w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec października br. ukształtowały się na poziomie 858383,1 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem ub. roku o 11,5%, w tym zwiększyły się należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 15,1%, przedsiębiorstw – o 14,6%, instytucji samorządowych – o 11,7%, gospodarstw domowych – o 10,5% oraz niemonetarnych instytucji finansowych – o 2,6%. Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych zmniejszyły się z 0,1 mln zł do 0,0 mln zł.

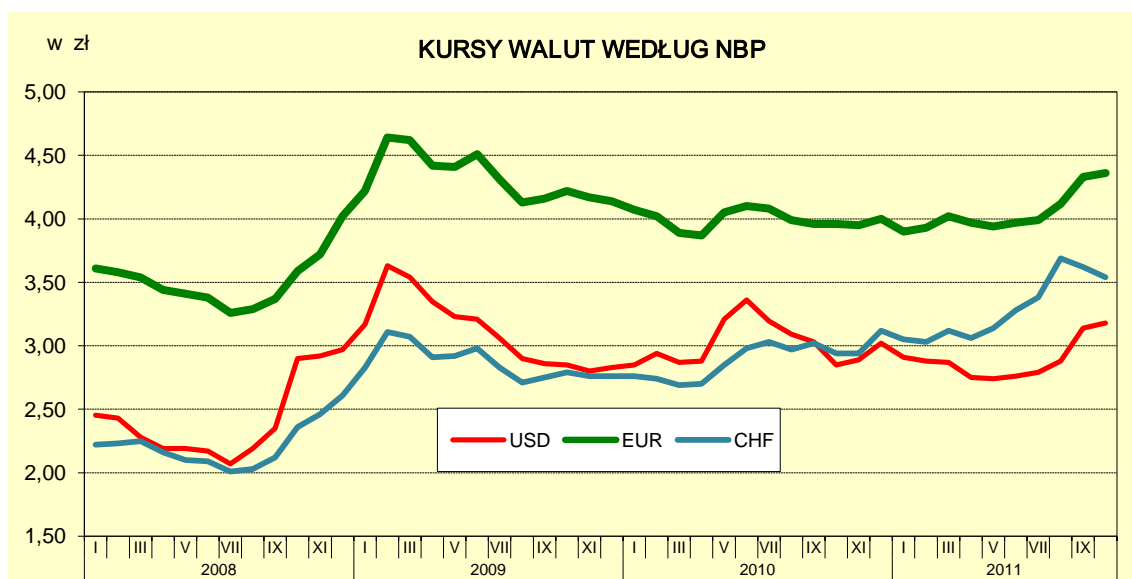
W stosunku do końca września br. należności wzrosły o 0,2%, w tym zwiększyły się należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 3,0%, instytucji samorządowych – o 2,7% oraz przedsiębiorstw – o 0,7%. Zmniejszył się stan należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,0% oraz gospodarstw domowych – o 0,1%, a także od funduszy ubezpieczeń społecznych – z 0,04 mln zł do 0,0 mln zł.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło na koniec października br. 98301,6 mln zł. W porównaniu z końcem ub. roku zadłużenie to zmniejszyło się o 21,0%, a w stosunku do stanu na koniec września br. wzrosło o 0,5%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 242478,4 mln zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku o 41428,1 mln zł, a w stosunku do miesiąca poprzedniego zmniejszyło się o 5031,5 mln zł.

Obowiązujące od 9 czerwca br. **podstawowe stopy procentowe** Narodowego Banku Polskiego nie uległy zmianie i wyniosły odpowiednio: stopa redyskontowa weksli – 4,75%, stopa kredytu lombardowego – 6,00%, stopa referencyjna – 4,50%, stopa depozytowa – 3,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w październiku br. 317,69 zł/100 USD i wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 11,5%, a w porównaniu ze średnim kursem w grudniu ub. roku o 5,2%. W stosunku do września br. wzrost wyniósł 1,1%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. ukształtował się na poziomie 435,62 zł/100 EUR i wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 10,1%, a w porównaniu ze średnim kursem w grudniu ub. roku o 9,0%. W porównaniu z wrześniem br. kurs ten zwiększył się o 0,5%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. wyniósł 354,41 zł/100 CHF i zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 20,7%, a w porównaniu ze średnim kursem w grudniu ub. roku był wyższy o 13,8%. W stosunku do września br. kurs obniżył się o 2,1%.

Budżet państwa

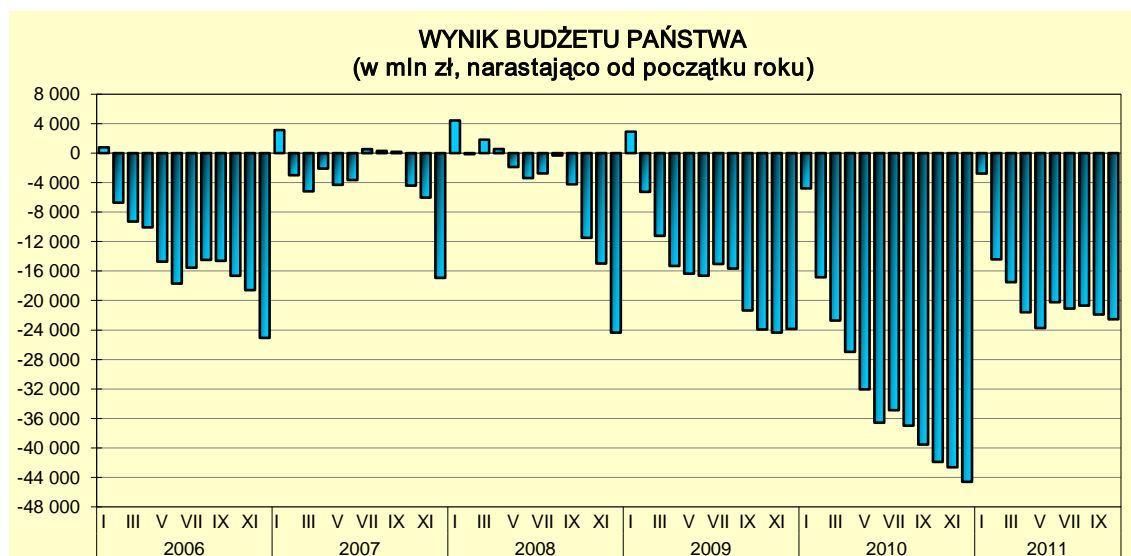
W okresie styczeń–październik br. **dochody** budżetu państwa²³ wyniosły 231874,2 mln zł, (tj. 84,9% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2011 r.), a **wydatki** 254411,4 mln zł (odpowiednio 81,2%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 22537,2 mln zł, co stanowiło 56,1% planu.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2011 r.	I-X 2011		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
	w mln zł		w %	
Dochody ogółem	273144,4	231874,2	84,9	100,0
dochody podatkowe	242670,0	202319,7	83,4	87,3
podatki pośrednie.....	179670,0	152639,7	85,0	65,8
w tym podatek akcyzowy	58700,0	47859,7	81,5	20,6
podatek dochodowy od osób prawnych	24800,0	19306,8	77,9	8,3
podatek dochodowy od osób fizycznych	38200,0	30373,2	79,5	13,1
dochody niepodatkowe	28049,4	28516,3	101,7	12,3
w tym wpływy z cła	1831,0	1550,8	84,7	0,7
środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi.....	2425,0	1038,2	42,8	0,4
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	98,1	71,7	73,1	0,0
fundusze strukturalne i inne	2326,9	966,5	41,5	0,4
Wydatki ogółem	313344,4	254411,4	81,2	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	29621,7	24274,8	81,9	9,5
obsługa zadłużenia zagranicznego	8812,8	8157,0	92,6	3,2
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	15656,4	12323,0	78,7	4,8
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15120,0	12635,9	83,6	5,0
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	37134,4	37134,4	100,0	14,6
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	48357,7	43394,1	89,7	17,1
Deficyt	-40200,0	-22537,2	56,1	x
Finansowanie deficytu ^a				
źródła krajowe	31147,3	18441,9	59,2	x
źródła zagraniczne	24459,4	8993,6	36,8	x

^a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²³ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–październik 2011 r.”

W okresie styczeń–październik br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 2,8 pkt. proc. wyższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 152639,7 mln zł (tj. o 10,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym z podatku akcyzowego – 47859,7 mln zł (o 4,8% więcej niż przed rokiem). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 65,8% i 20,6%.

Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły 19306,8 mln zł (o 19,2% więcej niż przed rokiem), a wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – 30373,2 mln zł (o 7,7% więcej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,3% i 13,1%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiły 42,8% planu i były niższe o 9,2% od dochodów z tego tytułu uzyskanych w okresie styczeń–październik ub. roku.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków była o 0,5 pkt. proc. niższa niż przed rokiem. Wpłaty subwencji ogólnych dla jednostek samorządu terytorialnego były o 2,3% wyższe niż w okresie styczeń–październik ub. roku i wyniosły 43394,1 mln zł (89,7% kwoty założonej w ustawie), a ich udział w wydatkach ogółem wyniósł 17,1%. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego, podobnie jak przed rokiem, stanowiły 12,7% wydatków budżetowych ogółem. W okresie styczeń–październik br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 12635,9 mln zł (o 1,1% więcej niż przed rokiem), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 37134,4 mln zł (o 2,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), co odpowiednio stanowiło 5,0% i 14,6% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011			I-IX 2010
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	38523,5	66,8	100,0	100,0
w tym:				
transport i łączność	1600,8	54,3	4,2	4,7
nauka	408,4	85,2	1,1	2,3
oświata i wychowanie	1042,8	73,4	2,7	2,6
szkolnictwo wyższe	20,6	72,6	0,1	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	129,4	63,6	0,3	0,4
ochrona zdrowia	1659,7	66,8	4,3	4,2
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	180,5	74,8	0,5	0,4
administracja publiczna	7196,3	70,9	18,7	17,6
urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1213,7	66,3	3,2	3,2
wymiar sprawiedliwości	6641,9	73,6	17,2	17,4
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7245,1	73,7	18,8	19,2
obrona narodowa	7688,6	62,4	20,0	20,2

W okresie styczeń–wrzesień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 2,1% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,0% (wobec 17,1% w analogicznym okresie ub. roku).

Według danych Ministerstwa Finansów stan zobowiązań państwowych jednostek budżetowych²⁴ na dzień 30 września br. wyniósł łącznie 2997,5 mln zł (tj. o 22,9% więcej niż przed rokiem). Zobowiązania wymagalne w ramach tej kwoty wyniosły 68,7 mln zł i prawie w całości powstały w trzech działach: „administracja publiczna” (60,5 mln zł), „oświata i wychowanie” (2,6 mln zł), „transport i łączność” (2,2 mln zł).

²⁴ Bez zobowiązań dotyczących długu publicznego.

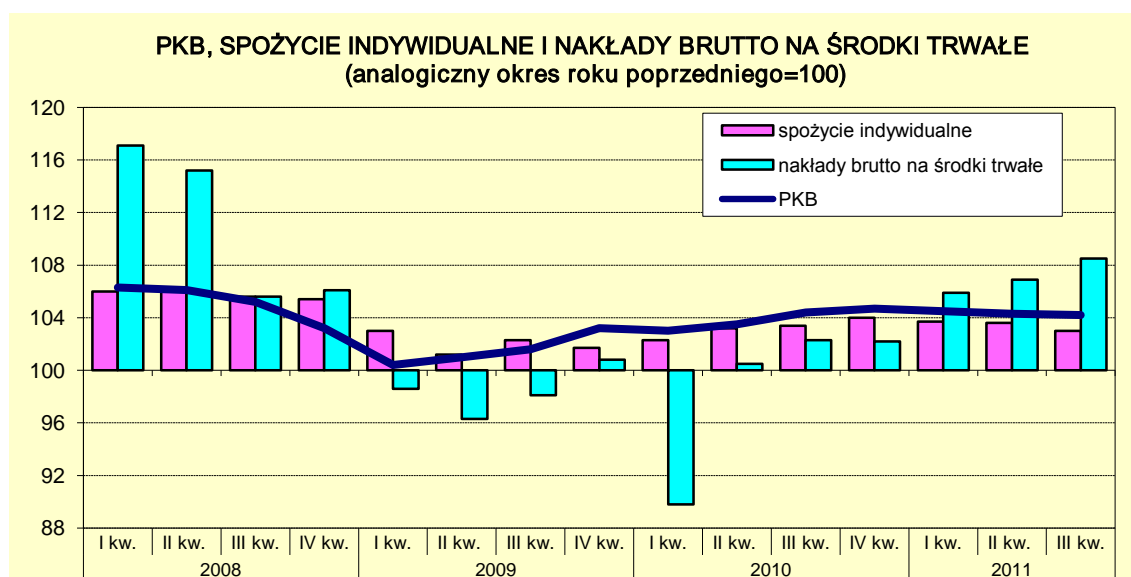
*

*

*

Produkt krajowy brutto

Według wstępnych danych, **produkt krajowy brutto**²⁵ (w cenach stałych roku poprzedniego) w III kwartale br. był o 4,2% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 4,4% przed rokiem i o 4,3% w II kwartale br.). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym PKB był wyższy niż przed rokiem o 4,2%, natomiast w porównaniu z poprzednim kwartałem – o 1,0%.

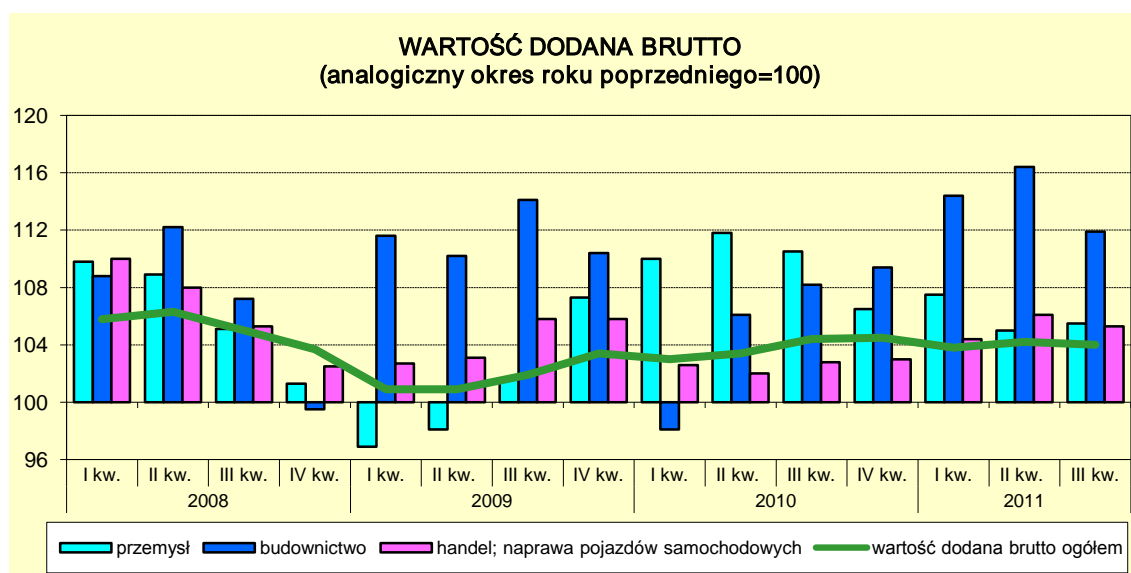

W III kwartale br. głównym czynnikiem wpływającym na wzrost PKB był popyt krajowy (3,2 pkt proc.), choć skala jego oddziaływania była mniejsza niż w poprzednich okresach. Wpływ spożycia ogółem wyniósł 1,2 pkt proc. (w tym spożycia indywidualnego – 1,8 pkt proc.), a akumulacji 2,0 pkt proc. (w tym nakładów brutto na środki trwałe – 1,6 pkt proc.). Wpływ popytu zagranicznego na wzrost PKB był dodatni (1,0 pkt proc.) wobec niewielkiego ujemnego w poprzednim kwartale.

²⁵ Dane w układzie PKD 2007.

Popyt krajowy w III kwartale br. wzrósł o 3,2% w skali roku (wobec 4,3% w II kwartale br. i 5,1% przed rokiem). Akumulacja brutto była wyższa o 9,9% (w poprzednim kwartale odpowiednio wzrost o 11,4%). Bardziej niż w II kwartale zwiększyły się w ujęciu rocznym nakłady brutto na środki trwałe (8,5% wobec 6,9%). Mniejszy był wzrost spożycia ogółem (1,6% wobec 2,7% w II kwartale br.), na co wpłynął niższy niż w poprzednich okresach wzrost spożycia indywidualnego (3,0%) oraz pogłębienie odnotowanego w II kwartale spadku spożycia publicznego (do 3,1%). **Stopa inwestycji** była w III kwartale br. wyższa niż przed rokiem i wyniosła 19,7% (wobec 19,2%).

W III kwartale br. **eksport** wzrósł w skali roku o 7,7%, a **import** zwiększył się o 5,2% (w II kwartale br. wzrost odpowiednio o 4,4% i o 4,5%).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w III kwartale br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 4,0%. Najwyższą dynamikę, choć wolniejszą niż w poprzednich kwartałach, obserwowano w budownictwie (wzrost o 11,9%). Wyższy niż przeciętnie był również wzrost wartości dodanej brutto w przemyśle (5,5%) oraz w handlu i naprawie pojazdów samochodowych (5,3%), natomiast spadek utrzymał się w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 6,7%).

Produkt krajowy brutto^a niewyrównany sezonowo (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2009		2010		2009				2010				2011			
	w mln zł		w mln zł		kwartaly - w mln zł				kwartaly - w mln zł				kwartaly - w mln zł			
	I	II	I	II	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Spżycie	1 068 789,0	1 135 906,5	270 953,9	262 921,0	267 078,3	267 835,8			283 110,1	277 896,6	285 879,4	289 020,4	303 788,4	298 328,4		301 877,7
w tym:																
indywidualne.....	809 736,8	857 022,0	206 491,4	199 539,8	205 694,5	198 011,1			216 348,8	211 248,3	217 979,5	211 445,4	233 404,9	228 901,1		233 301,6
publiczne.....	247 753,0	267 259,0	61 693,7	60 411,4	58 433,8	67 214,1			63 931,0	63 607,0	64 861,0	74 860,0	67 400,4	66 189,0		65 368,0
Akumulacja brutto.....	273 568,0	296 553,3	41 855,5	60 844,3	65 418,3	105 449,9			41 464,7	66 537,3	70 984,3	117 567,0	47 293,2	75 104,0		78 690,3
w tym nakłady brutto na środki trwałe	284 648,9	281 233,1	46 569,4	63 505,8	66 033,5	108 540,2			39 908,7	62 435,3	67 343,4	111 545,7	42 394,8	67 128,3		73 847,8
Eksport.....	530 278,4	598 367,6	128 726,5	132 114,8	132 451,1	136 986,0			134 654,2	151 864,8	154 068,9	157 779,7	156 216,2	166 944,1		172 016,9
Import.....	529 269,3	615 465,3	128 751,8	130 677,5	132 725,8	137 114,2			136 140,0	152 338,9	160 035,7	166 950,7	157 956,0	171 066,2		177 525,4
Popyt krajowy.....	1 342 357,0	1 432 459,8	312 809,4	323 765,3	332 496,6	373 285,7			324 574,8	344 433,9	356 863,7	406 587,4	351 081,6	373 432,4		380 568,0
Produkt krajowy brutto	1 343 366,1	1 415 362,1	312 784,1	325 202,6	332 221,9	373 157,5			323 089,0	343 959,8	350 896,9	397 416,4	349 341,8	369 310,3		375 059,5
Wartość dodana brutto	1 193 691,3	1 246 426,6	283 485,1	287 657,3	290 549,9	331 999,0			286 992,3	301 923,8	306 597,8	350 912,7	308 215,8	323 581,8		326 860,7
w tym:																
przemysł.....	293 661,1	295 844,0	73 965,9	65 877,7	66 553,8	87 263,7			67 508,7	67 735,8	67 601,7	92 997,8	81 723,1	73 616,6		73 641,7
budownictwo.....	96 625,3	102 798,4	16 133,2	23 377,9	25 932,4	31 181,8			15 535,3	24 765,2	28 752,0	33 745,9	16 288,5	28 228,6		30 696,2
handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	224 591,9	242 471,4	56 292,6	54 003,2	57 153,5	57 142,6			60 718,3	57 726,1	61 320,7	62 706,3	65 114,4	63 836,8		66 817,5
transport i gospodarka magazynowa.....	67 059,4	74 373,5	13 682,9	15 924,2	18 729,1	18 723,2			15 277,9	17 955,5	20 790,4	20 349,7	15 756,3	19 159,1		22 555,8
zakwaterowanie i gastronomia.....	14 259,4	15 364,4	2 427,7	3 520,2	4 248,5	4 063,0			2 685,8	3 911,5	4 530,2	4 236,9	2 828,5	4 001,1		4 812,0
informacja i komunikacja	48 588,7	45 957,7	10 737,7	12 885,5	11 687,4	13 278,1			10 001,4	12 362,8	11 053,7	12 539,8	10 371,3	12 447,9		11 024,1
działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	46 898,8	53 710,7	11 942,6	10 677,5	12 882,7	11 396,0			11 897,0	12 585,6	16 989,1	12 239,0	11 230,0	12 102,0		16 929,2
obsługa rynku nieruchomości	67 348,8	69 839,2	16 720,1	17 341,7	16 518,7	16 768,3			17 331,8	18 001,7	17 145,1	17 360,6	17 391,3	18 939,9		18 166,4
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca	84 238,4	85 098,8	20 303,5	23 573,5	19 453,9	20 907,5			20 378,2	24 036,9	19 751,9	20 931,8	20 318,6	25 309,5		20 813,4
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna	168 060,3	175 299,5	44 994,4	37 877,6	39 368,4	45 819,9			48 321,6	39 444,4	40 272,8	47 260,7	49 554,3	41 919,8		42 392,6

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2007.

Dynamika realna produktu krajowego brutto^a niewyrównanego sezonowo^b

Wyszczególnienie	2009		2009				2010				2011		
	rok poprzedni=100		kwartały - analogiczny okres poprzedniego roku=100										
	I	II	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Spożycie.....	102,0	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5	103,5
w tym:													
indywidualne.....	102,1	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2
publiczne.....	102,0	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4
Akumulacja brutto.....	88,5	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3	109,3
w tym nakłady brutto na													
środki trwałe.....	98,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8
Eksport.....	93,2	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1
Import.....	87,6	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9	113,9
Popyt krajowy.....	98,9	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6	104,6
Produkt krajowy brutto.....	101,6	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9
Wartość dodana brutto.....	101,8	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9	103,9
w tym:													
przemysł.....	101,3	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4
budownictwo.....	111,6	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4	106,4
handel; naprawa pojazdów													
samochodowych.....	104,3	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6
transport i gospodarka													
magazynowa.....	95,6	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5	106,5
zakwaterowanie i gastronomia	101,4	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6	102,6
informacja i komunikacja.....	103,4	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1	98,1
działalność finansowa													
i ubezpieczeniowa.....	72,5	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2	103,2
obsługa rynku nieruchomości..	103,2	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7
działalność profesjonalna,													
naukowa i techniczna;													
administracyjne i działalność													
wspierająca.....	106,2	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1
administracja publiczna													
i obrona narodowa;													
obowiązkowe zabezpieczenia													
społeczne; edukacja; opieka													
zdrowotna i pomoc społeczna..	103,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2007.

^b Gęś średnioroczne roku poprzedniego.

Dynamika realna produktu krajowego brutto^a wyrównanego sezonowo^b

Wyszczególnienie	2009				2010				2011		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	kwartały – okres poprzedni=100										
Spżycie.....	100,1	99,8	100,5	100,8	101,2	100,6	101,5	100,4	100,5	100,6	100,1
w tym.....											
indywidualne	100,2	99,8	100,6	100,7	101,0	100,7	101,3	100,5	100,9	101,0	100,6
publiczne.....	100,4	99,6	100,1	101,3	101,4	101,0	101,4	100,0	99,3	99,9	99,7
Akumulacja brutto	95,4	99,1	100,9	103,2	102,1	103,5	102,1	102,5	102,3	102,3	101,4
w tym nakłady brutto na	100,2	97,9	99,7	100,0	98,5	101,9	100,6	101,3	102,3	101,9	102,3
środki trwałe	96,5	99,4	103,0	103,7	104,6	104,9	97,2	103,1	104,0	100,4	100,4
Eksport.....	93,1	95,2	106,0	101,7	107,3	103,4	99,7	102,6	102,6	99,5	101,1
Import.....	99,2	99,6	100,4	101,1	101,5	101,1	101,6	101,1	100,6	101,1	100,4
Popyt krajowy.....	100,4	100,6	100,4	101,5	100,7	101,0	101,4	100,9	101,0	101,2	101,0
Produkt krajowy brutto	99,6	101,3	100,5	100,6	101,8	100,0	101,0	101,4	100,4	101,8	101,2
Wartość dodana brutto											
w tym:											
przemysł	99,1	101,7	102,9	102,6	103,1	101,4	101,5	101,5	100,6	101,2	100,4
budownictwo	105,4	101,1	102,7	100,5	101,0	102,0	102,3	104,0	102,8	104,7	103,4
handel; naprawa pojazdów											
samochodowych	102,1	100,7	101,3	100,1	100,6	100,1	101,3	101,8	100,6	101,8	101,1
transport i gospodarka											
magazynowa.....	97,7	100,8	100,5	103,4	101,0	102,3	101,1	100,8	101,8	100,6	101,1
zakwaterowanie i gastronomia	99,9	99,2	103,4	100,2	100,4	102,0	98,2	100,8	100,9	99,7	101,6
informacja i komunikacja.....	95,8	103,9	103,1	101,1	97,1	98,4	98,0	100,9	100,6	100,3	101,5
działalność finansowa											
i ubezpieczeniowa	85,9	96,4	64,5	108,7	127,3	96,9	98,3	98,5	94,0	107,3	105,4
obsługa rynku nieruchomości ..	103,0	102,0	100,4	100,8	104,2	99,9	99,6	101,5	99,4	102,7	101,8
działalność profesjonalna,											
naukowa i techniczna;											
administrowanie i działalność											
wspierająca	100,7	102,1	100,0	100,5	100,8	99,2	99,7	101,2	99,8	102,1	101,7
administracja publiczna											
i obrona narodowa;											
obowiązkowe zabezpieczenia											
społeczne; edukacja; opieka											
zdrowotna i pomoc społeczna..	99,9	100,9	100,8	98,3	101,2	99,1	99,9	101,2	99,6	100,9	100,4

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2007.^b Ceny stałe przy roku odniesienia 2005.

Dynamika realna produktu krajowego brutto^a wyrównanego sezonowo^b

Wyszczególnienie	2009				2010				2011		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	kwartały – analogiczny okres poprzedniego roku=100										
Spżycie.....	104,2	102,0	101,7	101,2	102,3	103,2	104,2	103,8	103,0		101,7
w tym:											
indywidualne.....	104,0	102,0	102,0	101,4	102,2	103,1	103,8	103,5	103,4	103,8	103,1
publiczne.....	105,3	102,6	101,0	101,4	102,4	103,8	105,2	103,8	101,7	100,6	99,0
Akumulacja brutto.....	86,7	86,3	89,7	98,3	105,2	109,9	111,3	110,6	110,8	109,5	108,7
w tym nakłady brutto na	102,0	97,8	97,8	97,8	96,1	100,1	100,9	102,3	106,3	106,3	108,1
środki trwałe.....	91,4	89,6	93,0	102,4	111,0	117,1	110,5	109,9	109,2	104,5	108,0
Eksport.....	89,4	82,6	87,1	95,6	110,1	119,5	112,5	113,5	108,5	104,5	106,0
Import.....	99,6	98,3	98,6	100,3	102,7	104,2	105,5	105,4	104,5	104,5	103,2
Popyt krajowy.....											
Produkt krajowy brutto.....	101,5	101,3	100,9	102,8	103,2	103,7	104,8	104,1	104,5	104,6	104,2
Wartość dodana brutto.....	101,1	102,1	101,6	102,1	104,3	102,9	103,5	104,3	102,9	104,7	104,8
w tym:											
przemysł.....	97,0	98,7	102,6	106,5	110,7	110,3	108,9	107,7	105,1	104,9	103,7
budownictwo.....	110,0	108,5	110,7	110,1	105,5	106,4	106,0	109,6	111,5	114,5	115,6
handel; naprawa pojazdów											
samochodowych.....	104,4	104,2	105,0	104,3	102,7	102,2	102,1	103,9	103,9	105,6	105,4
transport i gospodarka											
magazynowa.....	90,3	94,4	95,8	102,4	105,8	107,3	108,0	105,2	106,1	104,4	104,3
zakwaterowanie i gastronomia	101,9	99,4	102,9	102,6	103,2	106,1	100,8	101,4	101,9	99,6	103,0
informacja i komunikacja.....	99,3	104,4	104,6	103,8	105,2	99,7	94,7	94,6	97,9	99,8	103,4
działalność finansowa											
i ubezpieczeniowa.....	91,5	90,2	54,8	58,1	86,0	86,4	131,9	119,5	88,2	97,7	104,7
obsługa rynku nieruchomości..	99,3	102,5	103,6	106,4	107,6	105,3	104,5	105,2	100,4	103,3	105,5
działalność profesjonalna,											
naukowa i techniczna;											
administrowanie i działalność											
wspierająca.....	107,1	107,8	105,1	103,4	103,5	100,6	100,3	101,0	100,0	102,9	105,0
administracja publiczna											
i obrona narodowa;											
obowiązkowe zabezpieczenia											
społeczne; edukacja; opieka											
zdrowotna i pomoc społeczna...	103,8	104,0	103,3	99,8	101,2	99,4	98,5	101,5	99,8	101,6	102,1

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2007.^b Ceny stałe przy roku odniesienia 2005.

Skala wpływu poszczególnych kategorii na wzrost realny produktu krajowego brutto^a (w procentach)

Wyszczególnienie	2009	2010	2009								2010				2011			
			kwartały															
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Popyt krajowy	-1,1	4,6	-1,9	-2,8	-1,3	1,1	2,4	4,4	5,1	6,3	4,3	4,4	4,4	3,2	4,3	4,4	3,2	
Spożycie	1,6	2,7	3,1	1,0	1,5	1,1	1,9	2,3	3,4	3,3	2,7	2,2	1,2	1,2	2,7	2,2	1,2	
w tym indywidualne	1,3	1,9	2,0	0,8	1,4	1,0	1,6	1,9	2,1	2,1	2,4	2,2	1,8	1,8	2,4	2,2	1,8	
Akumulacja brutto	-2,7	1,9	-5,0	-3,8	-2,8	0,0	0,5	2,1	1,7	3,0	1,6	2,2	2,0	2,0	1,6	2,2	2,0	
w tym nakłady brutto na środki trwałe	-0,3	0,0	-0,2	-0,8	-0,4	0,3	-1,5	0,1	0,5	0,6	0,7	1,2	1,6	1,6	0,7	1,2	1,6	
Saldo obrotów z zagranicą	2,7	-0,7	2,3	3,8	2,9	2,1	0,6	-0,9	-0,7	-1,6	0,2	-0,1	1,0	1,0	0,2	-0,1	1,0	
Produkt krajowy brutto .	1,6	3,9	0,4	1,0	1,6	3,2	3,0	3,5	4,4	4,7	4,5	4,3	4,2	4,2	4,5	4,3	4,2	
Wartość dodana brutto ..	1,6	3,4	0,8	0,8	1,6	2,9	2,8	3,0	3,8	4,0	3,4	3,7	3,4	3,4	3,4	3,7	3,4	

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie a – 2010, b – 2011												
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	2053 2105	2102 2150	2077 2134	1974 2044	1908 1963	1844 1883	1813 1863	1800 1855	1813 1862	1819 1868	1858	1955
Stopa bezrobocia (w %)	12,9 13,1	13,2 13,4	13,0 13,3	12,4 12,8	12,1 12,4	11,7 11,9	11,5 11,8	11,4 11,8	11,5 11,8	11,5 11,8	11,7	12,4
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	5301 5501	5293 5513	5294 5509	5308 5514	5320 5514	5336 5527	5350 5528	5352 5520	5364 5515	5375 5512	5381	5379
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw (w zł)	3231,13 3391,59	3288,29 3422,14	3493,42 3633,54	3398,67 3597,84	3346,61 3483,99	3403,65 3600,47	3433,32 3611,56	3407,26 3591,23	3440,22 3617,16	3440,22 3617,16	3525,67	3847,91
poprzedni miesiąc= 100	88,5 88,1	101,8 100,9	106,2 106,2	97,3 99,0	98,5 96,8	101,7 103,3	100,9 100,3	99,2 99,4	99,9 99,7	101,1 101,0	102,5	109,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	100,5 105,0	102,9 104,1	104,8 104,0	103,2 105,9	104,8 104,1	103,5 105,8	102,1 105,2	104,2 105,4	103,7 105,2	103,9 105,1	103,6	105,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw	97,0 101,5	99,9 100,7	102,1 99,9	100,8 101,5	102,5 99,3	101,3 101,6	100,2 101,3	102,3 101,2	101,3 101,3	101,2 100,9	101,1	102,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	104,1 102,2	104,8 102,3	103,9 100,1	103,6 100,0	103,9 99,3	103,6 100,1	103,7 100,4	103,9 100,1	103,1 100,6	102,7 100,2	102,9	102,9
rolników indywidualnych												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	102,4 100,5	103,1 100,4	102,0 98,0	102,2 98,1	102,4 97,4	102,0 98,3	102,3 98,7	102,1 98,4	101,3 98,8	101,1 98,5	101,2	101,0
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc= 100	100,6 101,2	100,2 100,2	100,3 100,9	100,4 100,5	100,3 100,6	100,3 99,6	99,8 99,7	99,6 100,0	100,6 100,1	100,5 100,7	100,1	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku= 100	103,5 103,6	102,9 103,6	102,6 104,3	102,4 104,5	102,2 105,0	102,3 104,2	102,0 104,1	102,0 104,3	102,5 103,9	102,8 104,3	102,7	103,1
grudzień poprzedniego roku= 100	100,6 101,2	100,9 101,4	101,2 102,3	101,6 102,9	101,9 103,5	102,2 103,1	102,0 102,8	101,5 102,7	102,1 102,8	102,6 103,5	102,8	103,1
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu: poprzedni miesiąc= 100	100,4 100,4	99,9 101,2	99,8 101,6	101,4 100,7	102,0 99,7	101,0 100,3	100,1 100,4	99,8 100,6	100,1 101,7	100,0 100,1	100,4	101,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku= 100	100,2 106,2	97,6 107,5	97,4 109,5	99,6 108,8	101,9 106,3	102,1 105,6	103,8 105,9	104,0 106,8	104,3 108,4	103,9 108,5	104,7	106,2
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej: poprzedni miesiąc= 100	99,8 100,1	99,9 100,1	100,0 100,2	100,1 100,2	100,1 100,2	100,1 100,3	99,9 100,2	100,0 100,3	100,0 100,1	100,0 100,1	100,0	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku= 100	99,3 100,3	99,4 100,4	99,5 100,6	99,7 100,6	100,0 100,7	100,1 100,8	100,2 101,1	100,2 101,4	100,2 101,6	100,1 101,6	100,0	100,0

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
(dok.)												
Wyszczególnienie												
a - 2010, b - 2011												
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe ¹):												
poprzedni miesiąc=100	94,6	103,1	119,1	90,8	101,6	106,8	94,1	98,2	113,1	98,4	98,6	95,8
b	93,7	103,3	115,2	90,7	102,7	101,0	94,0	104,1	112,6	97,6		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	108,5	109,2	112,5	109,7	113,5	114,3	110,5	113,6	111,8	108,0	110,0	111,4
b	110,3	110,5	106,8	106,7	107,8	102,0	101,8	107,9	107,4	106,5		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe ¹):												
poprzedni miesiąc=100	31,1	104,2	136,2	117,8	117,5	124,5	97,0	106,7	111,0	103,8	89,2	138,7
b	30,7	111,5	142,4	109,7	125,9	117,6	96,6	101,5	118,3	95,7		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	84,7	75,3	89,1	93,7	102,3	109,6	100,8	108,4	113,4	109,4	114,2	112,3
b	111,0	118,7	124,2	115,6	123,9	117,0	116,5	110,8	118,1	108,9		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	12791	22655	34047	44852	53838	63779	75441	85990	97674	109414	121632	135835
b	10289	18336	27508	37006	45795	54673	64551	75384	87274	100882		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100	75,3	95,9	121,3	93,9	102,7	103,9	103,6	99,0	100,4	103,6	93,1	124,6
b	70,8	101,8	117,4	101,7	98,3	101,9	101,3	101,5	101,3	102,8		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	98,8	97,2	105,9	96,0	102,0	104,5	102,4	105,1	106,4	106,4	106,1	109,1
b	102,3	108,6	105,1	113,6	108,5	106,4	104,2	106,9	107,7	106,8		
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	-4779,2	-16835,6	-22707,6	-26957,0	-32046,2	-36568,7	-34870,3	-36975,9	-39535,5	-41890,2	-42613,1	-44591,1
b	-2762,0	-14409,2	-17499,7	-21585,5	-23728,3	-20222,2	-21083,6	-20680,7	-21888,5	-22537,2		
Średnie kursy walut w zł – NBP:												
100 dolarów USA	285,18	293,85	286,72	287,99	321,37	335,71	319,50	308,94	303,18	284,82	289,13	301,97
b	291,48	287,87	286,88	274,67	274,19	275,86	279,11	287,70	314,29	317,69		
100 euro	407,20	401,55	389,19	387,04	405,21	410,25	408,18	398,72	395,58	395,62	395,31	399,59
b	389,69	392,86	401,74	397,06	393,95	396,95	399,07	412,32	433,32	435,62		
100 franków szwajcarskich	275,73	273,71	268,85	269,97	285,04	297,78	303,08	297,25	301,96	293,58	294,32	311,55
b	305,03	303,12	311,88	305,92	314,00	327,99	338,24	368,94	361,93	354,41		
Handel zagraniczny w mln zł												
eksport	34236,9	36286,1	40612,0	38498,9	40021,8	43053,8	40591,0	38076,8	44360,5	43939,3	42551,4	38829,7
b	39977,4	42259,5	47873,2	43999,3	46227,4	44721,1	41865,1	45313,0	50380,1			
import	36572,4	39626,3	45147,3	41568,7	44284,2	46905,5	45435,3	44136,5	48287,7	48787,4	49527,1	45942,2
b	43720,4	46725,7	52151,9	49352,5	51101,8	50835,2	47703,5	50068,5	52436,1			
saldo	-2335,5	-3340,2	-4535,3	-3069,8	-4262,4	-3851,7	-4844,3	-6059,7	-3927,2	-4848,1	-6975,7	-7112,5
b	-3743,0	-4466,2	-4278,7	-5353,2	-4874,4	-6114,1	-5838,4	-4755,5	-2056,0			

¹ Średnie ceny bieżące z 2005 r. ² Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^c			Produkcja w budownictwie ^c		
	2010	2011		eksport	import	saldo	IX 2010	2011		X 2010	2011		IX 2010	2011		IX 2010	2011	
		II kw. ^b	III kw. ^b					VIII	IX		VIII	IX		VIII	IX			
zmiana w % w ujęciu rocznym																		
w mld euro																		
w %																		
zmiana w % w ujęciu rocznym																		
UE - 27	1,9	1,7	1,4	.	.	.	9,6	9,6	9,7	2,3	3,3	3,3	6,0	4,8	2,3	-3,4	1,4	0,4
Strefa euro - 17	1,8	1,6	1,4	.	.	.	10,1	10,1	10,2	1,9	3,0	3,0	5,6	6,0	2,3	-8,4	2,0	0,2
Austria	2,3	4,0	2,8	14,5	17,8	-5,8	4,3	3,7	3,9	2,0	3,9	3,8	9,7	7,0	3,7	-3,1	1,7	-1,8
Belgia	2,3	2,2	1,8	14,1	15,9	7,3	8,2	6,8	6,7	3,1	3,4	3,4	9,3	10,7	4,8	-0,3	-0,7	2,8
Bulgaria	0,2	2,0	1,3	34,0	20,4	-1,3	10,6	11,7	11,9	3,6	2,9	3,0	8,7	1,1	1,5	-12,0	-9,5	-11,5
Cypr	1,1	1,3	-0,6	30,3	1,2	-3,3	6,0	7,5	7,8	3,2	2,5	3,2	1,3	-15,6	-12,6	-7,1 ^d	-7,9 ^e	-5,8 ^f
Dania	1,3	1,7	.	13,4	12,3	7,6	7,6	7,1	7,1	2,4	2,4	2,7	9,9	4,4	-2,2	-11,2 ^d	16,0 ^e	1,6 ^f
Estonia	2,3	8,4	7,9 ^g	50,1	46,3	-0,5	17,9 ^d	13,6 ^e	12,8 ^f	4,5	5,4	4,7	28,5	22,6	5,5	-16,9 ^d	34,6 ^e	11,5 ^f
Finlandia	3,6	2,7	2,8	16,7	21,0	-1,5	8,2	7,8	7,8	2,3	3,5	3,2	7,6	-0,1	-1,1	12,0	9,6	.
Francja	1,5	1,6	1,6	9,4	13,8	-58,0	9,8	9,9	9,9	1,8	2,4	2,5	2,6	5,4	2,3	-3,9	5,1	-3,6
Grecja	-3,5	-7,4 ^g	-5,2 ^g	39,6	-19,1	-11,9	13,4	.	.	5,2	2,9	2,9	-10,2	-12,0	-2,3	-31,3 ^d	-32,7 ^e	-39,9 ^f
Hiszpania	-0,1	0,8	0,8	15,0	9,8	-31,5	20,5	22,2	22,6	2,5	3,0	3,0	-1,7	0,0	-1,8	-35,4	-1,4	5,1
Irlandia	-0,4	2,3	.	4,3	7,2	28,2	13,9	14,4	14,2	-0,8	1,3	1,5	10,7	11,7	0,2	-31,6 ^d	-21,3 ^e	-23,8 ^f
Litwa	1,4	6,5	7,2	36,0	36,1	-1,7	18,2 ^d	16,5 ^e	15,5 ^f	2,6	4,7	4,2	8,2	6,6	8,3	-17,0 ^d	15,9 ^e	16,7 ^f
Luksemburg	2,7	1,9	.	7,1	7,8	-3,0	4,5	4,8	4,8	2,9	3,8	3,8	-3,6	-1,0	1,7	1,3	-2,1	.
Łotwa	-0,3	5,1	5,3	34,6	33,9	-1,2	19,3 ^d	16,3 ^e	16,1 ^f	0,9	4,5	4,3	21,8	6,8	9,6	-35,3 ^d	-15,1 ^e	-0,9 ^f
Malta	2,7	2,8	.	46,1	21,1	-0,7	7,1	6,6	6,6	2,2	2,7	2,4	5,5	-4,4	-1,7	-1,6 ^d	1,6 ^e	0,7 ^f
Niderlandy	1,7	1,8	1,3	13,0	13,3	28,8	4,4	4,4	4,5	1,4	3,0	2,8	2,6	1,8	2,6	-10,2	3,8	5,2
Niemcy	3,7	2,9	2,6	14,0	15,9	100,6	6,8	5,9	5,8	1,3	2,9	2,9	8,5	8,6	5,5	3,5	4,8	4,0
Polska	3,9	4,6	4,2	14,8	15,7	-10,0	9,6	9,4	9,4	2,6	3,5	3,8	12,1	5,5	7,5	13,4	10,6	17,1
Portugalia	1,4	-0,9	-1,7	16,5	5,2	-11,1	12,3	12,4	12,5	2,3	3,5	4,0	-2,1	-1,5	-2,0	-10,2	-9,9	-10,0
Republika Czeska	2,7	2,2	1,5	21,2	20,2	4,7	7,0	6,7	6,6	1,8	2,1	2,6	12,3	3,5	2,5	-4,6	-9,0	-6,7
Rumunia	-1,9	0,8	4,5	25,2	20,1	-6,2	7,2	7,3	7,5	7,9	3,5	3,6	4,1	7,8	5,7	-12,0	4,4	2,8
Słowacja	4,2	3,5	3,2	21,2	19,2	0,6	14,3	13,4	13,5	1,0	4,4	4,6	13,2	4,2	7,4	-4,4	-7,6	2,3
Słowenia	1,4	1,0	.	18,0	17,0	-0,2	7,3	7,8	8,0	2,1	2,3	2,9	4,0	-1,3	2,5	-18,7	-31,2	-17,0
Szwecja	5,6	4,9	.	19,0	17,0	6,2	8,2	7,4	7,3	1,6	1,5	1,1	9,1	4,4	6,8	8,8	3,6	6,3
Węgry	1,3	1,7	1,5	16,1	14,4	4,7	11,0	10,3	9,9	4,3	3,7	3,8	11,2	-0,4	3,0	-9,6	-12,2	-12,0
Wielka Brytania	1,8	0,6	0,5	12,3	9,3	-76,3	7,8	8,3	.	3,2	5,2	5,0	3,4	-0,8	-0,6	10,9	-1,2	-1,9
Włochy	1,5	0,8	.	14,2	15,8	-23,4	8,1	8,0	8,3	2,0	3,6	3,8	5,5	4,7	2,7	0,8	-0,6	-5,8

a Według PKD 2004/NACE Rev. 1.1. b Dane wyrównane sezonowo. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d II kw. 2010 r. e I kw. 2011 r. f II kw. 2011 r. g Dane niewyrównane sezonowo.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^b				Produkcja w budownictwie ^b		
	2010	2011		eksport	import	saldo	IX 2010	2011		X 2010	2011		IX 2010	2011		IX 2010	VIII	IX	
		II kw.	III kw.					I—VIII 2011	I—VIII 2010		VIII	IX		IX	X				
zmiana w % w ujęciu rocznym																			
w mld USD																			
w %																			
zmiana w % w ujęciu rocznym																			
OECD	3,1	1,8	1,8	.	.	-403,3	8,6	8,2	8,2	1,9	3,3	3,2	6,9	3,0	2,5	.	.	.	
w tym:																			
Australia	2,5	1,4	.	32,7	23,9	24,3	5,1	5,3	5,3	2,8 ^c	3,6 ^d	3,5 ^e	6,4 ^f	-4,6 ^g	-3,3 ^d	8,2 ^f	6,3 ^g	3,4 ^d	
Chile	5,2	6,3	4,6	23,4	29,5	5,0	7,7	7,2	.	2,0	3,3	3,7	4,0	1,2	3,1	18,1	23,1	7,1	
Islandia	-4,0	2,1	.	.	.	0,5	7,8 ^c	6,7 ^d	7,2 ^e	3,3	5,7	5,3	24,1 ^f	6,6 ^g	6,0 ^d	-18,0 ^f	-16,9 ^g	-4,0 ^d	
Izrael.....	4,8	5,1	4,7	14,7	29,1	-10,3	6,5 ^f	6,0 ^g	5,5 ^d	2,5	2,9	2,8	1,8	2,6	
Japonia	4,1	-1,0	-0,2	8,1	21,0	-10,5	5,0	4,3	4,1	0,2	0,0	-0,2	10,6	-1,5	-4,0	.	.	.	
Kanada	3,2	2,2	.	18,0	17,5	-3,1	8,0	7,3	7,1	2,4	3,2	2,9	6,4	3,1	.	10,0	3,6	.	
Meksyk	5,4	3,6	4,4	20,6	18,9	-0,8	5,3	5,4	5,3	4,0	3,1	3,2	6,7	1,8	.	4,5	4,0	.	
Norwegia	0,3	0,3	.	25,0	23,2	44,4	3,6 ^f	3,3 ^g	3,3 ^d	2,0	1,6	1,4	-11,4	7,2	4,5	.	.	.	
Nowa Zelandia	1,6	1,5	.	22,8	24,9	0,6	6,4 ^c	6,5 ^d	6,6 ^e	1,5 ^c	5,3 ^d	4,6 ^e	1,0 ^f	0,9 ^g	2,5 ^d	3,3 ^f	-1,0 ^g	-10,0 ^d	
Republika Korei.....	6,2	3,4	3,5	.	.	24,1	3,7	3,1	3,2	4,1	4,3	3,9	9,8	5,1	5,6	.	.	.	
Stany Zjednoczone	3,0	1,6	1,6	18,0	17,0	-495,4	9,6	9,1	9,1	1,2	3,9	3,5	6,3	3,3	3,2	-6,1	0,6	0,0	
Szwajcaria.....	2,7	2,3	.	.	.	12,4	4,1 ^f	3,9 ^g	3,4 ^d	0,2	0,5	-0,1	8,2 ^f	4,9 ^g	2,6 ^d	2,8 ^f	5,4 ^g	3,2 ^d	
Turcja	9,0	8,1	.	22,8	40,6	-72,1	10,6 ^f	9,3 ^g	9,2 ^d	8,6	6,2	7,7	9,8	1,0	11,5	.	.	.	
Brazylia	7,5	3,1	.	32,6	28,9	18,6	6,6 ^{dh}	.	.	5,2	7,3	7,0	6,9	0,5	-1,5	9,4	1,3	3,7	
Chiny	10,3	9,5	9,1	23,6	25,4	927,3	.	.	.	4,4	6,1	5,5	
Indie	10,1	8,1	.	.	15,4	-69,5	.	.	.	9,7	10,1	.	6,0	4,0	
Rep. Pd. Afryki	2,8	3,2	.	27,7	27,2	-1,4	25,2 ^{fh}	25,0 ^{gh}	25,7 ^{dh}	3,3	5,7	6,2	.	.	.	-13,1 ^f	1,8 ^g	-8,0 ^d	
Rosja.....	4,0	3,4	.	33,0	38,4	129,9	7,2 ^h	6,6 ^h	6,6 ^h	7,5	7,2	7,2	5,7	4,7	4,5	-14,2 ^f	-1,2 ^g	1,8 ^d	

a Według PKD 2004/ NACE Rev. 1.1. b Dane wyrównane sezonowo. c III kw. 2010 r. d II kw. 2011 r. e III kw. 2011 r. f II kw. 2010 r. g I kw. 2011 r. h Dane na podstawie badania LFS.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego, produkcji przemysłowej i produkcji w budownictwie w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD, National Bureau of Statistics of China, Ministry of Commerce of China, GUS – dane pobrano w dn. 28.11.2011r.